

Ha a fentiek szerint végrehajtuk a korrekciókat, a ráfordításszerkezet – pontosabban az üzemi ráfordítások szerkezte – így alakul:

Anyagköltségek	
Igenybe vett szolgáltatások értéke	
Egyéb szolgáltatások értéke	
ELÁBÉ	
Eladott közvetített szolgáltatások értéke	
= ANYAG JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	
Bérköltség	
Személyi jellegű kifizetések	
Bérléjek	
= SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	
ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	
EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	
= SAJÁT TERMELÉSI KÉSZLETEK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA	
+ SAJÁT ELŐÁLLÍTÁSÚ ESZKÖZÖK AKTIVÁLT ÉRTÉKE	
ÜZEMI (ÜZLETT) RÁFORDÍTÁSOK = értékesítésre jutó költségek	

Talán legcélszerűbben akkor járunk el, ha nem foglalkunk állást abban, hogy a „korrekciós” tételek inkább hozamot vagy ráfordítást korrigáljanak, hanem csak beállítjuk egyenleget a hozam és ráfordítás közé. A számviteli törvény azt a megoldást írja elő, hogy hozamváltozásként értelmezzük ezeket.

5.3. Eredménykimutatások

Az eredmény, illetve az egyes eredménykategóriák meghatározására különféle eredménykimutatások állíthatók össze. Ezek közös jellemzője, hogy az eredménykategóriának megfelelő időszaki hozamokat és ráfordításokat állítják egymással szembe. Az **eredménykimutatás** olyan számviteli okmány, amely egy adott időszakra vonatkozóan előre meghatározott szerkezetben összevontan és pénzértékben tartalmazza a vállalkozás (vállalat) hozamait és ráfordításait valamint az ezek különbségeként képződő eredményt.

Az eredménykimutatások között egyrészt **formai**, másrészt a **tartalom** részletezése szempontjából tehetünk különbséget.

Formai szempontból az eredménykimutatás lehet:

- **számlaszerű** (mérlegszerű),
- **lépcsőzetes (fokozatos)**: rész-egész viszonyokat visszatükröző) és
- **soros**.

Az eredmény levezetése során alkalmazott számviteli filozófia, szemlélet alapján (**tartalmi** részletezés) megkülönböztetünk:

- **összköltség eljárássra** és
- **forgalmi költség eljárássra**

épülő eredménykimutatást.

A mérleg jellegű (számlaszerű) eredménykimutatásban az eredménykimutatás bal oldalán kerülnek elhelyezésre az adott időszak ráfordításai, jobb oldalon pedig az adott időszak hozamai. Attól függően, hogy melyik érték a nagyobb, az adott időszakban realizált eredmény kerülhet az eredménykimutatás bal vagy jobb oldalára. (Csak emlékeztetőül: a mérlegben is kerülhetnek mindkét oldalra, de a szokások kialakítottak egy olyan formát, hogy mindig a források közé kerül vagy pozitív – nyereség, vagy negatív előjellel – veszteség.)

Amenyiben az adott időszaki hozamok meghaladják az adott időszaki ráfordítások összegét, akkor a realizált **eredmény nyereség**, és azt az eredménykimutatás bal oldalán helyezzzük el, így a két oldal fősszege megegyezik. Ha az adott időszaki ráfordítások haladják meg az adott időszaki hozamok összegét, akkor a realizált eredmény veszteség, ez az eredménykimutatás jobb oldalára kerül, a két oldal most is egyensúlyban van.

A mérlegszerű eredménykimutatás sémája:

EREDMÉNYKIMUTATÁS 200. évre

RÁFORDÍTÁSOK		HOZAMOK	
Megnevezés	előző évi	Megnevezés	előző évi
	E Ft-ban		E Ft-ban
1. Üzleti tevékenység		1. Üzleti tevékenység	
2. Üzemi tevékenység		2. Üzemi tevékenység	
3. Pénzügyi tevékenység		3. Pénzügyi tevékenység	
SZOKÁSOS		SZOKÁSOS	
TEVÉKENYSÉG		TEVÉKENYSÉG	
4. Rendkívüli		4. Rendkívüli	
tevékenység		tevékenység	
ÖSSZES		ÖSSZES	
HOZAM		HOZAM	
EREDMÉNY:		EREDMÉNY:	
HA NYERESÉG		HA VESZTESÉG	
ÖSSZESEN		ÖSSZESEN	

A lépcsőzetes forma esetén az eredménykimutatásban tevékenység, funkciók szerint csoportosítva részletezzük a tevékenységek adott időszaki hozamait és ráfordításait valamint az ezek különbségéből adódó eredményt.

Soros felépítési forma esetén az egyes tevékenységek adott időszaki hozamait, ráfordításait és a különbségük útján nyert eredményt egymás mellett, ahogy a nevében is benne van, soronként szerepeltetjük, és az eredmény jellegére előjellel hivatkozunk.

EREDMÉNYKIMUTATÁS 20... évre

Mégnevezés	1. Üzemi tevékenység			
	2. Üzleti tevékenység			
	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG			
	3. Pénzügyi tevékenység			
	ÖSSZESEN SZOKÁSOS TEVÉKENYSÉG ÖSSZESEN 4. RENDKÍVÜLI TEVÉKENYSÉG			
TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZESEN				
Ertek E Ft-ban				
hozamai	ráfordításai	eredménye		

Az utolsó sor eredmény rovata az adózás előtti eredmény, a további részletezésétől (újabb soroktól) eltekintünk. A soros eredménykimutatás is lehet forgalmi vagy összköltség típusú.

Az összköltség eljárára épülő, formailag mérleg jelleget (számlaszertű) eredmény-kimutatás leegyszerűsített formája a következő.

EREDMENYKIMUTATÁS 200... évre
RÁFORDÍTÁSOK
HOZAMOK

Érték	E Ft-ban	Érték	Élőző	Élőző	Tárgy- évi	Megnevezés	1) Anyag jellegű ráfordítások	2) Személyi jellegű ráfordítások	3) Értécsökkenési leírásból eredő ráfordítások	4) Egyéb üzemi és üzleti ráfordítások	I. ÜZEMI ÉS ÜZLETI RÁFORDÍTÁSOK	I. ÜZEMI ÉS ÜZLETI HOZAMOK	II. PÉNZÜGYI RÁFORDÍTÁSOK	II. PÉNZÜGYI HOZAMOK	III. RENDKÍVÜLI RÁFORDÍTÁSOK	III. RENDKÍVÜLI BEVÉTELEK		
		Tárgy- évi	Élőző évi															

Mégnevezés		Érték E Ft-ban	Előző évi	Tárgy- évi	Mégnevezés		Érték E Ft-ban	Előző évi	Tárgy- évi
			IV. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (NYE-RESEĞ)		IV. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (VESZTESÉG)				
			V. ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG		V. ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG				
			VI. ADÓZOTT EREDMÉNY		VI. ADÓZOTT EREDMÉNY				
			VII. EREDMÉNY-TARTALÉK IGÉNY-BEVÉTELE OSZTÁ-LÉKRA		VII. EREDMÉNY-TARTALÉK IGÉNY-BEVÉTELE OSZTÁ-LÉKRA				
			VIII. FIZETETT OSZTALÉK		VIII. FIZETETT OSZTALÉK				
			IX. MÉRLEG SZE-RINTI EREDMÉNY (HA NYERÉSEĞ)		IX. MÉRLEG SZE-RINTI EREDMÉNY (HA VESZTESÉG)				

A levezetésben látszik, hogy az **összköltség eljárásra** épülő eredménykimutatás összeállítására esetén az üzemi és az üzleti tevékenységfajták részletezése helyett azok hozamait és ráfordításait részletezzük, míg a pénzügyi és a rendkívüli események a korábban megismert tartalommal és formában szerepelnek az eredménykimutatásban. Így az üzemi, üzleti ráfordítások helyére a vállalkozás költségei kerülnek.

Az **összköltség** eljárásra épülő eredménykimutatás **fokozatos és soros** felépítésben is elkészíthető.

Fokozatos felépítésű eredménykimutatást mutatnak a számviteli törvény alapján használható eredménykimutatások, a törvény 2. számú mellékletében. (A további tanulmányok során, írott jegyzetekben is ezt tekintjük alapnak.)

Az eredménykimutatás előírt tagolása (összköltség eljárással)
2. számú melléklet a 2000. évi C. törvényhez
„A” változat

- 01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele
- 02. Export értékesítés nettó árbevétele
- I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)
- 03. Saját termelésű készletek állományváltozása
- 04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke
- II. Aktivált saját teljesítmények értéke (±03+04)
- III. Egyéb bevételek

Ebből: visszatért értékesítés

05. Anyagköltség
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke
07. Egyéb szolgáltatások értéke
08. Eladott áruk beszerzési értéke
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke
- IV. Anyag jellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)
10. Bérköltség
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések
12. Bérutalók
- V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)
- VI. Értéksökkenési leírás
- VII. Egyéb ráfordítások
- Ebből: értékvesztés
- A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I±II+III-IV-V-VI-VII)
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés
- Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége
- Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége
- Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat jellegű bevételek
- Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei
- VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése
- Ebből: kapcsolt vállalkozáshoz kötődő
19. Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások
- Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai
- IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19±20+21)
- B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)
- C. Szokásos vállalkozási eredmény (±A±B)
- X. Rendkívüli bevételek
- XI. Rendkívüli ráfordítások
- D. Rendkívüli eredmény (X-XI)
- E. Adózás előtti eredmény (±C±D)
- XII. Adófizetési kötelezettség
- F. Adózott eredmény (±E-XII)
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre
23. Jövőbágyott osztalék, részesedés
- G. Mérleg szerinti eredmény (±F+22-23)

„B” változat

Ráfordítások

I. Saját termelésű készletek állományának csökkenése

01. Anyagköltség

02. Igénybe vett szolgáltatások értéke

03. Egyéb szolgáltatások értéke

04. Eladott áruk beszerzési értéke

05. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

II. Anyag jellegű ráfordítások (01+02+03+04+05)

06. Bérköltség

07. Személyi jellegű egyéb kifizetések

08. Bérjárulékok

III. Személyi jellegű ráfordítások (06+07+08)

IV. Értékcsokkkenési leírás

V. Egyéb ráfordítások

Ebből: értékvesztés

VI. Üzemi (üzleti) tevékenység ráfordításai

(I+II+III+IV+V)

A. Üzemi (üzleti) tevékenység nyeresége (ha VI<XIV)

09. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése

Ebből: kapcsoló vállalkozásnak adott

10. Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások

Ebből: kapcsoló vállalkozásnak adott

11. Részeselek, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése

12. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai

VII. Pénzügyi műveletek ráfordításai (09+10+11+12)

B. Pénzügyi műveletek nyeresége (ha VII<XV)

C. Szokásos vállalkozási eredmény (nyereség)

[ha (A+B)>(H+I)]

VIII. Rendkívüli ráfordítások

D. Rendkívüli eredmény (nyereség) (ha VIII<XVI)

E. Adózás előtti eredmény (nyereség) [ha (C+D)>(J+K)]

IX. Adófizetési kötelezettség

F. Adózott eredmény (nyereség) [ha (E-IX)>O]

X. Jövőre várható osztalék, részesedés

G. Mielőtt osztalékot osztanék (nyereség)

Osszesen (VI+VII+VIII+IX+X+G)

Bevételek

13. Belföldi értékesítés nettó árbevétele
 14. Export értékesítés nettó árbevétele
 XI. Értékesítés nettó árbevétele (13+14)

15. Saját termelésű készletek állománynövekedése
 16. Saját előállítású eszközök aktivált értéke
 XII. Aktivált saját teljesítmények értéke (15+16)

- XIII. Egyéb bevételek

Ebből: visszairt értékvészítés

- XIV. Üzemi (üzleti) tevékenység bevételei

(XI+XII+XIII)

- H. Üzemi (üzleti) tevékenység vesztesége (ha VI>XIV)

17. Kapott (járó) osztalék és részesedés

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

18. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

19. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

20. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat jellegű bevételek

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

21. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei

- XV. Pénzügyi műveletek bevételei (17+18+19+20+21)

- I. Pénzügyi műveletek vesztesége (ha VII>XV)

- J. Szokásos vállalkozási eredmény (vesztesség)

[ha (A+B)<(H+I)]

- XVI. Rendkívüli bevételek

- K Rendkívüli eredmény (vesztesség) (ha VIII>XVI)

- L. Adózás előtti eredmény (vesztesség) [ha (C+D)<(J+K)]

- M. Adózott eredmény (vesztesség)

[ha (E-IX)<0] vagy [(L+IX)>0]

- XVII. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre

- N. Mérleg szerinti eredmény (vesztesség)

Összesen (XIV+XV+XVI+VII+N)

A forgalmi költség eljáráásra épülő eredménykimutatásban az **adott időszakban kibocsátott** eszközök és szolgáltatások – amelyekkel a piaci környezetet elismert – hozamait állítjuk szembe az azokat terhelő ráfordításokkal. **Elérés az összköltség** eljáráásra épülő eredménykimutatástól tehát az üzemi (üzleti) tevékenység szintjén jelentkezik, amelyben:

a) a hozamok között nem jelenik meg az aktivált saját teljesítmények értéke, mivel ezek nem kerültek kibocsátásra (értékesítésre),

b) a ráfordítások között nem az összes költség, hanem csak a forgalmazáshoz kötődő (annak terhére elszámolt) költségek jelennek meg (tehát az aktivált teljesítmények közvetlen költsége, könyv szerinti értéke nem jelenik meg).

A forgalmi költség eljárásra épülő eredménykimutatás – az összköltség eljárásra épülő eredménykimutatáshoz hasonlóan – megjeleníthet bármelyik formában.

Ezeket csak az üzemi (üzleti) eredmény szintjéig mutatjuk be, a továbbiak megegyeznek az összköltség eljárásnál vázolt eredménykimutatással.

Mérlegszerű forma:

EREDMÉNYKIMUTATÁS 200... évre

RÁFORDÍTÁSOK

HOZAMOK

Megnevezés	Érték E Ft-ban	Előző évi	Tárgy- évi	Megnevezés	Érték E Ft-ban	Előző évi	Tárgy- évi
1. Értékesítés közvetlen- nül elszámolt költsé- gei (saját termelésből) 2. Eladott áruk be- szerzési értéke és köz- vetített szolgáltatások A. Értékesítés köz- vetlen ráfordításai 1. Értékesítési, forgal- mazási költségek 2. Igazgatási költségek 3. Egyéb általános költ- ségek B. Értékesítés köz- vetett ráfordításai I. Értékesítés ered- ménye (nyereség) C. Egyéb ráfordítás II. Üzemi (üzleti) EREDMÉNY (NYERE- SÉG)				1. Belföldi értékesítés netto árbevétele 2. Export értékesítés netto árbevétele A. ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE I. ÉRTÉKESÍTÉS ERED- MÉNYE (VESZTESÉG) C. EGYÉB BEVÉTELEK II. ÜZEMI (ÜZLETI) EREDMÉNY (VESZTE- SÉG)			

Forgalmi költség eljárással készült fokozatos eredménykimutatásokat tartalmaz a szám-
viteli törvény 3. számú melléklete.

Az eredménykimutatás előírt tagolása (forgalmi költség eljárással)
 3. számú melléklet a 2000. évi C. törvényhez

„A” változat

01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele
02. Export értékesítés nettó árbevétele
- I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)
03. Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége
04. Eladott áruk beszerzési értéke
05. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke
- II. Értékesítés közvetlen költségei (03+04+05)
- III. Értékesítés bruttó eredménye (I–II)
06. Értékesítési, forgalmazási költségek
07. Igazgatási költségek
08. Egyéb általános költségek
- IV. Értékesítés közvetett költségei (06+07+08)
- V. Egyéb bevételek

Ebből: visszatért értékesítés

VI. Egyéb ráfordítások

Ebből: értékesítés

A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (±III–IV+V–VI)

A következő sorok értélemszerűen megegyeznek a 2. melléklet „A” változat 13-23. és VIII–XII., valamint a B–G. soraival.

Az eredménykimutatás előírt tagolása (forgalmi költség eljárással)
„B” változat

Ráfordítások

01. Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége

02. Eladott áruk beszerzési értéke

03. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

I. Értékesítés közvetlen költségei (01+02+03)

04. Értékesítési, forgalmazási költségek

05. Igazgatási költségek

06. Egyéb általános költségek

II. Értékesítés közvetett költségei (04+05+06)

III. Egyéb ráfordítások

Ebből: értékesítés

IV. Üzemi (üzleti) tevékenység ráfordításai (I+II+III)

A. Üzemi (üzleti) tevékenység nyeresége (ha $IV < XI$)

A Ráfordítások következő sorai értélemszerűen megegyeznek a 2. számú melléklet „B” változat 09–12. és VII–X., valamint B–G. soraival.

Bevételek

11. Belföldi értékesítés nettó árbevétele

12. Export értékesítés nettó árbevétele

IX. Értékesítés nettó árbevétele (11+12)

X. Egyéb bevételek

Ebből: visszatért értékesítés

XI. Üzemi (üzleti) tevékenység bevételei (IX+X)

H. Üzemi (üzleti) tevékenység vesztesége (ha IV>XI)

A Bevételek következő sorai értelmezésről megegyeznek a 2. számú melléklet „B” változat 17-21. és XV-XVII., valamint I-N. soraival.

A forgalmi költség eljárásra épülő eredménykimutatásokból a **fedezeti összeget** illetve a **fedezeti hányadot** lehet kiszámítani. A fedezeti összeg közelítően megfelel az árbevétele és a változó költség különbségének.

+ Értékesítés nettó árbevétele (afa nélkül!)

= Értékesítés közvetlen ráfordításai

= FEDEZETI ÖSSZEG

= Értékesítés közvetett ráfordításai

= EREDMÉNY

A **fedezeti hányad** a fedezeti összeg és a **nettó árbevétel aránya**. Ez az összehingyes termék szintű és tevékenység szintű, illetve a vállalkozás egészére irányuló vizsgálato-
kat tesz lehetővé, ezáltal nagyon fontos döntési adatokat szolgáltat az optimális termé-
si méret kialakításához (lásd később elemzés, kontrollíng stb. tárgyakban!).

Az összköltség és forgalmi típusú eredménykimutatás különbsége

A megismert eredménykimutatás-változatok ismeretében összefoglaljuk az összköltség típusú és a forgalmi költség eredménykimutatás jellemzőit, illetve példaszertően bemu-
tatjuk a kétféle eredménykimutatás különbségét.

Ahogy ezt fentebb megismertük, az eredmény a bevételek és a ráfordítások szembeállí-
tásával határozható meg, különbségeként. Mindkét típusú eredménykimutatás szűksé-
szerűen azonos eredményt ad, ha ugyanannak a vállalkozásnak ugyanarra az időszakra
állítjuk össze. A kétféle típusú eredménykimutatás áttanulmányozása után látható, hogy
az összköltség eljárás alapján az eredmény azonos. Tehát az eltérés az üzemi eredmény
szintjéig áll fenn, ezért a továbbiakban csak ezt vizsgáljuk. Ezekre a tételekre az üzemi
(üzleti) eredmény alapján viszont összességében kell, hogy igaz legyen (a halmaz –
részhalmoz összefüggések miatt) az összköltség típusú („A” változat) I–VII. soraikak
összege = forgalmi típusú („A” változat) I–VI. soraikak összege összefüggés!

Ebben a tartományban mindkét eredménykimutatásnak része az Értékesítés nettó árbe-
vétele és az Egyéb bevételek valamint az Egyéb ráfordítások, ezért az egyezőség fennál-
lását már csak a maradék tételeknél kell bizonyítani.

A **forgalmi típusú** eredménykimutatás az időszak elismert árbevételével állítja szembe az **értékesítéshez kötődő** (tehát forgalmi szemléletű) **közvetlen és közvetett költségeket** (II + IV).

Az **összköltség típusú eredménykimutatásnál** a kiindulópont az **időszakban felmerült összes költség** (IV-től VI-ig), vele szemben áll az időszak összes árbevétele. A kétféle megközelítésű költség összege egyenlő is lehet, de bármelyik lehet kisebb és nagyobb is.

Miből is származhat a vállalkozás **árbevétele**? Abból, hogy azoknak a termékeknek az egészét vagy egy részét eladja, amelyeket az **adott évben termelt**, illetve olyan termékeket is eladhat, amelyeket **korábbi évben** állított elő, de értékesíthet nem saját termelésű javakat és szolgáltatásokat is.

Milyen termeléshez használja fel az erőforrásokat **költségként** a vállalkozás? Elsősorban olyan termékekhez/szolgáltatásokhoz, amelyeket az adott évben el is ad, de olyan javakat is termelhet, amelyet az adott évben nem, de az is lehet, hogy sohasem ad el.

Példa (a példában naturális mértékegységben, db-ban számolunk Ft helyett a könnyebb átláthatóság érdekében)

Alaphelyzet:

Egy vállalkozás év elején rendelkezik 100 db **késztermékkel** (a nyitómérlegetben B.1.4 alatt található, természetesen pénzürtékben), és év közben még termel 1000 db-ot, adott költséggel.

1. Ha az 1000 db-ot el is adja az év folyamán és többet nem, akkor a tárgyiidőszak összes költsége szembeállítható az időszak összes árbevételével (hiszen azt adta el, amelyet az adott időszak erőforrás-felhasználásával termelt). Ekkor záró készlete 100 db, ugyanolyan értékű, mint a nyitáskor (itt most eltekintünk az esetleges értékváltozásoktól – leértékelésektől, amelyek a készleteket is érinthetik).

2. Ha a vállalkozás a fenti termelés mellett 1050 db-ot ad el (arányosan nagyobb árbevételért), és csak a tárgyiidőszak összes költséget állítjuk vele szembe, akkor aránytalanul nagyobb eredményt fogunk kimutatni, mint az előző változatban, pedig eközben a záró készletünk 50 db-ra apadt le. Ha így történnek, akkor 50 db árbevételével szemben nem állna semmiféle ráfordítás.

3. Ha 950 darabot ad el a megtermelt 1000-ból, és ezzel is a tárgyiidőszak összes költséget állítja szembe, az eredmény kisebb lesz, mint az 1. változatban, miközben a záró készlet 150 db-ra nőtt. Ha így történnek, akkor 50 db költséggel szemben nem állna árbevétel, tehát a ráfordítás 50 db termék közvetlen költségenként értékével lenne nagyobb a valóságosnál.

Következésképpen elemi igény, hogy az **árbevételrel a ténylegesen eladott termékek költségeit** (értékesítésre jutó költségeit) mint ráfordításokat kell szembeállítani, tekintet nélkül arra, hogy ki, mikor és milyen céllal termelte. Ezért az első esetben helyesen járunk el, hiszen érvényesítettük a számviteli egyik alapelvét, az összehasonlítás elvét, a második esetben viszont eladtunk olyan termékeket is, amelyeket a korábbi időszakban termeltünk meg, ugyanakkor ráfordításaként csak a **tárgyiidőszaki költségeket** vontuk be. A

harmadik esetben viszont a teljes tárgyiösszaki költséget állítottuk szembe a **tárgyidőszaki termelés egy részével** (bár nagyobb részével). Nyilvánvaló, hogy így **nem kap-hatunk valóságos, reális eredményt!**

Az előzőekkel elviekben az az eset is megegyezik, amikor a tárgyiidőszaki erőforrás-felhasználás (költség) egy része nem is késztermékekben, hanem csak félkész és beféjezt-len termelésben jelenik meg, amely sohasem kerül értékesítésre, hanem átalakul kész-termékké. Hasonló a helyzet, de még összetettebb, ha a költségek egy részéből például tárgyi eszközöket hozunk létre (saját kivitelezésű beruházás), amelyet a későbbiekben sem fogunk eladni.

A fenti és még további eseteket a számvitelnek úgy kell kezelni, hogy a könyvelési fo-lyamat végén a **kétféle típusú eredménykimutatás azonos mérleg szerinti** (és azonos üzemi, üzleti) **eredményt adjon.**

Mivel fentebb megállapítottuk, hogy az árbevételek azonos a két eredménykimutatásban, a költség (vagy hozam) oldalon olyan korrekciót kell végrehajtani, amely után összköltség eljárással számított eredmény = forgalmi költségejelárással számított eredmény. Az irányadó szabályozás szerint nem költségkorrekciót hajtunk végre, hanem a hozamokat korrigáljuk, ez a számszaki egyezőséget természetesen nem befolyásolja.

Az előbbi késztermékekkeladási példánál maradva a forgalmi költség típusú eredmény-kimutatás a 3-féle árbevételehez 3-féle költséget rendel hozzá a II. és IV. pontban. Az összköltség típusú vizont a 3-féle árbevételehez ugyanazt az összköltséget (IV + V + VI), ezért az összköltség típusú II-nek, az **Aktívált saját teljesítmény értékeknek ki-egyenlítő, ± egyenlegező szerepe van.**

Folytatva az előző példát, az **I. esetben** nem is nőtt a késztermékek állománya, de nem is csökkent, azaz sem többet, sem kevesebbet nem adtunk el annál, mint amit megter-meltünk, ezért a tárgyiidőszaki összes költség (1000 db) (IV-től VI-ig) egyenlő az érté-kesítés költségével (II + IV), így az összköltség kimutatás $II = \pm 0$.

A 2. esetben csökkent a késztermékek nyitó állománya (eredménynyrtó), ezért az érté-kesítés költsége (1050 db) (II + IV) nagyobb, mint a tárgyiidőszakban felmerült összes költség (IV-től VI-ig), pontosan 50 db termék költségével. Ezért most az összköltség típusú eredménykimutatás pontosan ennyivel nagyobb eredményt mutatna ki, mint a másik, ha nem korrigálnánk az összköltség II-ben. (II = - 50 db termék közvetlen köl-tség, amelyet az eredményből így levonunk.) Így már azonos eredményt kapunk.

A 3. esetben nőtt a késztermékek állománya 50 db-bal (eredményjavító), ezért az érté-kesítés költsége (950) (II + IV) kisebb, mint a tárgyiidőszak összes költsége. Így most a forgalmi típusú eredménykimutatás jelzne nagyobb eredményt a másiknál (pontosan 50 db termék közvetlen költségeinek megfelelően), ha ezen nem korrigálna az összköltség II. = + 50 db termék költségével. Ez növeli az összköltség alapú eredményt. Így az össz-költség típusú üzemi eredmény meg fog egyezni a forgalmi típusú üzemi eredménnyel.

A fentiek megértése után már könnyebb értelmezni a **félkész és beféjeztlen termelés** megjelenségét az eredménykimutatásban. Hiszen ha ezekből az év eleji nyitó készlelet-tékhez mérten év végén többet leltározunk, akkor biztos, hogy a tárgyiidőszaki összköl-tség egy része nem az értékesítésre jut (forgalmi II + IV kisebb, mint összköltség IV-től

VI-ig), hanem a készletek állománya nő meg. Ezért a két kimutatás egyezősége miatt összköltség II. = a félkész és befejezetlen termelés záró érték – mínusz nyitó érték (ez értémszerűen most pozitív összeg). Ha a záró érték kisebb, mint a nyitó érték, akkor fordítva: II = – (nyitó – záró).

A saját előállítású **beruházások esete** (de az immateriális javak stb. létrehozása is) hasonlóan értelmezhető a fentiekhez. A tárgydíszaki költségek egy része itt sem kerülhet be a forgalmi II + IV-be, ezért az összköltség típusú eredmény csak úgy lesz azonos a forgalmi típusú eredménnyel, ha összköltség II = + a beruházásra jutó költséggel, az aktívált saját teljesítménnyel.

Az összköltség II-ben egyesíteni kell – megfelelő előjellel – a késztermékek, félkész termékek, befejezetlen termelés állományváltozását (II.03.) valamint a saját előállítású eszközök aktívált értékét (II.04.), csak így alakulhat ki a két eljárás azonos eredménye.

V. A SZÁMVITTELI ALAPELVEK

A számviteli információs rendszer hosszú évszázados (egyres források szerint évezredek) fejlődése során a nagy eredmények mellett számtalan sikertelen kísérletet is elszenvedett. Minden kísérletező (továbbfejlesztő) előtt ott lebegett a cél: minél **több és pontosabb információhoz jutni**, minél rendszeresebben formában, és a lehető leg-egyszerűbben. Ilyen szempontok mellett egyre inkább egységesedett a számviteli, könyvvelti gyakorlat, előbb országokonként, később világsszerre.

Az egységesedés folyamata mind **technikai oldalról**, mind az **alapelvek** oldaláról ki-bontakozott, és egyre jobban érkekelhető az egyes nemzetgazdaságok számvitelében. A „harmonizálás” következtében a könyvelési rendszerek (egy-egy vállalkozás) képesek voltak „párbeszédet” folytatni egymással, „értették egymást”, egymásra vonatkoztatá-tók, összehasonlíthatók voltak az adataik. Másrészt a mikrostróra egységesítése megte-remtette az alapját egy egységes nemzetgazdasági számbavétel, számviteli rendszernek is.

Az EU irányelvei, ajánlások, az USA gazdasági erőfölénye és a nemzetközi standardok iránymutatásai alapján egyre több ország fogalmazza meg önmagának az elveket, amelyek mellett a számviteli rendszert felépíti, működte. A hatályos magyar számv-i tel törvény is sorra veszi azokat a **számviteli alapelveket**, amelyek alkalmazásával a gazdaságok kialakíthatják önmagukról azt a **valós** képét, amely jól tükrözi vissza **va-gyon, pénzügyi és jövedelmi** helyzetüket (ez az éves beszámolótias legfőbb célja).

Alapelvek a magyar számviteli törvényben:

1. **A vállalkozás folytatásának elve** azt jelenti, hogy a gazdaságok a belátható jövőben továbbra is fenn tudja tartani működését, továbbra is folytatni tudja tevékenységét; nem várható működésének beszüntetése vagy jelentős csökkenése. Ebből fakadóan a számviteli törvény általános szabályai szerint kell felépítenie számviteli rendszerét, kell összeállítania az éves beszámoló dokumentumait. (Például a vállalkozást nem fenyegeti a felszámolás veszélye.)
2. **A teljesség elve** azt jelenti, hogy a gazdaságok eszközeiben, forrásaiban, eredmé-nyében bekövetkezett valamennyi változást a könyvvézés keretében hiánytalanul feljegyezze. A nyilvántartások, elszámolások azokat az eseményeket is rögzítik, amelyek fordulónapja után, de a mérlegképesítés időpontja előtt ismertté váltak, és a törvény alapján hatásuk van az előző év (tárgyév) fordulónapi vagyona-ra. (Például a két évet érintő, következő évben beérkező bérleti díjra vonatkozó számla összegeinek arányos részét az előző év költségvetési köze is fel kell venni az idő-szaki arányoknak megfelelően.)
3. **A valódiság elvének** az érvényesülését az biztosítja, ha a könyvvitelbe feljegyzett, a beszámolóba felvett tételek a valódiságban is megtalálhatók, bizonyíthatók (bizonyla-ti elv). A számvitel bizonyosságra vonatkozó szabályai nagyon szigorúak. (Például a céltartalek képzését is bizonylatokkal kell alátámasztani, számításokat kell végezni.)
4. **A világosság elve** akkor érvényesül, ha a könyvvézés és a beszámoló áttekinthető, érthető, a törvénynek megfelelő, rendezett formában készült. Tehát a szükségletlenül felhasználásra kerülő többletinformáció feltüntetése csak a tisztánlátást zavarja. (Sé-

- rül az elv például, ha mérlegbe nem vonunk össze két olyan tételt, amelyek mértéke külön-külön jelentéktelen, vagy például a gomposzt-felhasználást külön főkönyvi számlára könyvelik egy könyvelő irodában.)
5. **A következetesség elve** azt jelenti, hogy a gazdálkodóról adott információ tartalma és formája, az ezt alátámasztó könyvvitel rendje tekintetében az állandóság és az összehasonlíthatóság (évről évre) biztosítva van. (Ennek az elvnek az érvényesülésére mindig figyelmet kell fordítani. Különösen nehéz az érvényesítése akkor, ha egyik évről a másikra az irányadó jogszabály lényegesen megváltozik. Ez a helyzet alakult ki 2001. 01. 01. után az új számviteli törvény hatálybalépésével, amely jelentős több-letfeladatot jelentett a gazdálkodóknak, és igazi minőségi munkát igényelt.)
 6. **A folytonosság elve** akkor érvényesül, ha az előző év záró mérlegének és a naplári év nyitó mérlegének adatai megegyeznek, és az értékelési, számbavételi elvek a naplári évből változatlanok. (Az előző elvhez társított, a megfigyzésben rejlő probléma ennek az elvnek az érvényesítésében is problémát jelent.)
 7. **Az összemérés elve** azt jelenti, hogy a bevételnek és a ráfordításoknak (költségeknek) ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódniuk, amikor azok a gazdasági események történetek, amelyek következtében a bevétel és a költségek felmerültek. Tehát megengedhetetlen, ha a bevétel elszámolása az egyik évre esik, a ráfordítás pedig egy másik időszakra. (Például, ha elszámolják a tárgyi eszköz bérbeadásából fakadó bevétel, de nem számolják el a tárgyi eszköz kopását, az értékcsökkenési leírást.)
 8. **Az óvatosság elve** a következőképpen érvényesül: a gazdálkodó nem mutathat ki eredményt akkor, ha valamely árbevétel, bevétel pénzügyi realizálása részben vagy egészben bizonytalanná válik, annak ellenére, hogy a teljesítés megtörtént, illetve ha az ezzel kapcsolatos veszteség már ismertté vált. (Például, ha egy vevő fizetőképessége megkérdőjeleződött, értékvesztést kell elszámolni, csökkenti kell a vevői követelés értékét a számviteli – ezáltal veszteséget, vagyonvesztést könyvelünk el, ekközben a követelés jogilag továbbra is fennáll.)
 9. **A bruttó elszámolás elve** azt jelenti, hogy a bevétel és a költségek (ráfordítások) az eredménykimutatásban, illetve a bevétel és a költségek (tartozások) a mérlegben egymással szemben nem számolhatóak el, a beszámítás (kompenzálás) módszerével nem lehet nettósítani azokat. (Például, ha két vállalkozás kölcsönösen használja egymás eszközeit. Az egyik oldalon a használat díj nagyobb lenne, mint a másik oldalon, ha mindez egy harmadik félnek számláznák ki. Jogszabályellenesen dönt a két vállalkozás, ha abban egyeznek meg, hogy a nagyobb értékű szolgáltatást nyújtó számláz csupán, de csak a különbséget. Ebben az esetben a számviteli törvényen túl az ártörvényt is megsértették.)
 10. **Az egyedi értékelés elve** akkor érvényesül, ha az eszközöket és a forrásokat a könyvvézetés és a beszámolás során egyedileg rögzítették és értékelték. (Például tilos összevonottan értékelni nem azonos fajtaú eszközöket, nem azonos részvénytársaságra vonatkozó részvényeket. Ez alól a szabály alól csak maga a törvény fogalmaz meg kivételeket.)
 11. **Az időbeli elhatárolás elve** a következőket jelenti: a **kettős könyvvitelt vezető** esetében azoknak a gazdasági eseményeknek a kihatásait, amelyek két vagy több évet is érintenek, az adott időszak bevételei és költségei között olyan arányban kell

elszámolni, ahogyan az az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak között megoszlik. (Az a példa, amelyet a teljesség elvénél fogalmaztunk meg, itt is felidézhető, idevágó. De ilyen lehet az egy összegben járó éves kamat esete, amely a következő év március 31-én lesz esedékes. Ebben az esetben időarányosan meg kell osztani ezt a pénzügyi bevételt, amelyből 9 hónapnak megfelelő rész, az összeg harmegyede az előző évet illeti.)

12. A tartalom elsődlegessége a formával szemben

A könyvvezetésben és a beszámolóban a gazdasági eseményeket, ügyleteket a teljes gazdasági tartalmuknak megfelelően kell bemutatni, elszámolni. Ebben a vonatkozásban a számviteli törvény, mint speciális jogszabály, helyenként még a polgári jogi szövegezés szerint, hanem valóságos tartalmuk alapján. Tehát hiába írják egy zödes címe alapján kell a számviteli rendszerbe rögzíteni, még csak nem is a szer-
Tehát például a szerződésekben megfogalmazott gazdasági eseményeket nem a szer-
Tehát például a szerződésekben megfogalmazott gazdasági eseményeket nem a szer-

13. A lényegesség elve

A beszámolás szempontjából minden olyan adat, információ lényegesnek minősül, amely az információ felhasználójának döntését alapvetően befolyásolja vagy befolyásolhatja. Tehát az információ előállítója (a beszámoló készítője) felelős azért, ha valamilyen lényeges információ nem kerül be a beszámoló dokumentumába. Például elhallgatja, hogy egy meghatározó vagyontárgy jelzáloggal terhelt, tehát csak kor-

14. A költség-haszon viszonyosság elve

Az előállított és a beszámolóba beépített információ várható haszna legyen arányos az információ előállításának többletértékével. Tehát a vállalkozások nem kényszeríthetők arra, hogy „fellesleges” nyilvántartásokat gyártassanak, felesleges adatokat közöljenek. (A számviteli törvény például meg is enged, hogy az egyedi értékeléssel szemben csoportosan tartunk nyilvántartásokat bizonyos eszközöket, ha azok értéke a vagyonegységhez képest nem jelentős, valószínűleg nem befolyásolja alapvetően a vagyoni helyzetet. Ezzel függ össze például a kis értékű – 100 000 Ft alatti, korábban 50 000 Ft volt – tárgyi eszközök üzembé helyezését utáni egy összegű amortizálása is.)

A számviteli alapelvek alkalmazása során előfordulhat, hogy egy-egy jelenség megítélése kapcsán az elvek mentén ellentmondásba keveredünk. Ebben az esetben az elveket úgy kell alkalmazni, hogy a valós vagyoni helyzet kerüljön bemutatásra, még akár úgy is, hogy látszólag valamely elv megsértül.

VI. SZÁMVITELI POLITIKA, SZÁMLAREND

1. A számviteli politika

A gazdálkodó számviteli politikája kifejlesztíti a törvényi szabályozást, olyan, mintha a gazdálkodó önmagának írta „kottát”, hogy később kötelezően abból játsszon. **A számviteli politika** keretében a gazdálkodóknak többféle számviteli döntést kell hozni. A törvény helyenként a részletszabályokat is leírja, de sokszor a gazdálkodóra bízva a döntést, hogy az saját gazdálkodásának sajátosságaihoz igazodva alakítsa ki számviteli rendjét.

Ennek keretében meg kell határozni

- milyen lesz a beszámolás formája, mi lesz a mérlegkészítés napja,
- milyen eredménykimutatást készít: összköltség típusú vagy forgalmi költség eljárásszerűt,
- hogyan, milyen módon kapcsolódik az analitikus nyilvántartás a szintetikhöz,
- milyen lesz az amortizációs rendszer, a maradványérték meghatározása, a leírási módok, az elszámolás gyakorisága,
- milyen lesz a készlet-nyilvántartási rendszer, milyen nyilvántartási árakat használnak,
- mekkora a jelentős és lényeges hiba határa a vállalkozásnál,
- milyen devizafolyamot tartja nyilván a devizás tételeket,
- mikor és hogyan készíti a leltár, lesz-e leltározás,
- hogyan határozza meg a saját termelés közvetlen költségeit
- stb.

Ezen túl még számos kérdést is el kell dönteni. Rögzíteni kell a főkönyvi számlák összegfűggesztését is, azaz meg kell alkotni a számlakeretet (számlarendet), a gazdálkodóra jellemző gazdasági események könyvelését. További szabályzatokat is meg kell alkotni (Pénzkezelési, Leltárkészítési, Ertekezési és esetleg Önköltség-számlázási szabályzatokat is).

2. A számlakeret (számlarend) és a számlatükör

A gazdálkodó és a külső szemlélő számára is hasznos és nélkülözhetetlen az, ha a használt főkönyvi számlák rendszert alkotnak, van belső logikájuk, világos az egymáshoz való kapcsolódásuk, és a tizes számrendszer felhasználásával számszaki egyedi azonosítójuk van.

A számlakeret a főkönyvi számlák csoportosítására, elnevezésére, tartalmára, vezetésére vonatkozó szabályok halmaza.

A számlakeretnek eleget kell tennie azon elvárásnak, hogy a beszámoló, mint a „külvilágunk” juttatott információ minimuma a törvényben megszabott feltételeknek megfeleljen. Ezen túl a vállalkozás fogalmazhatja meg azokat a célokat, rendezőelveket, amelyek

- Ennek lényegét a gazdasági események kapcsán feldolgoztuk, most csak a lényegesebb mozzanataira utalunk (számlaosztályok szintjén):
- csak az eszközök és források körén belül idéz elő változást a négy alapvető gazdasági esemény (T. 1,2,3/K. 1,2,3 – T. 4/K. 4 – T. 1,2,3/K. 4 – T. 4/K. 1,2,3), tehát nincs eredményre gyakorolt hatása,
- erőforrás-felhasználás a termelésben vagy azonnali vagy később bekövetkező eszközcsökkénshoz vezet (T. 5/K. 1,2,3 – T. 5/K. 4),
- erőforrás-megtérülés (pl. késztermék-előállítás) eszköznövekedést okoz (T. 1,2/K. 5),
- eszközcsökkénés ráfordításnövekedést okoz azonnal vagy később (T. 8/K. 1,2,3 – T. 8/K. 4)
- a ráfordításnövekedést általában hozam- és eszköznövekedés kíséri, de önálló jelenségként is létezik (T. 3/K. 9),
- a költség egy része ráfordítással alakulhat át közvetlenül (T. 8/K. 5),
- és mindezek ellenkezője is megtörténhet.
- Fontos következtetés, ha bármilyen időpillanatban megállítjuk a könyvelés folyamatát, mindig igaz lesz a következő pár összefüggés (feltéve, hogy a könyvelés nem hibás, és a szükséges rendező tetteket lekönnyvelték):
- összes T. forgalom = összes K. forgalom,
- összes T. egyenleg = összes K. egyenleg,
- ha az 1–4. számlaosztályok összevont egyenlege T., akkor a vállalkozás nyereséges,
- ha az 1–4. számlaosztályok összevont egyenlege K., akkor a vállalkozás veszteséges,
- továbbá mindig igaz, hogy az 1–4. számlaosztályok összevont egyenlege T. és adott összegű, akkor az 5–9. számlaosztályok összevont egyenlege ugyanekkora összegű és K. jellegű, a vállalkozás nyereséges
- és megfordítva, akkor a vállalkozás veszteséges.

VII. A VÁLLALKOZÁSOK BESZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉGE

Miután áttekintettük a könyvelés folyamatait, továbblépünk, megismerkedünk azzal is, hogy a számviteli törvény milyen számviteli végtermék kibocsátását írja elő a vállalkozóknak, milyen is az **éves beszámoló** rendszere. Ahogy a bevezető mondatokban is megírtuk, a modern vegyes gazdaságok előírják azt a minimum információt, amelyet minden egyes gazdálkodói szervezetnek, vállalkozásnak össze kell állítani, és közölni kell a külvilággal, illetve lehetőséget kell adni bárkinek a betekintésre.

E helyütt nem foglalkozunk a beszámolókészítés folyamataival, formai kötelezésekkel, itt elsősorban a beszámolási kötelezettséget mutatjuk be a feltételeivel együtt.

A gazdálkodók működéséről, **vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetükről** általában december 31-i fordulónappal könyvvizsgálattal aláírt beszámolót kötelesek készíteni. A már említett év végi zárlati munkálatokat követi a beszámoló elkészítése.

Nincs beszámolási kötelezettség

Az **egyéni vállalkozók** ma már nem tartoznak a számviteli törvény hatálya alá. Az ő könyvvezetéseiket, nyilvántartási rendszereiket az szája-törvény határozza meg. Ugyanez vonatkozik az egyéni cégeknek bejegyzett egyéni vállalkozókra is.

Van beszámolási kötelezettség

Egyeszerűsített beszámolót már nem készíthetnek gazdasági társaságok, de készíthetnek egyéb szervezetek, amelyeknek a tevékenységből származó éves nettó árbevétele „két egymást követő évben” nem haladja meg az 50 millió Ft-ot. Beszámolójuk két részből áll: **eredménylevélezetéből és egyesűsített mérlegből.**

Ezek a gazdálkodók **pénzforrási szemléletű könyvvitelt** vezetnek (egyszeres könyvvitelt), amely általában naplótörkönyt. Eredményüket a befolyt adóköteles bevétel és a kifizetett termelési-kezelési költségek valamint az értékesítéskor keletkező és még egy-két rendezendő tétel különbözeteiként számolják el.

Ez a beszámolási forma a vállalkozások számára 2003. december 31-ig volt alkalmazható.

Az egyesűsített éves beszámolót akkor készítheti el a **kettős könyvvitelt vezető** vállalkozás, ha **két egymást követő évben**, a mérleg fordulónapján, az alábbi három paraméter közül **kettő nem haladja meg** az előírt mértéket:

- a mérleg főösszege 500 (korábban 150) millió Ft,
- a nettó árbevétel 1 000 millió (korábban 300) Ft,
- az átlagosan foglalkoztatottak száma 50 fő.

Nem készíthetnek egyesűsített éves beszámolót a részvénytársaságok, illetve a konszolidációs körbe bevont vállalkozások.

Éves beszámolót olyan vállalkozásoknak kötelező elkészíteni, amelyek **kettős könyvvitelt** vezetnek, **kívéve**, ha megfélemlnek az **egyszerűsített éves beszámolóra** előírt kritériumoknak, és azt választották.

Az éves beszámoló részei:

- **a mérleg,**
- **az eredménykimutatás,**
- **a kiegészítő melléklet.**

El kell készíteni az **üzleti jelentést** is, de ez 2001 óta **nem része a beszámolónak**. Az egyszerűsített éves beszámolónak is ezek a részei, de ott a számszaki kimutatások összevonatbak, a kiegészítő melléklet is kevésbé részletező. Üzleti jelentést sem kell készíteni.

Konzolidált (összevont) éves beszámolót az a kettős könyvvitelt vezető vállalkozás készít, amely anyavállalat, és a törvény nem mentesíti a konszolidálás alól. (A konszolidálás azt jelenti – persze kissé leegyszerűsítve –, hogy több vállalkozást, amelyek tulajdoni, irányítási szempontból szorosan összekapcsolódnak, egy vállalatként kezelünk, és kiszűrjük a belső halmozódásokat, így a konszolidált beszámolóból a piac szereplői pontosabban tájékozódhatnak.)

Könyvvezetés

A számviteli törvény szerint **egyszeres könyvvitelt** köteles vezetni az egyszerűsített beszámolót készítő gazdálkodó, kettős könyvvitelt köteles vezetni minden más gazdálkodó. (Az egyszerűs könyvvitellel, a **pénztárkönyv** és a **naplófőkönyv** vezetésével a következő fejezetben szűkszavúan foglalkozunk.)

Könyvvizsgálat

A **könyvvizsgálat**, mint a számvitel egyik részterülete, azt jelenti, hogy bizonyos vállalkozási körben a vállalkozás beszámolóját, ezen keresztül könyvvézetését egy ma legmagasabb szintű számviteli képzettséggel rendelkező szakemberrel, a **könyvvizsgálóval** hitelesíteni (idegen szóval ez az **auditálás**) kell.

A cégnek az éves beszámolót (az egyszerűsített beszámolót is) **letétbe kell helyezni a cégbírószágon, bárki általi betekintésre** (passzív nyilvánosság).

Az éves beszámolókat **közzé is kell tenni** (aktív nyilvánosság). A közzétételi kötelezettség nem minden vállalkozásra vonatkozik, csak a kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó köteles közzétenni beszámolóját.

A vállalkozás közzétételi kötelezettségének azzal tesz eleget, ha beszámolójának eredeti vagy egy hiteles másolat példányát megküldi az Igazságügyi Minisztérium megnevezett részlegéhez, a letétbe helyezéssel egyidejűleg.

VIII. EGYSZERES (PÉNZFORGALMI) KÖNYVVEZETÉS

Ennek a fejezetnek az a célja, hogy az egyszerűs könyvvitel lényegét mutassa be, ezért könyvelési részletekkel nem foglalkozik.

A kettős könyvvitel és az egyszerűs könyvvitel között alapvető eltérés, hogy

- a kettős könyvvitel az eredmény meghatározásakor az elismert teljesítés elvéből **(gazdaságilag realizált eredmény)**,

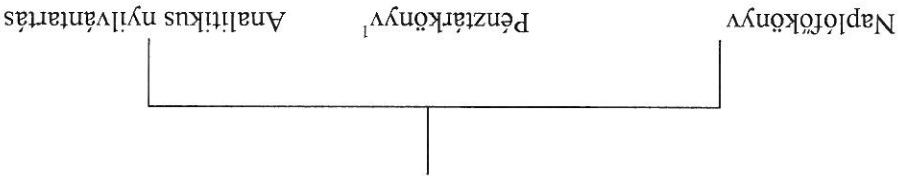
- az egyszerűs könyvvitel pedig a pénzügyi teljesítés elvéből **(pénzügyi realizáció elv)**

indul ki.

A pénzügyi realizációs elv azt jelenti, hogy bevételnek kizárólag a ténylegesen befolyt pénzügyi összegek, költségek, illetve kiadásnak pedig a ténylegesen kifizetett összegek minősülnek, azaz a szintetikában – néhány kivétellel – csak a pénzügyi állapottal járó tételek kerülnek könyvelésre.

Az egyszerűs könyvvitel **részlegesen kettős** könyvvitel, mert a pénzügyi könyvelésben minden tétel a kettős könyvvitel szabályai szerint kerül rögzítésre.

Az egyszerűs könyvvitelben alkalmazható technikák:



A vezetett nyilvántartásokkal szembeni követelmények:

- a rendszernek zártnak kell lennie,
- biztosítania kell az elszámolások számszerű egyezőségét,
- tartalmaznia kell az adóelszámolásokhoz szükséges (pénzügyi állapottal kapcsolatos) adatokat.

Az egyszerűs könyvvitel általános szabályai

Az egyszerűs könyvvitelben a vállalkozás teljes pénzügyi állapota – a bankszámlák és a pénztár forgalma – rögzítik.

A gazdasági tevékenység során (például értékesítéskor) bevétel keletkezik, illetve (például áruvásárláskor) pénzfelhasználás történik. A pénzügyi állapota bevételi forrásként, illetve felhasználási jogcímenként mutatják ki.

¹ A pénztárkönyv vezetésével nem foglalkozunk, mert egyszerűsége miatt az egyszerűs könyvvitel szemben támasztott követelményeket nem mindig tudja kielégíteni.

Ebből következik, hogy a bankszámla és a pénztár nyilvántartásban elszámolt pénzforgalomnak számszerűen egyeznie kell a bevételi források és a felhasználási jogcímek nyilvántartásában elszámolt pénzforgalommal.

A szintetikus elszámolások eszköze a Naplófőkönyv, az analitikus eszközökre (nyilván- tartásokra) nincs kötelező előírás, csupán a bizonylatokkal szembeni számviteli köve- telményeknek kell eleget tenniük. Az alábbi táblázat a szintetikus és analitikus nyilván- tartások összefüggéseit, kapcsolódásait mutatja.

MEGNEVEZÉS	SZINTETIKA (Naplófőkönyv)	ANALITIKA	MEGJEGYZÉS
Tárgyi eszközök és immateriális javak		X	Beszerezés (kifizetés)
Befektetett pü. esz- közök és értékpapi- rok	X		Beszerezés (kifizetés)
Vásárolt készletek		X	Beszerezés (kifizetés)
Saját termelésű készletek		X	
Követelések és kötelezettségek		X	Ha nincs pénzmozgás
Követelések és kötelezettségek	X		Ha van pénzmozgás
Céltartalékok	X		
Pénzeszközök	X		
Bevételek	X		Kiszámlázás
Bevételek, kiadások és ráfordítások		X	Számlabeérkezés
Költségek, kiadások és ráfordítások	X		Pénzügyi teljesítés

Forrás: Számviteli esettanulmányok 2001.

Az analitika és a szintetika összefügg egymással. Itt is minden gazdasági eseményt rö-
gzíteni kell, akárcsak a kettős könyvvitelen, csak itt jellemzően elsődlegesen vagy az
analitikában vagy a naplófőkönyvben. Ha például anyagot vásárolunk, a beérkezett
anyagot az analitikus nyilvántartásban rögzíteni kell, de a naplófőkönyvbe csak akkor
kerül be a számla értéke, ha a számla kifizetése is megtörtént.

A naplófőkönyv

A számviteli követelményeknek legjobban megfelelő megoldás a naplófőkönyv. Kézi
könyvelés esetén készen kapható nyomtatvány. A naplófőkönyv megfelelően terjedel-
mes füzet, szélessége megközelíti a métert. A következőkben egy naplófőkönyv rovatait

alatt helyezték el.

maz. (Az összegek forintban szerepelnek.)

A pénzforrások

Bankszámla: bevétel, kiadás, egyenleg

Pénztár: bevétel, kiadás, egyenleg.

A részletező rovatok:

Bevételek (ezen belül)

beszámító bevételek)

(be nem számitó)

3. Fizetendő áfa

Athozat:

Folylatas

Bevételék

* Kiadások

Folytatás

Követelések*		Kötelezettségek*	
Értékpapír	Egyéb követelések	Hitel	Egyéb kötelezettségek
Növekedés	Növekedés	Növekedés	Növekedés
Csökkenés	Csökkenés	Csökkenés	Csökkenés

Folytatás

A pénzügyi eredmény elszámolása		A jegyzett tőke és tőketartalék	
Csökkenés	Növekedés	Csökkenés	Növekedés

* ezeket a rovatokat általában tovább kell részletezni, ha számliógépes programmal történik a könyvelés, ennek nincs is semmi akadálya.

Kiadások (ezen belül)

1. Termelési-kezelési költségek és egyéb ráfordítások (= a jövedelemadó – társasági adó alapjának meghatározásakor figyelembe vehető kiadások)

– anyag- és árubeszerezés,

– munkabér,

– munkabérek közterhei,

– egyéb termelési-kezelési költség és ráfordítás.

2. Egyéb kiadások (= a jövedelemadó alapjának meghatározásakor figyelembe nem vehető kiadások)

3. Levonható áfa

Követelések:

– értékpapír (növekedés, csökkenés)

– egyéb követelések (növekedés, csökkenés)

Kötelezettségek:

– hitel (csökkenés, növekedés)

– egyéb kötelezettségek (csökkenés, növekedés)

A pénzügyi eredmény elszámolása: csökkenés, növekedés

A jegyzett tőke és tőketartalék: csökkenés, növekedés

A naplófőkönyv pénzforgalmi és részletező rovatai közötti számszerű összefüggések:

Rovat		I. Forgalom	
Bankszámla (több is lehet)	Pénztár(ak)	Bevétel	Bevétel
	Értékesítés árbevétele és bevételek	Bevétel	Bevétel
	Egyéb, eredményt nem képező bevételek	Bevétel	Bevétel
	Fizetendő áfa	Bevétel	Bevétel
	Anyag- és árubeszerezés	Költség	Bevétel
	Munkabér	Költség	Bevétel
	Munkabérek közterhei	Költség	Bevétel
	Egyéb term. kez. költs. és ráfordítások	Költség	Bevétel
	Egyéb kiadások	Kiadás	Bevétel
	Levonható áfa	Kiadás	Bevétel
	Követelések	Növekedés	Csökkenés
	Kötelezettségek	Csökkenés	Növekedés
Pénzügyi eredmény	Pénztári töke (tőketartalék)	Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
		Csökkenés	Növekedés
= Összesen II.		Összesen I.	

A naplófőkönyvi adatok számszerű helyességét a fentiek alapján célszerű oldalkanként ellenőrizni, de legalább az év végi záráskor el kell végezni.

A naplófőkönyv vezetésének általános szabályai:

A naplófőkönyvben a vállalkozás teljes üzleti pénzforgalmát rögzíteni kell.

A pénzforgalmi tételleket szabályszerűen kiállított bizonylatok alapján

- a készpénzmozgással egyidejűleg, illetve
- a pénzüntézeti értéktérképezésekor kell bejegyezni a naplófőkönyvbe.

Minden forgalmi tétellel kapcsolatban fel kell tüntetni a következő adatokat:

- sorszám (előnyomott),
- kelet (az elszámolás dátuma),
- a bizonylat száma,
- szöveg (a tétel rövid megjelölése),
- bevétel, illetve kiadás (legalább két oszlopba).

A különböző típusú pénzforgalmi tétellek naplófőkönyvbe való elszámolásának szabályai:

1. A bankszámla és a pénztár közötti pénzforgalmat mindig az egyik pénzforgalmi rovat (Bankszámla, Pénztár) „Kiadás” és a másik pénzforgalmi rovat (Bankszámla, Pénztár) „Bevétel” oszlopába kell elszámolni.
2. Az 1. ponton kívüli egyéb pénzforgalmi tétellek esetén mindig egy pénzforgalmi rovatba és egy részletező rovatba kell elszámolni a bevételt, illetve a kiadást.
3. Csak zárlati tétellekkel kapcsolatban fordulhat elő, hogy pénzforgalmi rovatba nem kell, illetve csak részletező rovatba kell könyvelni.

A részletező rovatok részben egyoszlopos, részben pedig kétoszlopos rovatok. A kétoszlopos rovatok használatakor mindig a pénzmozgásból (bevétel, kiadás) kell kiindulni:

Ha a gazdasági eseményt a pénzforgalmi rovat „Bevétel” (első) oszlopába kell könyvelni, akkor egyidejűleg a megfelelő részletező oszlopba jegyzik fel az összeget, ha fizetendő áfát tartalmaz, akkor még egy oszlopba.

Ha a gazdasági eseményt a pénzforgalmi rovat „Kiadás” (második) oszlopába kell könyvelni, akkor egyidejűleg a megfelelő részletező oszlopba jegyzik fel az összeget, ha van levonható áfa, akkor azt egy harmadik oszlopba.

Év végi záráskor a pénzbevételék és a pénzkiadások különbözeget a naplófőkönyv „Pénzügyi eredmény elszámolása” rovatban mutatják ki.

Pénzbevétel:

Értékesítés árbevétele és bevételek + Egyéb, eredményt nem képező bevételek + Fizetendő áfa, azaz az összes részletező rovaton szereplő „Bevétel”.

Pénzkiadás:

Termelési-kezelési költségek és egyéb ráfordítások + Egyéb kiadások + A levonható áfa, azaz az összes részletező rovaton szereplő „Kiadás”.

Pénzügyi eredmény = Pénzbevételék – Pénzkiadások

Végezetül bemutadjuk az szt. által előírt, kötelező jellegű egyszerűsített mérleget és az eredmény levezetést. Ez a két dokumentum az egyszerűsített könyvvitelt vezető gazdálkodók beszámolója.

4. számú melléklet a 2000. évi C. törvényhez **Az egyszerűsített mérleg előírt tagolása**

Eszközök (aktívák):

A. Befektetett eszközök

I. Immateriális javak

II. Tárgyi eszközök

III. Befektetett pénzügyi eszközök

B. Forgóeszközök

I. Készletek

II. Követelések

ebből: pénzkiadásból származó követelések

pénzmozgáshoz nem kapcsolódó követelések

III. Értékpapírok

IV. Pénzeszközök

Források (passzívák):

C. Saját tőke

I. Jegyzett tőke

II. Tőketartalék

III. Eredménytartalék

IV. Lekötött tartalék

V. Egyszersűsített mérleg szerinti eredmény

D. Tartalék

E. Céltartalékok

F. Kötelezettségek

I. Hosszú lejáratú kötelezettségek

II. Rövid lejáratú kötelezettségek

ebből: pénzbevételből származó kötelezettségek

pénzmozgáshoz nem kapcsolódó kötelezettségek

5. számú melléklet a 2000. évi C. törvényhez**Az eredménylevezetés előírt tagolása**

A. Végleges pénzbevételek, elszámolt bevételek (III+IV)

1. Pénzügyileg rendezett nettó árbevétel

2. Pénzügyileg rendezett adóköteles egyéb bevételek

I. Adóköteles pénzbevételek (1+2)

3. Nem pénzbeni kiegyenlített értékesítés nettó árbevétele

4. Nem pénzbeni kiegyenlített egyéb bevételek

II. Pénzbevétel nem jelentő adóköteles bevételek (3+4)

III. Adóköteles bevételek (I+II)

5. Pénzbevétel is jelentő jövedelemadózás alá nem vont bevételek

6. Pénzbevétel nem jelentő jövedelemadózás alá nem vont bevételek

IV. Jövedelemadózás alá nem vont bevételek (5+6)

B. Végleges pénzkiadások, elszámolt ráfordítások

(VIII+IX)

7. Anyag- és árubeszerezés költségei

8. Személyi jellegű ráfordítások

9. Egyéb termelési és kezelési költségek, ráfordítások

V. Ráfordításként érvényesíthető kiadások (7+8+9)

10. Nem pénzbeni kiegyenlített, nem beruházási célú beszerzések

11. Természetbeni juttatások munkavállalóknak, tagoknak

12. Nem pénzbeni kiegyenlített ráfordítások

VI. Ráfordítást jelentő eszközváltozások (10+11+12)

13. Értékcsokkemensi leírás

14. Értékvesztés

15. Kifizetett vásárolt készletek állományváltozása ±

VII. Ráfordítást jelentő elszámolások (13+14±15)

VIII. Ráfordítások összesen (V+VI+VII)

16. Beruházási kiadások

17. Egyéb kiadások

IX. Jövedelemadózásban ráfordításoként nem érvenyesíthető kiadások (16+17)

C. Pénzügyi eredmény adóköteles tárgyévi változása (I-V)

D. Pénzügyi eredmény jövedelemadózás alá nem vont tárgyévi változása (5-IX)

E. Pénzügyi eredmény tárgyévi változása ($\pm C \pm D$)

F. Nem pénzben realizált eredmény (II+6-VI-VII)

G. Adózás előtti eredmény ($C+F-6$) = (III-VIII)

18. Fizetendő társasági adó

H. Adózott eredmény (G-18)

19. Jövähagyott osztalék

I. Egyszerűsített mérleg szerinti eredmény (H-19)

KÖNYVVITELTAN PÉLDATÁR

SZIVA MIKLÓS

TARTALOMJEGYZÉK

FELADATOK	126
1. Feladatok a számvitel alapjaihoz	126
2. A vállalkozás vagyongázkészletének feladatai	129
3. A gazdasági események	134
4. Számlasoros elszámolás	135
5. Idősoros elszámolás	139
6. Általános forgalmi adó	141
7. Összesítő-ellenőrző kimutatások	143
8. Összefoglaló feladatok	145
9. Költség és eredmény	148
10. A költségsszámlák rendszere és a költségek könyvelése, költségelszámolás	150
11. Az eredmény és könyvelése	155
12-13. Eredmény-kimutatások szerkezete és különbözőségei	157
14. Összefoglaló feladatok	159
MEGOLDÁSOK	168
FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM	189

FELADATOK

A példatárban található feladatokat megoldása során mindig azt feltételezzük, hogy a gazdálkodó kettős könyvvitelt vezet. Ha külön nem jelöljük, mindig éves beszámolóról van szó, a szereplők áfaalanyságok és csak áfaköteles tevékenységet végeznek. Az áfakulcs 25%, ha 2006. előtti állapotra épített feladatról van szó, és 20% áfa, ha 2006-os évről van szó. Az üzleti év egyenlő a naptári évvel. A kiegyenlítősek elszámolási betétszámláról történnek, ha csak külön nem jelezzük, vagy a feladat jellegéből más nem következik. Az első részben az áfa ismeretét még nem feltételezzük. Számlaszámokból csak a számlaosztályok jelennek meg a példatár vége felé. A számlaszámokat a következő részből (Számvitel II.) használjuk.

A megoldott feladatokat csillaggal jelöljük, bár ez a könyv – terjedelmi korlátok miatt – csak néhányat tartalmaz.

Néhány feladat megoldásában elméleti magyarázat is található.

1. Feladatok a számvitel alapjaihoz

Igaz – Hamis kérdések

Válaszat indokolja (1–3. feladat)

1. feladat

Számviteli alapfogalmak

- A számvitelben a vállalkozás fogalma az összes gazdálkodóra kiterjed.
- A számvitel egy olyan elszámolási rendszer, amely a vállalkozásban a múltban bekövetkezett változásokat írja le.
- A gazdálkodási év január 1-jétől a beszámoló elkészítéséig tart.
- A vállalkozási vagyont részeit képezi az eredmény- vagy vagyonaváltozás.
- A vagyont szerkezete a működés során változatlan, csak az évenként elért eredmény változhat.
- A könyvvézetés gyakorlatilag a vállalkozó vagyonaiban bekövetkezett vagyonaváltozások rögzítésére szolgáló nyilvántartási rendszer.
- Az újratermelési folyamat során a termelés megelőzi a beszerzést.
- A vagyont egyidejűleg naturális- és pénzalakot is felvehet.

2. feladat

Mérleg felépítése

- A befektetett eszközöknek három fősoportja van: az immateriális javak, tárgyi eszközök és értékpapírok.

- b) A tárgyi eszközök besorolása megelőzi az immateriális javakat.
- c) Az aktív és passzív időbeli elhatárolás a mérleg eszköz- és forrásjegyzőségének kialakítására szolgál.
- d) A készletek értéke csak akkor lehet negatív, ha többet küldünk vissza, mint amennyit vásároltunk.
- e) Ha fizetési igényem van valakivel szemben, akkor azt mindig a forgeszközök között tartom nyilván.
- f) A saját tőke része a mérleg szerinti eredmény az „A” típusú mérlegben.
- g) Ha az állammal szembeni rövid lejáratú kötelezettségem követelésévé változik, akkor azt a forrás oldalon negatív előjellel kell szerepeltetnem.
- h) Minden vállalkozó köteles havonta beszámolót készíteni.

3. feladat

Mérlegre jellemző megfogalmazások

- a) A vállalkozásoknak a rendelkezésükre álló vagyontárgyakat egyrészt az újratermelési folyamatban betöltött szerepük szerint, másrészt eredetük szerint kell nyilvántartani.
- b) Befektetett eszközöknek nevezzük azokat az eszközöket, amelyeket 1 évnél tovább lehet használni.
- c) Az immateriális javak nem anyagi jellegű, értékel bíró eszközök.
- d) Forgeszközök, amelyek közvetlenül vagy közvetve, de várhatóan egy évnél rövidebb ideig szolgálják a vállalkozás tevékenységét.
- e) Vásárolt készletek azok a vagyoni elemek, amelyeket a vállalat termelő tevékenységének ellátásához a gazdasági környezetből (piacon) szerez be.
- f) Az áruk olyan munkatárgyak, amelyek a termék lényeges részeit alkotják, és a termékben eredeti vagy átalakult formában, fizikai vagy kémiai úton megváltoztathatók.
- g) A saját termelésű készletek azon készletek, amelyek a vállalatnál valamennyi megmunkálási folyamaton átmentek és megfelelnek a rájuk vonatkozó szabványoknak, minőségi követelményeknek, és raktárra veszik őket.

4.* feladat

Az alábbi számviteli fogalmakból állapítsák meg, hogy melyek a befektetett eszközök és melyek a forgeszközök, a források közül melyek a saját tőke részei és melyek a kötelezettségek (x-et tegyenek a megfelelő helyre)!

Az eszközök és források megnevezés	Befektetett eszközök	Forgóeszközök	Saját tőke	Kötelezettségek
Ingatlanok				
Vagyoni értékű jogok				
Pénztár				
Elszámolási betétszámla				
Munkavállalókkal szembeni tartozás				
Szelemi termékek				
Eredménytartalék				
Szállítókkal szembeni kötelezettség				
Műszaki berendezések, gépek				
Úzleti vagy cégtérlek				
Anyagok				
Tőketartalék				
Késztermékek				
Hosszú lejáratú bankbetétek				
Árúk				
Költségvetéssel szembeni kötelezettségek				
Társadalombiztosítással szembeni kötelezettségek				
Jegyzett tőke				
Vevőkkel szembeni követelések				

5. feladat

Húzza alá a helyes választ (válaszokat)!

A mérleg

- a) adott időszakra vonatkozik
- b) az éves beszámoló egyik dokumentuma
- c) mennyiségi és értéki adatokat tartalmaz
- d) a leltár egyik alapokmánya
- e) végösszege a saját tőke nagyságát mutatja
- f) mennyiségi adatokat tartalmaz

6. feladat

Húzza alá a helyes választ (válaszokat)!

- a) Az eszköz főcsoportok
- b) aktívák, passzívák
- c) befektetett eszközök, forgóeszközök, aktív időbeli elhatárolások
- d) befektetett eszközök, forgóeszközök
- e) ingatlanok, készletek, pénzeszközök
- f) befektetett eszközök, saját tőke, kötelezettségek

2. A vállalkozás vagyonához kapcsolódó számítási feladatok

7.* feladat

Három különböző vállalkozás mérlegéből a következő információk állnak rendelkezésre (adatok 1000 Ft-ban)

Mérleg, 2001. december 31-én

Eszközök	vállalkozásban			Forrá- sok	vállalkozásban		
	A	B	C		A	B	C
Befektetett eszközök		18 000		Saját tőke		30 000	15 000
Forgóeszközök	15 000		25 000	Hosszú lejáratú kötelezettségek	8.000	3 000	
Készletek	5 000		15 000	Rövid lejáratú kötelezettségek	5 000		18 000
Követelések			7 000				
Pénzeszközök	6 000	12 000		Források összesen			35 000
Eszközök összesen	35 000	35 000					

1. Számítsa ki a hiányzó összegeket!

2. Hasonlítsa össze a három vállalkozás eszközeinek az összetételét!

3. A Források összetételét vizsgálva állapítsa meg, hogy mennyi a vállalkozások összes tartozása, mennyire van eladósodva!

4. Ítélje meg, hogy a vállalkozások eszközei (pénzeszközök, követelések) várhatóan lehet-e többé tesztek-e, hogy a vállalkozások elegendő tőkével rendelkeznek-e?

5. Ha a három vállalkozás közül csak az egyikbe fektethetne be pénzt, melyiket választaná? Indokolja meg választát!

8. feladat

Három különböző vállalkozás mérlegéből a következő információk állnak rendelkezésre (adatok 1000 Ft-ban)

Méreg 2002. december 31.(ezer forintban)

Eszközök			Források		
A	B	C	A	B	C
vállalkozásban			vállalkozásban		
Befektetett eszközök			Saját tőke	25 300	10 000
Tárgyi eszközök	7 000	2 000	Hosszú lejáratú kötelezettségek		
Befektetett pénzügyi eszk.		7 500	4 400		
Forgóeszközök			Rövid lejáratú kötelezettségek	8 000	
Készletek	3 000	4 000	Szállítói köt.	5 000	7 400
Követelések		7 000	Munkavállalókkal szembeni köt.	8 700	
Pénzeszközök	16 000		17 400		
Eszközök összesen			Források összesen		32 000

Kiegészítő információk:

Számítsa ki a hiányzó összegeket, úgy hogy A vállalat két cégnek, X-nek és Y-nak tartozik 5 000 E és 6 000 E Ft-tal, valamint egy 3 éves kölcsönt adott Z-nek 5 000 E Ft értékben. C vállalat két tehergépjárművel rendelkezik egyenként 5 300 E Ft értékben, valamint Q Bt. tartozik 8 300 E Ft-tal és P Kft. 6 000 E Ft-tal.

- Számítsa ki a hiányzó összegeket!
- Hasonlítsa össze a három vállalkozás eszközeinek az összetételét!
- A források összetételét vizsgálva állapítsa meg, hogy mennyi a vállalkozások összes tartozása, mennyire van eladósodva!
- Ítélje meg, hogy a vállalkozások eszközei (pénzeszközei, követelése) várhatóan lehet-e többé teszik-e, hogy a vállalkozások elegendet tegyenek rövid lejáratú kötelezettségeiknek a következő évben.
- Ha a három vállalkozás közül csak az egyikbe fektethetne be pénzt, melyiket választaná? Indokolja meg választát!

9. feladat

Négy különböző vállalkozás mérlegéből a következő információk állnak rendelkezésre (adatok 1000 Ft-ban)

Mérleg 2002. december 31. (ezer forintban)

Eszközök				Források			
A	B	C	D	A	B	C	D
Vállalkozások				Vállalkozások			
A, Befektetett eszközök				D, Saját tőke			
Immateriális javak				Jegyzett tőke		6 000	13 500
Tárgyi eszközök				Mérleg szerinti eredmény	800	2 000	4 000
Befektetett pénzügyi eszközök	200			F, Kötelezet-ségek			
B, Forgó-eszközök				Hátrasorolt kötelezettségek	3 000	8 000	4 000
Készletek		8 900		Hosszú lejáratú kört.	10 000		9 000
Követelések			1 400	Rövid lejáratú kötelezettségek		3 000	
Értékpapírok	600			2 900			
Pénzeszközök		10 000					
Eszközök összesen	25 000			Források összesen			32 000
					28 000		

Kiegészítő információk:

A vállalat: 2 program 500 E Ft/db, 3 termelőgép 600 E Ft/db, Áruk 1 000 E Ft/t (12,8 t), „X” Kft. vásárolt 2 300 E Ft-ért alapanyagot, jegyzett tőke 5 200 E Ft

B vállalat: 3 db gépkocsi 2 000 E Ft/db, 1 évnel hosszabb lejáratra adott kölcsön 700 E Ft, Vevők 900 E Ft, Forgatási célból vásárolt értékpapírok: 1 100 E Ft.

C vállalat: 4 db termelőgép 1 600 E Ft/db, 5 éves lejárati kötvény (követelés) 9 800 E Ft, ebből következő évben visszakapnak 2 800 E Ft-ot, a Készlet 60 t 40 000 Ft/t anyag-ból áll, Pénztár 32 E Ft, Elszámolási betétszámla 11 968 E Ft, Jegyzett tőke 1 100 E Ft, Rövid lejáratú kötelezettségek 3 000 E Ft. A készlet 60 tonna, 40 000 Ft tonnánként.

D vállalat: Windows hálózati operációs rendszer: 900 E Ft, 2 db gyártósor 2 000 E Ft/db, Alapanyagok: 2 000 E Ft, Áruk: 1 000 E Ft, Vevők 2 500 E Ft, Tárgyévi ered-mény: 500 E Ft, Hosszú lejáratú kötelezettségek: 7 000 E Ft.

A társaságok csak a táblázatban valamint a kiegészítő információkban szereplő vagyon-nal rendelkeznek.

Feladat:

a) Állapítsa meg a hiányzó adatokat!

b) Az eladósodottság szerint állítsa fel sorrendet a társaságok között!

c) Milyen egyéb tényezőket lehet még figyelembe venni a rangsor felállításánál?

10. feladat

„X” bt., amely kettős könyvvitelt vezet, 2002. január 1-jén fennálló vagyoni helyzete:

Vevőkkel szembeni követelése: 4 375 524 Ft, Szállítókkal szembeni tartozása:

3 436 626 Ft, Anyagok értéke: 5 243 760 Ft, Eliszámolási betétszámlán 3 576 461 Ft van, Pénztári készpénz készlete: 14 360 Ft. A bt. jegyzett tőkéje: 8 150 000 Ft, ezen kívül a bt. tulajdonában van még egy 2 370 000 Ft értékű Ingatlan is. A saját tőke jegyzett tőkéből és eredménytartalékból áll.

Állítsa össze „X” Bt. mérlegét, ha tudjuk, hogy rövid lejáratú kötelezettségeinek értéke csak a szállítókkal szembeni tartozásból ered.

11. feladat

Egy vállalkozás vagyona a következő elemekből áll 2002. 12. 31-én:

„A” üzem épülete: 2 625 E Ft, „B” üzem épülete: 3 850 E Ft, „C” üzem épülete: 2 130 E Ft, Anyagraktár: 1 985 E Ft, Készterméktárak: 4 435 E Ft, Irodáépületek: 2 300 E Ft, Raktári berendezések: 989 E Ft, Irodai gépek: 2 130 E Ft, Az üzemekben, „A” üzemben: 15 db fűtőgép 160 E Ft/db, 5 db marógép 180 E Ft/db, „B” üzemben 10 db közszűrőgép 189 E Ft/db, 3 db esztengagép 200 E Ft/db, „C” üzemben 3 db fűtőgép 170 E Ft/db, 2 db présgép 455 E Ft/db.

„X” Kft.-vel szembeni követelés: 4 022 E Ft, „Háztartási bolttal” szemben: 960 E Ft. Pénztári készlet: 38 E Ft, Bankbetétek: 435 E Ft. A vállalkozás rendelkezésére áll továbbá: I. sz. késztermék 2000 db 1500 Ft/db, II. sz. késztermék 3000 db 880 Ft/db, III. sz. késztermék 1000 db 1660 Ft/db. I. sz. alapanyag: 1000 t 160 Ft/t, Segédanyag 850 E Ft, Üzemannag 811 E Ft, 2. sz. alapanyag: 400 m 860 Ft/m, 3. sz. alapanyag: 200 m² 4 800 Ft/m².

A vállalkozás saját tőkéje 5 300 E Ft, van még 4 000 E Ft értékű hátrasorolt kötelezettség, tartozik még E Ft hosszú lejáratú valamint 900 E Ft szállítói kötelezettség, 3 300 E Ft rövid lejáratú banki hittel.

Feladat:

A fentiekben felsorolt vagyoni elemek alapján állítsa össze a vállalkozás záró leltárát, valamint záró mérlegét! (Az eszközök és a források egyezősége fennáll).

12. feladat

Egy vállalkozás vagyona a következő elemekből áll 2001. 12. 31-én:

„A” üzem épülete: 2 400 E Ft, „B” üzem épülete: 3 500 E Ft, „C” üzem épülete: 1 800 E Ft, Anyagraktár: 2 500 E Ft, Készterméktárak: 3 600 E Ft, Irodáépületek: 2 200 E Ft, Raktári berendezések: 1 000 E Ft, Irodai gépek: 2 600 E Ft, Az üzemekben, „A” üzemben: 15 db fűtőgép 200 E Ft/db, 5 db marógép 300 E Ft/db, „B” üzemben 10 db közszűrőgép 220 E Ft/db, 3 db esztengagép 240 E Ft/db, „C” üzemben 3 db fűtőgép 240 E Ft/db, 2 db présgép 520 E Ft/db.

„X” Kft.-vel szembeni követelés: 1 400 E Ft, „Háztartási bolt” szemben: 850 E Ft. Pénzügyi készlet: 12 E Ft, Bankbetétek: 380 E Ft. A vállalkozás rendelkezésére áll továbbá: I. sz. késztermék 2000 db 1000 Ft/db, II. sz. késztermék 3000 db 800 Ft/db, III. sz. késztermék 1000 db 1000 Ft/db. 1. sz. alapanyag: 1000 t 50 Ft/t, Segédanyag 350 E Ft, Üzemanyag 250 E Ft, 2. sz. alapanyag: 400 m 200 Ft/m, 3. sz. alapanyag: 200 m² 3000 Ft/m².
A vállalkozás saját tőkéje 3 600 E Ft (ebből Jegyzett tőke 5 000 E Ft, a többi eredmény-tartalék), van még 3 000 E Ft értékű hátrasorolt kötelezettség, tartozik még 28 752 E Ft hosszú lejáratú, valamint 800 E Ft szállítói kötelezettséggel, 2 000 E Ft rövid lejáratú banki hittel.

Feladat:
A fentiekben felsorolt vagyoni elemek alapján állítsa össze a vállalkozás záró leltárát, valamint záró mérlegét!

13. feladat

A társaság vagyona a következő vagyonelemeket tartalmazza megjelenési forma valamint származás szerint (eszköz-forrás egyezőség fennáll):

Sz.	Vagyonelem	Érték (HUF)
1.	Immateriális javak	25 000 000
2.	Alapanyagok	15 000 000
3.	Vevők	4 000 000
4.	Jegyzett tőke	50 000 000
5.	Befektetett pénzügyi eszközök	6 000 000
6.	Jövedelemelszámolás (dolgozókkal szembeni tartozás)	5 200 000
7.	Elszámolási betétszámla	23 000 000
8.	Szállítók	2 200 000
9.	Késztermékek	8 630 000
10.	Váltókövetelések	6 130 000
11.	Beruházások	12 000 000
12.	Hosszú lejáratú kötelezettségek	

Állítsa össze a vállalkozás mérlegét főcsoportok szerinti bontásban! (A mérleg 1000 forintban készitse!)

14. feladat

Lehetséges-e, hogy egy vállalkozásban:

- a) a saját tőke értéke egyenlő az eszközök értékeivel?
- b) a saját tőke értéke nagyobb, mint az eszközök értéke?
- c) a saját tőke értéke kisebb, mint az eszközök értéke?

15. feladat**Meghatározások, összefüggések**

A főkönyvi számla:

- a) a gazdasági események könyvviteli szabályok szerint történő rögzítésének eszköze (és/mert)
- b) egy kétoldalas nyilvántartás, amelynek egyik oldalán a növekedéseket, a másik oldalán a csökkenéseket számoljuk el.

Az eszköz bekerülési értékének része:

- a) a beszerzéshez kapcsolódó adók (pl. fogyasztási, jövedéki adó) (és/mert)
 - b) a levonható, előzetesen felszámított áfa is.
- Saját tőke a mérlegben az:
- a) ami nem minősül idegen tőkének (mert/és)
 - b) a jegyzett tőke nem része a saját tőkének.

3. A gazdasági események**16. feladat (Igaz – Hamis feladat)**

A gazdasági események:

- a) Mindig valamilyen céltudatos cselekedetet takarnak, amelyeket a vállalkozás előre eltervez.
- b) Az elemi gazdasági eseményeknek két alaptípusa van.
- c) Létének olyan fajtái, amelyek csak az eszközök vagy a források összetételét érintik, de a mérlegfőösszeget nem.
- d) Az összetett gazdasági események neükből adódóan nem vezethetők vissza elemi eseményekre.

17. feladat (Igaz – Hamis feladat)

Bizonylatok:

- a) Vannak olyan gazdasági események, amelyekről nem kell bizonylatot kialakítani.
- b) A bizonylatokon a gazdasági események összes információját rögzíteni kell.
- c) Akkor szabályszerű a bizonylat, ha a gazdasági eseményt a valóságnak megfelelően rögzítette.
- d) A szigorú számadású bizonylatok felhasználásáról elismervényt kell kiállítani.
- e) Csak pénztár- vagy bankbizonylatokat szabad javítani.

18. * feladat (Relációanalízis)

I. A négyféle elemi gazdasági esemény közül:

- a) kettő nem hat a mérleg főösszegére (és/mert)
- b) csak a vagyon értéket változtatja meg.

II: A bizonylaton az adatokat:

a) tollal kell kitölteni (és/mert)

b) legalább 10 évig olvashatóak legyenek.

III. Az összetett gazdasági események:

a) egyszerre kettő mérlegételt is érinthetnek (és/mert)

b) elemi gazdasági eseményekre vezethetők vissza.

IV. Minden gazdasági esemény után:

a) bizonylatot kell kiállítani (és/mert)

b) új mérleget kell készíteni.

V. A bizonylati album:

a) a bizonylati rend tárolására szolgál (és/mert)

b) a bizonylati szabályzat melléklete.

VI. A gazdasági események után

a) a gazdálkodó vagyoni helyzete megváltozik (és/mert)

b) mindig legalább egy vagyonelem nő, egy pedig biztosan csökken.

19. feladat (Húzza alá a helyes válasz(ok)at)

A bizonylat legfontosabb alaki és tartalmi kellek:

a) aláírások

b) a számviteli nyilvántartásokban való rögzítés

c) bizonylati rend

d) tartalmi rész

e) bizonylat neve

4. Számlasoros elszámolás

20.* feladat

„A” Bt., amely kettős könyvvitelt vezet, 2005. január 1-jén fennálló vagyona:

Elszámolási betétszámlán 3 000 000 Ft van, Vevőkkel szembeni követelése 1 000 000 Ft, Pénztári készpénz készlete 30 000 Ft, Szállítókkal szembeni tartozása 2 750 000 Ft, a vállalkozás rendelkezésére álló Anyagok értéke 4 500 000 Ft. Ezen kívül a Bt. tulajdonában van még egy 2 370 000 Ft értékű Ingatlan is. A Bt. jegyzett tőkéje: 8 150 000 Ft.

A 2001-es év során a következő események következtek be:

1. Egyik vevő átutalással kiegyenlített 800 000 Ft értékű követelést (Ez a vevő kötelezett-sége).

2. Anyagot vásárolt 200 000 Ft-ért, későbbi kiegyenlítésre.

3. Készpénzt vesz fel a Pénztárba (alkalmazza az Átvezetési számlát is!) 110 000 Ft összegben.

4. Készpénzt vásárolt 100 000 Ft értékű anyagot.

Feladat:

Nyissa meg a főkönyvi számlákat. Könyvelje le a gazdasági eseményeket főkönyvi számlavázlatokon, és a főkönyvi számlák záró egyenlegét mutassa be!

21. feladat

A Siker Kft. 2005. január 1-jén létező vagyona:

Mazda E-2200-as tehergépkocsi, amivel szállítást végez, értéke 1 250 000 Ft. A vállalkozás bitokol még 750 000 Ft értékű Anyagot, valamint Bankszámláján 2 500 000 Ft áll rendelkezésére. Vevők tartoznak még 200 000 Ft-tal. A társaság Jegyzett tőkéje 4 700 000 Ft.

Gazdasági események:

1. 250 000 forint készpénzt vesz fel a pénztárba.
2. A vevő kiegyenlíti a tartozását. (Átutalja a Bankszámlára, erről az értékesítés megérkezett.)
3. 500 000 Ft-ért anyagot vásárol.
4. 230 000 Ft-ot fizet ki a szállítókknak az anyagért készpénzben.
5. A bank kamatmentes hitelt nyújt, 270 000 forintot, ebből kifizetik a Szállítóval szembeni maradék tartozásukat.
6. Vissza fizetik a banknak a 270 000 Ft-ot a bankszámláról.

Feladat:

Vezesse fel a nyitó adatokat a főkönyvi számlákra, majd könyvelje le a gazdasági eseményeket!

22. feladat

Egy kereskedő társaság az adott időszakban a következő vagyonnal rendelkezik:

Bankszámla 5 200 E Ft, Tehergépkocsi: 4 000 E Ft, Árúkészlet 2 100 E Ft, A szállítókknal szemben 2 000 E Ft tartozás áll fenn, a vagyontovábbi részét saját forrásból finanszírozza a vállalkozás (fele-fele arányban jegyzett tőkéből és eredménytartalékból).

A következő gazdasági tevékenységeket végzi az adott időszakban:

1. A házipénztárba felvessz a bankszámláról 1 200 E Ft-ot.
2. Az egyik szállítót, akinek 500 E Ft összeggel tartozott, bankhitelből fizeti ki. (A bank erről értesítette a társaságot.)
3. Anyagbeszerzés 3 000 E Ft értékben.
4. A 2. pontban felvett kölcsön felét visszafizették, erről a bank értesítése megérkezett.

Feladat:

Határozza meg a hiányzó adatokat, majd könyvelje le a gazdasági eseményeket, és állapítsa meg, hogyan alakult a vállalkozás vagyona!

23. * feladat

„A” Kkt. az adott időszakban a következő vagyonnal rendelkezik:

Bankszámla 6 300 E Ft, Tehergépkocsi: 5 400 E Ft, Árúkészlet 2 230 E Ft, Vevőkknal szembeni követelés: 780 E Ft A szállítókknal szemben 1 980 E Ft tartozás áll fenn. Állapítsa meg a saját tőke értékét, ha a társaság hosszú lejáratú kötelezettsége: 1 200 E Ft és az eszköz forrás egyezőség fennáll a mérlegben.

A tárgyidőszakban a következő gazdasági események történnék:

1. A bank értesít, hogy a vevőkkel szembeni követeléseinkből befolyt 700 E Ft
2. Anyagvásárlás 230 E Ft értékben, a szállító számlája megérkezett.
3. A bankszámláról (elszámlási betétszám) 120 E Ft készpénzt vettek fel, és ezt befizették a pénztárbevételei bizonylatot kiállították.
4. A társaság készpénzért vásárolt egy számítógépet 105 E Ft értékben.
5. A bank értesít, hogy a bankszámlát megterhelte a 3. pontban szereplő összeggel.
6. Bankszámlánkról kifizettek 500 E Ft értékű tartozást. A bank terhelési értesítése megérkezett.

Feladat:

A megadott adatok alapján állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét! Könyvelje le a gazdasági eseményeket, majd állapítsa meg, hogyan alakult a vállalkozás vagyona! Vegye el a számlák zárását, készítsen záró mérlegét!

24. feladat

Egy kft. nyitó mérleg adatai (ezer forintban):

Eszközök		Források	
Ingatlanok értéke	15 000	Jegyzett tőke	17 300
Anyagok	5 000	Eredménytartalék	
Vevők	6 700	Szállítók	21 000
Elszámlási betét	28 600	Források összesen	55 300
Eszközök összesen			

Az ingatlanok könyv szerinti elhasználódása 50%-os.

Gazdasági események:

Január 5.: Készpénzfelvétellel a bankszámláról: 5 300 E Ft, erről a bankértékesítés is megérkezett.

Január 8.: Megérkezett a szállítótól a megrendelt anyag.

„A” anyag: 15 000 db 500 Ft/db

Göngyöleg: 25 Ft/db, minden db anyaghoz tartozik egy göngyöleg

Január 13.: Megérkezik a bankértékesítés a szállítókkal szembeni tartozás kiegyenlítéséről.

Elszámlási betétéről: 7 000 E Ft

Rövid lejáratú kölcsön:

Január 15.: A vevők utaltak a bankszámlára 6 000 E Ft-ot.

Január 23.: Megérkezett a bankértékesítés a rövid lejáratú kölcsön törlesztéséről.

Feladat:

a) Számítsa ki a hiányzó adatokat!

b) Nyissa meg a főkönyvi számlákat, és könyvelje le az előző gazdasági eseményeket!

25. feladat

Egy bt. év eleji nyitó adatai:

Szolgalmi jogot bírtokol a vállalkozás 6 500 E Ft értékben. Van két darab egyenként 6 000 E Ft értékű tehergépjárműve. Alapanyagból 20 000 E Ft áll a rendelkezésére. Vevői 7 500 E Ft-tal tartoznak a társaságnak. Elszámolási betétjén 36 500 E Ft van.

A szállítókknak 50 000 E Ft-tal tartozik a cég. A munkavállalóknak pedig 5 000 E Ft-tal. 2 000 E Ft tartozás esedékes az adóhatósággal szemben.

Gazdasági események:

Január 3.: Átutalták az adóhatóságnak a tartozásukat.

Január 6.: 6000 E forint készpénzt felvesznek a bankszámláról.

Január 7.: Kifizetik a munkavállalókkal szembeni tartozásait.

Január 9.: Megérkezett a terhelési értesítés a január 6-i készpénzfelvételről.

Január 11.: Anyagvásárlás 6 000 E Ft

Január 15.: A bank hitelt nyújt 5 000 E Ft-ot, amelynek a jóváírása is megtörtént.

Feladat:

a) Számítsa ki a hiányzó adatokat, és készítse el a nyitó mérleget!

b) Nyissa meg a főkönyvi számlákat, és könyvelje le az előző gazdasági eseményeket!

26. feladat

Lineáris értékcsokkadás:

„A” Kft. a vállalkozását közvetlenül szolgáló tehergépjárművet vásárol a következő kondíciók mellett:

Számla (import számla) szerinti vételár: 5 100 000 Ft (devizából átszámítva)

Tartalék alkatrész

Tartalék tartozék befizetés

Szerelési költség

Vám (a vételár 15%-a)

.....

A gépjármű várhatóan 5 évig fogja a vállalkozás tevékenységét szolgálni. Jelenleg a vállalkozás úgy ítéli meg, hogy 5 év múlva a tehergépjármű piaci értéke 1.220.000 Ft körül fog alakulni.

Számítsa ki, a tárgyévben valamint a következő évben mennyi értékcsokkadási leírást fog elszámolni a vállalkozás a tehergépjárműre!

27. feladat

Teljesítményarányos értékcsokkadás:

A társaság egy szállítószalagot vásárol „B” Kft.-től 6 000 E Ft-ért. A beszerzéskor a társaság telephelyére 300 E Ft-ért szállítják el a gépet. A vállalkozás vásárol még „B” Kft.-től 400 E Ft értékben tartozékokat, amelyeket a használat során felmerülő hibák kijavítására fog felhasználni.

A társaság vezetése úgy határozott, hogy a gépre teljesítményarányos értékcsökkenést számol el. A tervezett teljesítménye: 100 000 gépóra.
 Várhatóan ezen teljesített használati idő után a gép 200 E Ft-ot fog érni.
 A teljesítmény tervezett alakulása évenként:

1. év	15 000 gépóra
2. év	25 000 gépóra
3. év	30 000 gépóra
4. év	20 000 gépóra
5. év	5 000 gépóra
6. év	5 000 gépóra

Határozza meg, hogyan alakul a gép nettó értéke a használat folyamán!

5. Idősoros elszámolás

28.* feladat

Egy bt. kiemelt főkönyvi számláinak az egyenlege a tárgyidőszak elején:

1. Elszámolási betétszámla:	12 000 000 Ft
2. Vevők (Követelések áruszállításból és szolgáltatásból)	980 000 Ft
3. Késztermékek számla	1 950 000 Ft
4. Jövedelmelszámolási számla (Munkavállalókkal sz. tart.)	790 000 Ft
5. Szállítók (Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból)	730 000 Ft
6. Tárgyi eszközök /két számla összevont E-e/	2 130 000 Ft
7. Hosszú lejáratú kapott kölcsön	1 983 000 Ft
8. Saját tőke	 Ft

A tárgyi eszközök bruttó értéke kétszerese a nettó értéknek.

Gazdasági események (júniusban):

1. Készpénzfelvétel a pénztárba a dolgozói jövedelmek kifizetéséhez az elszámolási betétszámláról. (06. 02.)
2. Belfizetés a dolgozóknak a pénztárból. (06. 05.)
3. A bank értesítése megérkezett a június 2-i pénzfelvételeiről. (06. 09.)
4. Anyagvásárlás 890 000 Ft értékben. (06. 10.)
5. A bank értesítése szerint egyik vevőtől 650 000 Ft követeles befolyt. (06. 12.)
6. Kiderült, hogy a június 10-én vásárolt anyagkészlet egy része nem felel meg a minőségi előírásoknak. A szállító a kért 10%-os minőségi árengedményt megadta. (06. 16.) – a helyesbítő számla megérkezett.
7. Bankértéstités, hogy a társaság áttutalási megbízása értelmében az egyik szállító számlájára áttutalt az elszámolási betétszámláról 460 000 Ft-ot. (06. 18.)
8. A pénztárba felvettek a bankszámláról készpénzt, 500 000 Ft-ot. (06. 21.)
9. Részvényvásárlás forgatási céllal 1 500 E Ft értékben, a bank a részvények ellenértékét áttutalta. (06. 23.)
10. A pénzüintézet jóváírási értesítése megérkezett a június 21-én törleszt készpénzfelvételeiről. (06. 24.)

Feladat:

1. Állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét!
2. Nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla használatával!
3. Könyvelje el számla- és idősorosan a gazdasági eseményeket!
4. Hogyan változott a vállalkozás vagyona a kiinduló állapothoz képest?

29. feladat

Egy kft. kiemelt főkönyvi számláinak az egyenlege a tárgyidőszak elején:

1. Tárgyi eszközök bruttó értéke	3 000 000 Ft
2. Tárgyi eszközök értékcsökkenése	3 200 000 Ft
3. Késztermékek számla	1 050 000 Ft
4. Vevők (Követelések áruszállításból és szolgáltatásból)	10 000 000 Ft
5. Elszámolási betétszámla:	
6. Saját tőke	2 983 000 Ft
7. Hosszú lejáratú kapott kölcsön	900 000 Ft
8. Szállítók (Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból)	600 000 Ft
9. Jövedelemelszámolási számla (Munkavállalókkal sz. tart.)	

Kiegészítő adat: A tárgyi eszközök használhatósága a könyvelés adatai szerint 80%-os.

Gazdasági események:

1. A bank értesítése szerint egyik vevőtől 650 000 Ft követelés befolyt. (03. 01.)
2. Készpénzfelvételel a pénztárba a dolgozói jövedelmek kifizetéséhez az elszámolási betétszámláról. (06. 03.)
3. Anyagvásárlás 2 300 000 Ft ellenértéken. (03. 04.)
4. Befizetés a dolgozóknak a pénztárból. (03. 05.)
5. A bank értesítése megérkezett a március 1-i pénzfelvételeiről. (03. 07.)
6. A társaság áttulajdonosi megbizása értelmében az egyik szállító számlájára a bank áttulajdonosi az elszámolási betétszámláról 600 000 Ft-ot. (03. 11.)
7. A 3. pont alatti szállító kifizetése bankszámláról. (03. 14.)
8. 5 éves futamidőre kölcsönt nyújt „B” Bt.-nek a társaság 5 000 000 Ft értékben. Ezt a Bt. Egyenlő részletekben évenként törleszti. (03. 19.)
9. Kiderült, hogy a március 4-én vásárolt anyagkészlet egy része nem felel meg a minőségi előírásoknak. A szállító a kért 15%-os minőségi árengedményt megadta. (03. 21.) A helyesbítő számlát megkapták. A szállító a különbözetet a pénztárba befizette.
10. Pénztárból bankszámlára készpénzbefizetés 200 000 Ft értékben, a kiállított bizonylat kiadásai pénztárbizonylat. (03. 23.)
11. A pénzügyi vezető jóváírásai értékesítése megérkezett a március 23-án történt készpénzbefizetésről. (03. 25.)

Feladat:

1. Állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét!
2. Nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla használatával!
3. Könyvelje el számla- és idősorosan a gazdasági eseményeket!
4. Hogyan változott a vállalkozás vagyona a kiinduló állapothoz képest?

6. Általános forgalmi adó

30. feladat

Könyvelje le két értéktrovátos naplóba egy kft. következő gazdasági eseményeit!

1. A szállítótól a korábban megrendelt anyag megérkezett. A számlán szereplő összeg bruttó 6 000 000 forint, az áfa 20%.
2. Az áfatartozásunkból átutaltak 4 000 000 forintot, a bankbizonylat megérkezett.
3. Az elszámolási betétszámlánkról felvettük a pénztárba 1 000 000 forintot (a bankérté-
sítés is megérkezett).
4. A szállítók anyagának fele minőséghibás volt, ezért erre 10% árcsökkentést kértek és
kaptak, erről a szállító helyesbítő számlája megérkezett.
5. A fenti szállításból maradt tartozásukat kifizették.
6. A pénztárból kifizették számla alapján az anyag szállítási költségét 240 000 Ft, amely
20% áfát is tartalmaz.
7. Az egyéb tartozásukból kifizették dolgozóiknak nettó 2 000 000 Ft járandóságot.
8. Végezze el a lehetséges ellenőrzést is!

31.* feladat

Egy kft. nyitó mérleg adatai (1000 forintban) 2006. január 1-jén:

Eszközök	Jegyzett tőke		Források	összesen
Szolgalmi jog	12 000			
Járművek	20 000			
Alapanyagok	20 000			
Késztermékek	40 000		Fizetendő áfa	3 000
Vevők	6 000		Jövedelemelszámolás	5 000
Elszámolási betétszámla	38 000		Tb-kötelezettség	2 000
Pénztár	2 000			
Eszközök összesen			Források összesen	120 000

A járművek elhasználtsági foka a könyvelés szerint 40%-os, a szolgalmi jog használha-
tósági foka 20%-os.

a) Számítsa ki a hiányzó adatokat!

b) Nyissa meg a főkönyvi számlákat (forintban), és könyvelje le a következő gazda-
sági eseményeket! Az áfa könyveléséhez több számlát használjon! Bank és pénz-
tár között használjon átvezetési számlát!

1. Tb-kötelezettségükből átutaltak 1 000 000 forintot, a banki bizonylat megérkezett.
2. A szállítótól a korábban megrendelt anyag (postai úton) megérkezett, nettó 800 000
forint, az áfa 20%
3. Az elszámolási betétszámlára befizették a pénztárból 100 000 forintot (a bankérte-
sítés is megérkezett).
4. A szállítók anyaga kissé minőséghibás volt, ezért 20% árengedményt kértek és kap-
tak (a helyesbítő számla megérkezett).
5. A fenti szállításból maradt tartozásukat kifizették.

6. A pénztárból kifizették a posta számlája alapján a szállítási költséget, 60 000 forintot, amely 20% áfát tartalmaz.
 7. Felvették a pénztárba a még szükséges összeget, hogy a dolgozókna kifizethessék a jövedelemelszámolás szerinti kereset.
 8. A dolgozók keresetét kifizették.
 9. Átutalták az APEH-nak az előző havi áfát, 2 800 000 forintot.
 10. Az egyik vevő 3 000 000 forint tartozása fejében 3 300 000 forint névértékű váltót állított ki és adott át.
 11. Az egyik szállítóval szembeni tartozásból 10 000 000 forintot – bankhittel – ki-egyenlítették.
 12. Állapítsa meg az egyes számlák záro egyenlegét, és zárja le a számlákat!
 13. Szerkessze meg a záro mérleget!
- Végezze el és mutassa be a szükséges mellékszámításokat is!

32. feladat

Egy társaság az adott időpontban (2005. szeptember 1-jén) a következő vagyonnal rendelkezik:

Bankszámla 4 300 E Ft, Tehergépkocsi: 3 700 E Ft (ez a jelenlegi érték 80%-os használatossági fokot jelent) árulkészlet 2 000 E Ft, vevőkkel szembeni követelés: 800 E Ft. A szállítókkal szemben 1 800 E Ft tartozás áll fenn. Állapítsa meg a saját tőke értékét, ha a társaság hosszú lejáratú kötelezettsége: 840 E Ft, a fizetendő áfa az előző vevőkötveletésből fakad. Az eszköz és forrás egyezőség fennáll a mérlegben.

A tárgyidőszakban (szeptember) a következő gazdasági események történtek:

1. Anyagvásárlás 230 E Ft + 25% áfa értékben, a szállító számlája megérkezett.
2. Az anyagvásárláshoz kapcsolódó fuvardíj 125 E Ft, amely tartalmazza a 20% áfát.
3. A bank értesít, hogy a vevőkkel szembeni kötelezettségekbeől befolyt 500 E Ft.
4. A társaság vásárolt egy műszaki berendezést 125 E Ft értékben (a számlára 20%-os áfát írtak).
5. A vásárolt anyagkészletből 10% minőségengedmenyt kapunk.
6. Átbebiztosítás a költségvetésbe 50 E Ft.

Feladat:

A megadott adatok alapján állítsa össze a vállalkozás nyitó mérleget. Könyvelje le a gazdasági eseményeket, majd állapítsa meg, hogy a vállalkozásnak milyen áfapozíciója áll fenn az állammal szemben az adott időszakban (követelés/kötelezettség)!

33. feladat

Egy vállalkozás a következő vagyonnal rendelkezik 2005. szeptember 1-jén:

Tárgyi eszközök 2 500 E Ft (elhasználódás 50%), Anyagkészlet 1 000 E Ft, Vevőkkel szembeni követelés: 1 200 E Ft, Bankszámla 1 300 E Ft, Pénztár 200 E Ft. A szállítókkal szemben 1 000 E Ft tartozás áll fenn. Állapítsa meg a saját tőke értékét, ha a társaság hosszú lejáratú kötelezettsége: 800 E Ft. A fizetendő és levonható áfa értéke a vevő és

szállítói állomány előző értékeiből fakad, csak 25%-os áfas értékek vannak. Az eszköz és forrás egyezőség fennáll a mérlegben.

A tárgyidőszakban a következő gazdasági események történtek:

1. A nyitó adatokból eredő áfabevallást benyújtja. A pénzügyi teljesítés is megtörtént.
2. Áruvásárlás 300 E Ft + 25% áfa értékben, a szállító számlája megérkezett.
3. Az áruvásárláshoz kapcsolódó fuvardíj 80 E Ft + 25% áfa.
4. Szállítókkal szembeni tartozásból kiegyenlítették 500 E forintot.
5. A vásárolt árukészletből 10%-ot visszakuldték. (A visszaküldéshez kapcsolódó fuvardíj arányos a vásárlásnál felszámlítottal.) A helyesbítő számlák megérkeztek.
6. A társaság vásárolt készpénzért egy számítógépet 100 E Ft értékben. (A számítógépet besorolása 25%-os áfakörbe tartozik.)

Feladat:

A megadott adatok alapján állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét! Könyvelje le a gazdasági eseményeket, majd állapítsa meg, hogy a vállalkozásnak milyen árapozíciója áll fenn az állammal szemben az adott időszak végén (követelés/kötelezettség)!

7. Összesítő-ellenőrző kimutatások

34. feladat

Egy vállalat nyitó mérleg adatai (1000 forintban) 2005. január 1-jén:

Eszközök		Források	
Szoftver	1 000	Jegyzett tőke	20 000
Járművek	6 000	Erdménytartalék	10 000
Anyagok	10 000	Szállítók	20 000
Késztermékek	20 000	Áfartartozás	
Vevők	3 000	Munkaváll. sz. kötelezettség	3 500
Pénztár		Banki hitel	5 000
Elszámolási betétszámla	10 000	Források összesen	60 000
Eszközök összesen			

Feladat:

1. Számítsa ki a hiányzó adatokat, és nyissa meg a főkönyvi számlákat – a forrás- és eszközszámlákat egymással szemben!
2. Könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! (Idősorosan + számlasorosan.)
3. Állapítsa meg az egyes számlák záró egyenlegét!
4. Készítse el a főkönyvi kivonatot!
5. Állítsa össze a záró mérlegét!

Gazdasági események:

- 1. A munkavállalókkal szembeni tartozásukból kifizettek 2 000 000 forintot. (01. 03.)
- 2. A szállítóktól a korábban megrendelt anyag megérkezett nettó 10 000 000 forint, az áfa 25%. (01. 05.)
- 3. Az elszámolási betétszámlára befizettek a pénztárból 100 000 forintot (a bankértéstités megérkezett). (01. 07.)
- 4. A szállítók anyaga kissé minőséghibás volt, ezért 20% árengedmenyt kértek és kaptak (a helyesbítő számla megérkezett). (01. 09.)
- 5. A fenti szállításból maradt tartozásuk felét kifizették bankhitelből. (01. 11.)
- 6. A vevő megfizette tartozásának felét. (01. 15.)
- 7. A 2. számú gazdasági eseményből fakadó tartozásukat bankszámláról teljesen kiegyenlítették. (01. 17.)
- 8. A bankkal szemben fennálló hitelek közül 1 000 000 forintot törlesztettek. (01. 19.)
- 9. A szállítótól újabb szoftvert szereztek be, 15 napos fizetési határidővel, a számla szerinti bruttó ár 3 000 000 forint (áfa 25%). (01. 21.)

35. feladat

Egy vállalat nyitó mérleg adatai (1000 forintban) 2001. június 1-jén:

Eszközök	Források
Szoftver	5 000
Járművek	9 000
Anyagok	8 000
Késztermékek	12 000
Vevők	7 000
Áfakövetelés	2 600
Pénztár	30 000
Elszámolási betétszámla	80 000
Eszközök összesen	Források összesen
	

Feladat:

A befektetett eszközök nettó és bruttó értéke megegyezik.

- 1. Számlítsa ki a hiányzó adatokat, és nyissa meg a főkönyvi számlákat – a forrás- és eszközszámlákat egymással szemben!
 - 2. Könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! (Idősorosan + számlasorosan.)
 - 3. Állapítsa meg az egyes számlák záró egyenlegét!
 - 4. Készítse el a forgalmi kimutatást!
 - 5. Állítsa össze a záró mérleget!
- Gazdasági események:
- 1. Az áfabevallást a társaság benyújtja. Az adónem pénzügyi rendezése is megtörténik. (Bankértéstités megérkezett.) (06. 02.)
 - 2. A szállítóktól a korábban megrendelt anyag megérkezett nettó 8 000 000 forint, az áfa 25%. (06. 04.)

3. Az elszámolási betétszámlára befizettek a pénztárból 400 000 forintot (a bankértésteles megértkezett). (06. 05.)
4. A szállítók anyaga minőséghibás volt, ezért 10% árengedményt kértek és kaptak (a helyesbítő számla megértkezett). (06. 06.)
5. A munkavállalókkal kibizetett 3 000 000 forintot. (06. 07.)
6. A fenti szállításból maradt tartozásuk 25%-át kibizetett bankhitelből. (06. 08.)
7. A 2. számú gazdasági eseményből fakadó tartozásukat bankszámláról teljesen ki-egyenlítették. (06. 09.)
8. A vevők megfizették tartozásukat. (06. 10.)
9. A bankkal szemben fennálló hitelükből 2 000 000 forintot törlesztettek. (06. 15.)
10. A szállítótól újabb járművet (tehergépjármű, amelynek az áfáját a társaság vissza-igényelheti) szereztek be, 15 napos fizetési határidővel, a számla szerinti bruttó ár 5 000 000 forint (áfa 25%). (06. 20.)

8. Összefoglaló feladatok

36.* feladat

Egy bt. kiemelt főkönyvi számláinak az egyenlege a tárgyidőszak elején (2005. 02. 01.):

1. Tárgyi eszközök bruttó értéke	600 000 Ft
2. Tárgyi eszközök értékcsokkensése	15 000 000 Ft
3. Elszámolási betétszámla:	1 000 000 Ft
Vevők (Követelések áruszállításból és szolgáltatásból)	1 500 000 Ft
4. Árú	900 000 Ft
5. Jövedelemelszámolási számla (Munkavállalókkal sz. tart.)	1 000 000 Ft
6. Szállítók (Követelések áruszállításból és szolgáltatásból)	800 000 Ft
7. Hátrasorolt kötelezettségek	1 300 000 Ft
8. Jegyzett tőke	 Ft

A tárgyi eszközök használhatósági foka a könyvelés szerint 80%-os.

Gazdasági események:

1. Anyagvásárlás 890 000 Ft + 25% áfa ellenértéken. (02. 01.)
2. Készpénzfelvétel a pénztárba a dolgozói jövedelmek kifizetéséhez az elszámolási betétszámláról, valamint egyéb működési célú kiadásokra ez előző összegegen felül 1 500 000 Ft. (02. 02.)
3. Anyagvásárláshoz kapcsolódó fuvardíj 25 E Ft (a számlán szereplő áfakulcs 25%). (02. 02.)
4. Bérfizetés a dolgozóknak a pénztárból. (02. 03.)
5. A bank értésteles megértkezett a február 2-i pénzfelviteléről. (02. 08.)
6. Kiderült, hogy a február 1-jén vásárolt anyag egy része nem felel meg a minőségi előírásoknak. A szállító a kért 10%-os minőségi árengedményt megadta, a helyesbítő számla megértkezett. (02. 10.)
7. Bank értésteles: a társaság átutalási megbízása értelmében az egyik szállító számlájára átutalt az elszámolási betétszámláról 400 000 Ft-ot. (02. 11.)

8. A bank értesítése szerint egyik vevőtől 500 000 Ft követelés befolyt. (02. 12.)
9. Pénztárból bankszámlára készpénzbefizetés 70 000 Ft értékben, a kiállított bizonylat kiadásai pénztárbizonylat. (02. 21.)
10. A pénzügyi vezetővel egyeztetve megkezdte a február 21-én történt készpénzbefizetésről. (02. 24.)

Feladat:

1. Állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét!
2. Nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitómérlegszámla használatával!
3. Könyvelje el számla- és idősorosan a gazdasági eseményeket! A gazdasági események rögzítése után állítson össze főkönyvi kivonatot, illetve forgalmi kimutatást!

37. feladat

Egy bt. kiemelt főkönyvi számláinak az egyenlege a tárgyidőszak elején:

1. Tárgyi eszközök bruttó értéke	5 000 000 Ft
2. Tárgyi eszközök értékcsökkenése	 Ft
3. Elszámolási betétszámla:	10 000 000 Ft
4. Vevők (Követelések árszállításból és szolgáltatásból)	2 000 000 Ft
5. Árulk	3 000 000 Ft
6. Jövedelemelszámolási számla (Munkavállalókkal sz. tart.)	500 000 Ft
7. Szállítók (Kötelezettségek árszállításból és szolgáltatásból)	900 000 Ft
8. Hátrasorolt kötelezettségek	1 000 000 Ft
9. Jegyzett tőke	 Ft

A tárgyi eszközök elhasználati foka a könyvelés szerint 20%-os.

Gazdasági események:

1. Készpénzfelvétel a pénztárba a dolgozói jövedelmek kifizetéséhez az elszámolási betétszámláról, valamint működési célú kiadásokra (ezen összesen felül) 120 000 Ft. (03. 03.)
2. Befizetés a dolgozóknak a pénztárból. (03. 04.)
3. A bank értesítése megérkezett a március 3-án történt pénzfelvitelről. (03. 05.)
4. Anyagvásárlás 500 000 Ft + 25% áfa ellenértéken. (03. 06.)
5. Anyagvásárláshoz kapcsolódó fuvardíj 25 E Ft (a számlán szereplő áfakulcs 20%). (03. 07.)
6. Kiderült, hogy a március 3-án vásárolt anyag egy része nem felel meg a minőségi előírásoknak. A szállító a kért 10%-os minőségi árengedményt megadta, a helyesbítő számla megérkezett. (03. 08.)
7. A bank értesítése szerint egyik vevőtől 300 000 Ft követelés befolyt. (03. 09.)
8. Bankértéste: a társaság áttutalási megbízása értelmében az egyik szállító számlájára áttutalt az elszámolási betétszámláról 200 000 Ft-ot. (03. 10.)
9. Pénztárból bankszámlára készpénzbefizetés 50 000 Ft értékben, a kiállított bizonylat kiadásai pénztárbizonylat. (03. 11.)
10. A pénzügyi vezetővel egyeztetve megkezdte a március 11-én történt készpénzbefizetésről. (03. 12.)

Feladat:

1. Állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét!
2. Nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla használatával!
3. Könyvelje el számla- és idősorosan a gazdasági eseményeket! A gazdasági események rögzítése után állítson össze főkönyvi kivonatot, illetve forgalmi kimutatást!

38. feladat

Egy bt. kiemelt főkönyvi számláinak az egyenlege a tárgyidőszak elején:

1. Tárgyi eszközök bruttó értéke	
2. Tárgyi eszközök értécsökkenése	
3. Elszámolási betétszámla:	
4. Vevők (Követelések áruszállításból és szolgáltatásból)	20 000 000 Ft
5. Árúk	1 000 000 Ft
6. Jövedelemelszámolási számla (Munkavállalókkal sz. tart.)	600 000 Ft
7. Szállítók (Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból)	800 000 Ft
8. Hosszú lejáratú kötelezettségek	1 300 000 Ft
9. Jegyzett tőke	27 500 000 Ft
10. Eredménytartalék	

Határozza meg a tárgyi eszközök hiányzó adatait, ha a tárgyidőszak elején a tárgyi eszközök használhatósági foka a könyvelés szerint 75% – ezen használhatósági fok 8 000 E Ft-os értéket jelent!

Gazdasági események:

1. Anyagvásárlás 600 000 Ft + 25% áfa ellenértéken. (04. 02.)
2. Anyagvásárláshoz kapcsolódó fuvardíj 20 E Ft (a számlán szereplő áfakulcs 25%). (04. 03.)
3. Kézpénzfelvétel a pénztárba a dolgozói jövedelmek kifizetéséhez az elszámolási betétszámláról, valamint működési célú kiadásokra 100 000 Ft. (04. 04.)
4. Bankértéstit: a társaság áttutalási megbízása értelmében az egyik szállító számlájára áttutalt az elszámolási betétszámláról 500 000 Ft-ot. (04. 05.)
5. Bértfizetés a dolgozóknak a pénztárból. (04. 06.)
6. A bank értéstitése megérkezett a pénztárba 4-i pénzfelvételtől. (04. 07.)
7. Kiderült, hogy az április 2-án vásárolt anyag egy része nem felel meg a minőségi előírásoknak. A szállító visszaszállította az anyag 20%-át, a helyesbítő számla megérkezett. (04. 08.)
8. A bank értéstitése szerint egyik vevőtől 300 000 Ft követelés befolyt. (04. 09.)
9. Pénztárból bankszámlára kézpénzbevitel 40 000 Ft értékben, a kiállított bizonylat kiadási pénztárbizonylat. (04. 10.)
10. A pénztárban jövtérítési értéstitése megérkezett az április 10-én történt kézpénzbeviteltől. (04. 11.)

Feladat:

1. Állítsa össze a vállalkozás nyitó mérlegét!
 2. Nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla használatával!
 3. Könyvelje el számla- és idősorosan a gazdasági eseményeket!
- A gazdasági események rögzítése után állítsa össze főkönyvi kivonatot, illetve forgalmi kimutatást.

9. Költség és eredmény

39. feladat

Húzza alá a helyes választ (válaszokat)!

- A költség arányosan változik a volumennel.
- A költség hely és közvetett költség azonos tartalmat takar.
- Minden kiadás ráfordítás volt vagy lesz.
- Minden hozam egyszer realizált (külsőleg elismert) bevétel lesz.
- A ráfordítás és költség azonos tartalmú fogalom.
- Az időszakot terhelő költség mindig nagyobb egyenlő, mint az időszakban felmerült költség.
- Van olyan gazdálkodó, amelyikre nem vonatkozik a számviteli törvény.
- A költség számla egyenlege, ha tartozik jellegű, akkor a mérlegben az eszközök közé kerül.
- A számviteli politika tartalmazza a vállalkozás számviteliének legfontosabb döntéseit.
- A ráfordítás számlára úgy könyvelünk, mint egy eszköz számlára.

40.* feladat

Az alábbi táblázat vállalkozásunk tevékenységeinek közvetlen költségeit tartalmazza (2003-ban). Az ismert összetüggések alapján számítsa ki a hiányzó összegeket!

	„A” termék	„B” termék	„C” termék	„D” szolgáltatás
Nyitó befejezetlen termelés	8 000	–	12 000	16 400
Tárgyidőszaki közvetlen költségek	90 000	200 000	72 060	10 000
– anyagköltség	15 000	10 200	12 000	74 000
– igénybe vett szolgáltatás	25 000	...	18 000	...
(nettó)	...	27 900	...	...
– TBJ (31%)	...	56 000	...	–
Záró befejezetlen termelés	...	...	...	...
Elkészült termékek közvetlen önköltsége	135 000	...	119 640	294 280

41. feladat

Vállalkozás két termékének tárgyiidőszaki közvetlen költségei (2006-ban):

	I. termék	II. termék
Anyagköltség	2 000 000	1 800 000
Bétköltség	1 100 000	400 000
TBJ (29%)	...	...
ECS-i leírás	416 000	624 000

Az I. termék előállításához kapcsolódóan az év végén 500 000 Ft értékű, a II. termékhez kapcsolódóan 400 000 Ft értékű befejezetlen termelést veszünk készletre.

Számítsa ki a kétfajta késztermék záró állományait!

42. feladat

Vállalkozás (2003-ban) két termékének közvetlen költségeit, illetve a szerelőüzem – ahol termékek készülnek – általános költségeit az alábbiakban foglaltuk össze (a szerelőüzem költségei értélemszerűen csak a két termékre el nem számolható költségeket tartalmazták):

	Motorblokk	Hengerfej	Szerelőüzem
Anyagköltség	2 250 000	3 100 000	1 70 000
Bétköltség	300 000	700 000	100 000
TBJ (31%)	...	...	...
Gépsor ECS-i leírása	...	...	480 000
Külső vállalkozó által végzett javítási költség (nettó)	...	...	90 000
Késztermék rakításra vétel	2 685 000	3 765 000	...
Félkész termék rakításra vétel	315 000	235 000	...
Befejezetlen termelés	...	...	...
FNOK	...	...	...
Felhasznált gépóra	2 000	1 000	...

A szerelőüzemben működő gépsor értékcsökkenési leírását, illetve a gépsor javítási költséget teljes egészében feloszljuk a költségviselők között. A felosztáshoz gépóra szolgájon vetítési alapul!

Az időszak végén készletre vesszük a kész- illetve felkész termékeket és a befejezetlen termelést.

Számítsa ki a hiányzó adatokat!

10. A költségsszámmlák rendszere és a költségek könyvelése, költségsszámolás

43. feladat

Egy vállalkozás nyitó mérleg adatai 2003. december 1-jén (adatok Ft-ban):

Források		Eszközök	
		Vagyoni értékű jog	Jegyzett tőke
		Műszaki gép	Eredménytartalék
		Alapanyagok	Szállítók
		Késztermékek	Jövedelemelsszámolás
		Vevők	Tb-kötelezettség
		Elszámolási betétszámla	Áfatarozás
Pénztár			
Eszköz összesen		Források összesen	600 000

A vagyoni értékű jog nyilvántartása szerint az eddig elszámolt értécsökkenés 10 000 Ft, használhatósági fok 60%. A műszaki gép bruttó értéke 125 000 Ft elhasználódási fok a könyvelés szerint 60%.

A raktáron lévő anyag 200 db. Az áfakimutítás szerint év elejétől a fizetendő áfa 2-szer akkora, mint az előzetesen felszámított áfa. Az áfa pénzügyi rendezése számla egyenlege T. 2 000 000 Ft.

Feladat:

a) Számítsa ki a hiányzó adatokat!

b) Nyissa meg a főkönyvi számlákat, és könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! Csak egy-egy költség-, ráfordítás- és hozam (árbevételei) -számlát kell használni. Bank és pénztár között használgon átvezetési számlát! Három áfas számlával dolgozzon!

Decembri gazdasági események:

1. Az egyik vevőnek eladtak 10 000 Ft könyv szerinti értékű készterméket. Bruttó eladási ár a számla szerint 12 500 Ft, az áfa mértéke 25%. A vevő a késztermék 20%-ának minőségét kifogásolta és visszaküldte, a helyesbítő számla elkészült.
2. A termelésben felhasználtak 195 db anyagot.
3. A termeléshez igénybe vettek 20 000 Ft bruttó értékű szolgáltatást, áfa 25%. Ki-egyenlíítési határidő 45 nap.
4. Kifizetik az előző időszakról maradt teljes bértartozásukat a pénztárból (ha szükséges a hiányzó összeget felveszik a bankból).
5. Áttulaják a Tb Igazgatóságának az összes tartozást, a bankértécsítés megérkezett.
6. Elszámoltak a tárgyidőszaki bérköltséget, 55 000 Ft, a Tb-járuelékot és 1 fő után az egészségügyre hozzájárulást. Elszámolták a járulékos költségeket és a levonásokat is – szája 4000 Ft.

7. Ha a 4. pont alatt volt pénzfelvétel, akkor a bankértéskítés megértkezett.
8. Egy másik vevőnek eladtak 50 000 Ft könyv szerinti értékű készterméket bruttó 80 000 Ft-ért, áfakulcs 25%.
9. A legutóbbi vevő minőségi kifogás miatt árendegedményt kért a szállítmány felére, 10%-ot. Kifogása jogos volt, a helyesbítő számlát kiállították.
10. A legutóbbi vevő megfizette tartozásának felét.
11. A termeléshez igénybe vettek újabb szolgáltatást, amelyet a pénztárból fizettek ki. Bruttó 25 000 Ft, áfakulcs 25%. A szükséges pénzt előtte a pénztárba felvették.
12. Elkészült 120 000 Ft értékű késztermék, amelyet raktárra vettek.
13. A 11. pont alattú pénzfelvételről a bankértéskítést megértkezett.
14. A leltározás során megállapították, hogy a termelésbe bevitt anyagkészletből megmaradt 5 db.
15. Vásároltak 25 000 Ft (40 db) bruttó értékű anyagot, áfa 25%. Szállítási és rakodási számla 1800 Ft, amely 25%-os áfakulcs alá tartozik.
16. Az év végén kalkulációval megállapították, hogy 60 000 Ft a befejezetlen termelés állománya. A maradék költség a FNOK.
17. A bank jóváírt 5000 Ft kamatot.
18. Az eredményszámokat zárja le az Evi eredmény számlával szemben! Adó- és osztalékfizetés nem volt.
19. Állapítsa meg az időszak eredményét!
20. Szerkessze meg a záró mérleget (Ft-ban)!

44. feladat

Egy rt. nyitó mérleg adatai (1000 forintban) 2005. január 1-jén:

Eszközök		Források	
Szoftver	1 000	Jegyzett tőke	20 000
Járművek	6 000	Tőketartalék	
Anyagok	10 000	Szállítók	25 000
Késztermékek	20 000	Áfatarozás	1 500
Vevők	3 000	Jövedelemelszámolási számla	3 500
Elszámolási betétszámla	10 000	Társadalombizt. köt.	2 000
Pénztár		Források összesen	
Eszközök összesen	60 000	Források összesen	

A járművek használhatósági foka 30%-os, a szoftver elhasználtsági foka 80%.

Feladat:

Nyissa meg a főkönyvi számlák egyenlegét, és könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! A könyvelés forintban történik. Csak egy-egy költség-, ráfordítás- és hozam-számlát kell használni. Az áfa könyveléséhez használjon több számlát! Az áfatarozás mögött kétszer akkora fizetendő áfa van, mint levonható, az áfa pénzügyi rendezése számlának 2 000 000 Ft T. egyenlege van.

1. Átutalták a Tb Igazgatóságának az összes tartozásukat, a bankértéskítés megértkezett.

2. Kifizették az előző időszakról maradt teljes betartozásukat a pénztárból.

3. Elszámolták a tárgyidőszakai bérköltséget, 2 800 E Ft, a Tb-járulek 29%.
 4. Az 1. számu vevőnek eladtak 500 000 forint könyv szerinti értékű készterméket. Bruttó eladási ár a számla szerint 800 000 forint, az áfa mértéke 25%.
 5. A termelésben felhasználtak 5 000 E Ft értékű anyagot.
 6. A termeléshez igénybevettek 500 E Ft bruttó értékű külső szolgáltatást, áfa 25%.
 - Kiegyenlítési határidő 8 nap.
 7. Egy másik vevőnek (2. sz.) eladtak 5 millió Ft könyv szerinti értékű készterméket, bruttó 6 millió Ft-ért. Áfakulcs 25%.
 8. A legutóbbi vevő minőségi kifogás miatt visszaküldte a szállítmány felét. Kifogása jogos volt, amelyről a helyesbítő számlát kiállították.
 9. A legutóbbi vevő megfizette tartozásának felét.
 10. A termeléshez igénybe vettek újabb szolgáltatást, amelyet a pénztárból fizettek ki. Bruttó 1 800 000 forint, áfakulcs 25%.
 11. Elkészült 7,5 millió Ft értékű késztermék, amelyet rakitra vettek.
 12. Az év végén megállapították, hogy 3 millió Ft a befejezetlen termelés állománya, amelyet le is könyveltek. A maradék költség a FNOK.
 13. Az eredményszámlákat lezárták az Evi eredmény számlával szemben. Adó- és osztalékfizetés nem volt.
 14. Állapítsa meg az időszak eredményét!
 15. Szerkessze meg a záró mérleget!
- Végezze el, és mutassa be a szükséges mellékszámításokat is!

45.* feladat

Egy vállalkozás nyitó mérleg adatai 2005. szeptember 1-jén (adatok ezer Ft-ban):

Eszközök		Források	
Vagyoni értékű jog		Jegyzett tőke	30 000
Műszaki gép		Eredménytartalék	
Alapanyagok	1 000	Szállítók	17 500
Késztermékek	20 000	Jövedelem elszámolás	2 500
Vevők	4 000	TB kötelezettség	1 000
Elszámolási betétszámla	17 000	AFA tartozás	500
Pénztár		Források összesen	50 000
Eszközök összesen			

A vagyoni értékű jog nyilvántartása szerint az eddig elszámolt értékcsokokkenés 800 E Ft, használhatóssági fok a könyvelés szerint 60%. A műszaki gép bruttó értéke 12 500 E Ft, elhasználódási foka a könyvelés szerint 60%.

A rakítáron lévő anyag 200 db. Az áfa pénzügyi elszámolása számlának nincs egyenlege adott időszak elején. Az áfa kimutatas szerint év elejétől a fizetendő áfa duplája az előzetesen felszámított áfának, az áfa pénzügyi rendezése számlának nincs egyenlege.

Feladat:

- a) Számítsa ki a hiányzó adatokat!
- b) Nyissa meg a főkönyvi számlákat, és könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! Csak egy-egy költség-, ráfordítás- és hozam (árbevételei) -számlát kell használni. Bank és pénztár között használon átvezetési számlát! Három áfás számlával dolgozzon!

Szeptemberi gazdasági események:

1. A termelésben felhasználtak 195 db anyagot.
2. Az egyik vevőnek eladtak 8 000 E Ft könyv szerinti értékű készterméket. Bruttó eladási ár a számla szerint 12 000 E Ft, az áfa mértéke 25%. A vevő a késztermék 20%-ának minőségét kifogásolta és visszaküldte, a helyesbítő számla elkészült.
3. Kifizetik az előző időszakról maradt teljes tartozásukat a pénztárból (ha szükségessé, a hiányzó összeget felveszik a bankból).
4. A termeléshez igénybe vettek 1 250 E Ft bruttó értékű szolgáltatást, áfa 25%. Ki-egyenlíteni határidő 45 nap.
5. Átutalják a Tb Igazgatóságának az összes tartozást, a bankértéstités megérkezett.
6. Elszámolták a tárgydíszaki bérköltséget 5 000 E Ft, a Tb-járlékot és 15 fő után az egészségügyi hozzájárulást. Elszámolták a járulékos költségeket és a levonásokat is – szája 1 100 E Ft.
7. Ha a 3. pont alatt volt pénzfelvétele, akkor a bankértéstités megérkezett.
8. Egy másik vevőnek eladtak 10 000 E Ft könyv szerinti értékű készterméket, bruttó 17 500 E Ft-ért. Áfakulcs 25%.
9. A legutóbbi vevő minőségi kifogás miatt árendedményt kért a szállítmány felére, 10%-ot. Kifogása jogos volt, a helyesbítő számlát kiállították.
10. A legutóbbi vevő megfizette tartozásának felét.
11. A termeléshez igénybe vettek újabb szolgáltatást, amelyet a pénztárból fizettek ki. Bruttó 200 E Ft, áfakulcs 25%. A szükséges pénzt előtte a pénztárba felvették.
12. Elkészült 8 000 E Ft értékű késztermék, amelyet rakatára vettek.
13. A 11. pont alatti pénzfelvételeiről a bankértéstités megérkezett.
14. A leltározás során megállapították, hogy a termelésbe bevitt anyagkészletből megmaradt 5 db.
15. Vasároltak 2 000 E Ft (320 db) bruttó értékű anyagot, áfa 25%. Szállítási és rakodási számla 500 Ft, amely 25%-os áfakulcs alá tartozik.
16. Az év végén kalkulációval megállapították, hogy 250 E Ft a befejezetlen termelés állománya. A maradék költség a FNOK.
17. A bank jóváírt 500 E Ft kamatot.
18. Az eredménysszámlákat zárja le az Évi eredmény számlával szemben! Adó- és osztalékfizetés nem volt.
19. Állapítsa meg az időszak eredményét!
20. Szerkessze meg a záró mérleget (Ft-ban)!

46. feladat

Egy rt. nyitó mérleg adatai (1000 forintban) 2003. január 1-jén:

Eszközök		Források	
Szoftver	1 000	Jegyzett tőke	25 000
Járművek	6 000	Tőketartalék	30 000
Anyagok	10 000	Szállítók	1 500
Késztermékek	15 000	Áfatarozás	3 500
Vevők	13 000	Jövedelemelszámolási számla	2 000
Elszámolási betét számla	15 000	Társadalombizt. kötelezettség	
Pénztár		Források összesen	
Eszközök összesen	80 000	Források összesen	

A járművek használhatósági foka 30%-os, a szoftver elhasználtsági foka 80%.

Feladat:

Nyissa meg a főkönyvi számlák egyenlegét, és könyvelje le a következő gazdasági eseményeket! A könyvelés, forintban történik. Csak egy-egy költség-, ráfordítás- és hozam-számlát kell használni. Az áfa könyveléséhez használjon több számlát! Az áfatarozás mögött kétszer akkora fizetendő áfa van, mint levonható, az áfa pénzügyi rendezése számlának T. egyenlege van, 1 500 000 Ft.

1. Kifizették az előző időszakról maradt teljes bértartozásukat a pénztárból.
2. Átutalták a Tb Igazgatóságnak az összes tartozásukat, a bankértéscsökkentést.
3. Elszámolták a tárgyi időszaki bérköltséget, 2 800 E Ft, a Tb-járuké 29%.
4. Az 1. számú vevőnek eladtak 800 E forint könyv szerinti értékű készterméket. Bruttó eladási ár a számla szerint 1 250 E forint, az áfa mértéke 25%.
5. A termelésben felhasználtak 5 000 E Ft értékű anyagot.
6. A termeléshez igénybe vettek 500 E Ft bruttó értékű külső szolgáltatást, áfa 25%. Kiegyenlítési határidő 8 nap.
7. Egy másik vevőnek (2. sz.) eladtak 5 millió Ft könyv szerinti értékű készterméket, bruttó 6 millió Ft-ért. Áfakulcs 25%.
8. A legutóbbi vevő minőségi kifogás miatt visszaküldte a szállítmányt felét. Kifogása jogos volt, amelyről a helyesbítő számlát kiállították.
9. A legutóbbi vevő megfizette tartozásának felét.
10. A termeléshez igénybe vettek újabb szolgáltatást, amelyet a pénztárból fizettek ki. Bruttó 1 750 000 forint, áfakulcs 25%.
11. Elkészült 6 900 E Ft értékű késztermék, amelyet raktárra vettek.
12. Az év végén megállapították, hogy 2 900 E Ft a befejezetlen termelés állománya, amelyet le is könyveltek. A maradék költsége a FNOK.
13. Az eredményszámokat lezárták az Evi eredmény számlával szemben. Adó- és osztalékfizetés nem volt.
14. Alapítási meg az időszak eredményét!
15. Szerkesztse meg a záró mérleget!

Végezze el, és mutassa be a szükséges mellékesszámlításokat is!

11. Az eredmény és könyvelése

47. feladat

„X” Rt. kiemelt számláinak egyenlegei a következők:

Ingatlanok	35 600 000
Ingatlanok értékesítkkenése	7 720 000
Műszaki gépek, berendezések, járművek	18 000 000
Műszaki gépek, berendezések, járművek értékesítkkenése	6 780 000
Anyagok	9 540 000
Elszámolási betétszámla	9 400 000

Vezesse fel a főkönyvi számlákra az egyenlegeket! Számlavázazakon könyvelje le a következő tételket! A költségeket költségviselőkre és költséghelyekre számolja el!

Feladás a hónap költségeiről:

	X termék	Y termék	Üzemi általános költségek
Anyagköltség	940 000	1 480 000	-
Bétköltség	456 000		164 000
TBJ (29%)		128 470	
Értékesítkkenési leírás	-	-	

- Az üzemi költségek 50%-a felosztásra kerül a termékek között. A felosztott hányard 40%-a az X terméket, 60%-a az Y terméket terheli.
- Árubeszterzés adatai: 200 db, 3200 Ft/db+25% áfa.
- A bérfizeteshhez szükséges összeg felvétele a pénztárba.
- Elszámolási betétszámláról kiegyenlítik az árubeszterzésből eredő szállítói tartozásukat. A bank értékesítés megérkezett.
- Az X termékből 60 db-ot, az Y termékből 50 db-ot vettek rakatárba. Állapítsa meg a készletre vétel önköltségét, ha a befejezetlen termelés értéke X-ből 472 304 Ft, Y-ból pedig 187 436 Ft volt! Könyvelje le a késztermék és a befejezetlen termelés rakatára vételét is!
- A bank értékesítés megérkezett a bérfizeteshhez szükséges összeg betétszámláról való leemeléséről.
- Értékesítettek 40 db Y terméket, 50 000 Ft/db + 25% áfa egységáron. A korábban vásárolt árukészletük felét is eladják 4000 Ft/db + áfa ellenértéken.
- Vevő Y termékekkel szembeni minőségi kifogását elfogadják, és 5% árengedményt adnak, amelyet számlakiállítással helyesbítettek.

48. feladat

„Y” Rt. (2003-ban) egyetlen kiemeltlen jó minőségű termék előállításával foglalkozik. Kiemelt főkönyvi számláinak egyenlege:

32 400 000	Ingatlanok
3 888 000	Ingatlanok értékcsokkenése
25 200 000	Műszaki gépek, berendezések, járművek
10 080 000	Műszaki gépek, berendezések, járművek értékcsokkenése
6 380 000	Alapanyagok
4 750 000	Egyéb anyagok
9 400 000	Elszámolási betétszámla
100 000	Pénztár

Vezesse fel a számlákra az egyenlegeket! Számlavázakon könyvelje le a következő tételeket! (Csak költségem-elszámolást kell végezni!)

1. Feladás a hónap költségeiről költségmeneként:

850 000	– alapanyag
310 000	– egyéb anyag
Bétköltség	
TBJ (31%)	
176 700	Levonandó közterhek (adó, tb, stb. összesen) 30%
.....	Értékcsokkenési leírás

A tárgyi eszközök értékcsokkenését havonta lineárisan számolja el a vállalkozás. A leírási kulcs az ingatlanoknál 2%, a termelő-berendezések esetén 20%, feltételezve, hogy mind az ingatlanokat (mind a tárgyi eszközöket a műszaki használhatóság végéig megtartják, vagyis a maradványértéket nullának veszik).

2. A befizetéshez szükséges összeg felvétele a pénztárba (bevételi pénztárbizonylat).
 3. A termelés során 50 000 Ft értékű hulladék anyag keletkezett.
 4. Árubeszerzés adatai: 150 db, 1000 Ft/db + 25% áfa ellenértékben.
 5. 1000 db készterméket vettek raktárra 2000 Ft/db közvetlen önköltségen. Könyvelje le a befejezetlen termelés készletre vételét is, értéke 132 000 Ft!

6. A késztermék 70%-át értékesítik 2600 Ft/db + 25% áfa eladási áron.
 7. A bank terhelési értesítése megérkezett a befizetéshez szükséges összeg felvételéről.
 8. A korábban beszerzett árukból értékesítettek 100 db-ot 1200 Ft/db + 25% áfa ellenértékben.
 9. Vevő az értékesített termékek(!) 10%-át visszaküldi minőségi kifogás miatt, és a korábbi számlát helyesbítették.

A fenti gazdasági események figyelembevételével a költségelszámolásnak megfelelő eredménykimutató alapján vezesse le az üzemi eredményt.

12-13. Eredmény-kimutatások szerkezete és különbözöiségei

49. feladat

Vállalkozás kiemelt főkönyvi számláinak egyenlegei az időszak elején:

Ingatlanok	24 000 000
Ingatlanok értékesítkenése	6 040 000
Műszaki gépek, berendezések, járművek	9 000 000
Műszaki gépek, berendezések értékesítkenése	2 100 000
Alapanyagok	3 560 000
Segédanyagok	1 870 000
Elszámolási betétiszámla	3 080 000
Szállítók	4 300 000

Feladás a hónap költségeiről költségmeneként:

Anyagköltség:	600 000
– alapanyag	210 000
– segédanyag	85 000
Egyéb igénybe vett szolgáltatás	85 000
Béreköltség	...
TBJ	176 610
Értékesítkenési leírás	...

A tárgyi eszközök értékesítkenését havonta lineárisan számolja el a vállalkozás. Az éves leírás kulcs az ingatlanoknál 2%, a termelő-berendezések esetén 20%. Az egyéb igénybe vett szolgáltatások 60%-át az elszámolási betétiszámláról egyenlíti ki, a többit szállítói tartozással szemben könyveljük. A termelés során 75 000 Ft értékű hulladékok anyag keletkezett.

A megfelelő költségszámolással könyvelje el a gazdasági eseményeket!

50.* feladat

Az ELVIRA Kft. kiemelt főkönyvi számláinak egyenlegei 2003. február 1-jén (forint-ban):

Ingatlanok bruttó értéke	24 000 000
Ingatlanok értékesítkenése	9 500 000
Műszaki berendezések, gépek, járművek bruttó értéke	31 000 000
Műszaki berendezések, gépek, járművek ECS	13 500 000
Alapanyagok	7 200 000
Egyéb anyagok	3 235 000
Elszámolási betétiszámla	5 250 000
Jegyzett tőke	26 000 000
Rövid lejáratú hitelek	11 000 000
Szállítók	10 685 000

Feladat:

Vezesse fel az egyenlegeket, és könyvelje le (naplóban és számlavázlatokon is) a követ-kező tételeket, a költségeket:

- a) elsődlegesen költségviselő és költséghely számlákra, illetve
- b) csak költségemekre könyvelve!

Gazdasági események:

1. Február 3.: Árubeszerzés (későbbi fizetésre), adatai: 150 db, 4100 Ft/db + 25% áfa.
2. Február 4.: A január hónap költségeiről készített feladás:

Anyagköltség	I. termék	II. termék	Szereelőüzem költségei
--------------	-----------	------------	------------------------

– alapanyag

– egyéb anyag

Bétköltség

TBJ (29%)

Ertékcsokkkenési leírás

Igénybe vett szolgáltatás

A tárgyi eszközök értékcsokkkenési leírását havonta lineárisan számolja el a vállalkozás. A leírási kulcs az ingatlanok esetében 2%, a termelő-berendezések esetén 18%. Az igénybe vett szolgáltatások 60%-át az elszámolási betétszámláról egyenlítyük ki, a többit szállítóval szemben könyveljük.

3. Február 6.: a befizetéshez szükséges összeget felveszi a vállalkozás a pénztárba. (Levonando közteher együttesen 30%)

4. Február 7.: Az I. termék termelése során 40 000 Ft értékű hulladék keletkezett.

5. Február 8.: Késztermékek raklára vtele:

I. termék 500 db, 2100 Ft közvetlen önköltségen.

II. termék 200 db, 2950 Ft közvetlen önköltségen.

Könyveljük a befejezetlen termelés raklára vteleit is!

Kiegészítő adat: A szereelőüzemben a gépek összesen 5000 gépórát dolgoztak, megállapítható, hogy 3000 gépórát az I. termék, a II. termék 1000 gépórát.

6. Február 9.: Kifizették a dolgozóknak a január havi jövedelmüket.

7. Február 10.: Megérkezett a banktól a terhelési értesítés a január 6-i pénzfelvitelről.

8. Február 11.: Értékesítés tételei:

– I. termékbl a készlet 85%-át adják el, 2700 Ft/db + 25% áfa eladási áron,

– a korábban vásárolt árukészletük felét értékesítik 5200 Ft/db + 25% áfa ellenértéken.

9. A vevő jogos minőségi kifogására 10% minőségi engedményt adnak az előbbi pont-ban értékesített I. késztermék árából, a helyesbítő számlát kiállították.

14. Összefoglaló feladatok

51. feladat

Egy vállalkozás kiemelt főkönyvi számláinak egyenlege:

Ingatlanok	18 000 000
Ingatlanok értékesítéskénése	6 000 000
Műszaki berendezések, gépek, járművek	28 000 000
Műszaki berendezések, gépek, járművek ECS	14 000 000
Alapanyagok	6 300 000
Egyéb anyagok	2 880 000
Elszámolási betétszámla	4 000 000
Jegyzett tőke	20 000 000
Rövid lejáratú hitelek	10 000 000
Szállítók	

Vezesse fel a számlákra az egyenlegeket, és könyvelje a következő tételeket, a költségek:

- elsődlegesen költségviselő és költséghely számlákra, illetve
- csak költségnevekre könyvelve!

Gazdasági események:

- Készpénzes árubeszerezés, adatai: 150 db, 4100 Ft/db + 25% áfa.
- Feladás a hónap költségeiről:

	I. termék	II. termék	Szerelőüzem költségei
Anyagköltség			
– alapanyag	700 000	450 000	–
– egyéb anyag	240 000	120 000	70 000
Béreköltség		380 000	234 000
TBJ (29%)	212 280		
Értékesítéskénési leírás	–	–	
Igenybe vett szolgáltatás	–	–	85 000

A tárgyi eszközök értékesítéskénési leírását havonta lineárisan számolja el a vállalkozás. A leírási kulcs az ingatlanok esetén 2%, a termelői-berendezések esetén 18%. A bérekből átlagosan 30% közterhet kell levonni.

- A befizetéshez szükséges összeg felvétele a pénztárba.
- Az I. termék termelése során 40 000 Ft értékű hulladék keletkezett.
- Késztermékek rak tárra vétele:

I. termék	500 db, 2000 Ft közvetlen önköltség,
II. termék	200 db, 2750 Ft közvetlen önköltség,

Könyvelje a befejezetlen termelés rak tárra vételét is!

6. A bank értéktése megérkezett a bérfizetéshez szükséges összeg betétszámláról való leemelésről.
7. Értékesítés tételei:
- termék: a készlet 80%-át adják el 2500 Ft/db + 25% áfa eladási áron,
 - a korábban vásárolt árukészletük felét értékesítik 5000 Ft + 25% áfa ellenértéken.
8. Vevők jogos minőségi kifogására 10% engedményt adnak az előbbi pontban értékesített I. késztermék árából.

52. feladat

Egy összehaladó példa a könyvelés részterületeinek bemutatására. (Az analitikus és a szintetikus elszámolások gyakorlati példája, ahol az anyagokkal, a vevőkkel és a szállítókkal kapcsolatos analitikai kapcsolódásokat is bemutatjuk.)

Egy rt. az alábbi mérleg alapján nyitja meg könyveit.

Nyitó		2001. január 1.	
Eszközök		(E Ft)	
mérleg		Források	
1. Vagyoni értékű jogok	7 500	1. Jegyzett tőke	54 000
2. Ingatlanok	30 000	2. Tőketartalék	18 000
3. Műszaki berendezések, gépek	15 600	3. Szállítók	3 000
4. Anyagok	4 692		
5. Késztermékek	1 560		
6. Vevők	6 270		
7. Elszámolási betétszámla	9 378		
	75 000		75 000

Kiegészítő adatok:

A vevőkkel szembeni követelés részletezése:

I. Vevő	1 140 000 Ft
II. Vevő	1 530 000 Ft
III. Vevő	3 600 000 Ft

A szállítókkal szembeni tartozás részletezése:

I. Szállító	2 250 000 Ft
II. Szállító	60 000 Ft
III. Szállító	690 000 Ft

Az anyagkészlet részletezése:

I. Anyag	900 méter	egyységár	5 000 Ft/m
II. Anyag	375 méter	egyységár	200 Ft/m
III. Anyag	300 kg	egyységár	240 Ft/kg
IV. Anyag	150 kg	egyységár	300 Ft/kg

Késztermékek: „A” Késztermék 52 db egyységár 30 000 Ft/db

Feladat:

Nyitás után könyvelje le az alábbi gazdasági műveleteket naplóban és főkönyvben, továbbá mutassa be a vevők, a szállítók és a készletek analitikáját! Készítse el a főkönyvi kivonatot valamint a leltárt (ez utóbbit csak a készletekről), az eredménykimutatást (összsköltség jellelű) és a záró mérleget is!

Gazdasági műveletek:

- 2-án: Az I. Szállítótól korábban megrendelt 1000 m I. anyag megérkezett, N^o (nettó) számlázott ára 5000 Ft/méter. Általános forgalmi adó 25%.
- 5-én: A III. szállítótól vásároltak 100 kg III. anyagot, számlázott ár 300 Ft/kg; ez az összeg tartalmazza a 25% általános forgalmi adót.
- 10-én: Termelésre felhasználtak 900 m I. anyagot, 200 m II. anyagot.
- 16-án: Az I. Szállító által szállított I. anyag minősége elter a szállítási szerződésben előírt minőségtől, és ezért 100 méter anyagot visszaküldtek. Könyvelje le a visszaküldésre jutó 25% áfát is!
- 17-én: A bank értesített, hogy a I. Szállító 2 250 000 Ft-os követelését kiegyenlített.
- 18-án: Termelésre felhasználtak további 30 kg III. anyagot és 50 kg IV. anyagot. Vásároltak a II. Szállítótól 100 kg III. anyagot – egy összegár 240 Ft/kg – és 150 kg IV. anyagot – egy összegár 300 Ft/kg. Az árak nem tartalmazza a 25% áfát.
- 21-én: A bank értesítés megérkezett az I. Vevő 200 000 Ft-os és a III. Vevő 800 000 Ft-os áttutalásáról.
- 22-én: Eladtak az I. Vevőnek 600 000 Ft N^o értékben 15 db készterméket A késztermékek könyv szerinti értéke 450 000 Ft.
- 25-én: A II. Szállítónak visszaküldtek – nem megfelelő minőség miatt – 20 kg IV. anyagot. Számlóják el a visszaküldésre jutó 25% áfát is.
- 27-én: A bank értesít, hogy az I. Szállító követeléséből 2 000 000 Ft-ot áttutalt, és a III. szállítóval szembeni teljes tartozást – 720 00 Ft-ot – kiegyenlített.
- 29-én: A banktól értesítés érkezett, hogy a II. Vevő az rt. 1 530 000 Ft-os követelését kiegyenlített.

53.* Feladat

Első Rt. vagyona 2005. február 1-jén a következő elemekből áll:

Eszközök	Első Rt. Mérleg 2001. február(ezer forintban)	Források
Immateriális javak	17 914	Jegyzett tőke
Tárgyi eszközök		Lekötött tartalék
Anyagok	7 048	Eredménytartalék
Vevők	..	Rövid lejáratú hitelek
Pénztár	250	Szállítók
Elszámolási betétszámla	10 200	
Eszközök összesen	71 196	Források összesen

Kiegészítő adatok: Az immateriális javak értékszőkkenése 5 736 ezer forint, a tárgyi eszközök értékszőkkenése pedig 7 346 ezer forint. Az alapanyagok értéke 4 375 ezer forint (3500 db), a segédanyagok értéke 2 673 ezer forint (4455 db). Eddig két vevőnek számlázott, amelyek még nem fizették ki tartozásukat Elő Bt. 2 300 E Ft, Második Kft. 1 600 E Ft.

Feladat:

- Számítsa ki a nyitó adatokat, majd nyissa meg a főkönyvi számlákat a nyitó mérleg számla alkalimazásával,
 - számlasorosan könyvelje le a következő gazdasági eseményeket. A költségeket költségmerek szerint számolja el!
 - Állapítsa meg a vállalkozás összköltség típusú üzemi eredményét!
 - Állítsa össze a záró mérleget (adóval, osztalékkal nem kell számolni!)
- Gazdasági események:

1. Február 3.: Feladás a hónap költségeiről:

Anyagköltség:	
– alapanyagok	935 000
– segédanyagok	425 000
Bérlőköltség:	
Levonandó közterhek	35%
Társadalombiztosítási járulékok (29%)	203 000
Értékszőkkenési leírás	

A tárgyi eszközök értékszőkkenését havonta lineárisan számolja el a társaság. A leírási kulcs az immateriális javaknál 12,5%. A tárgyi eszközök bruttó értékének 25%-át ingatlanok alkotják, amelyek értékszőkkenése 2%, 45%-át termelőberendezések teszik ki 18%-os értékszőkkenéssel, majd a fennmaradó 30%-ot egyéb berendezések alkotják, 20%-os értékszőkkenéssel.

2. Február 4-én: megállapították, hogy a termelés során 75 000 Ft hulladékok keletkeztek. 3. Február 5-én: Árúvásárlás: 360 db, 1400 Ft/db + 25% áfa értékben.

4. Február 6-án: A bérfizetéshez szükséges összeget felveszik a pénztárba (bevételei pénztárbizonylat). (Levonandó közterhek átlagos összege 35%.)

5. Február 7-én: Késztermék rakásra vétel, 1250 db-ot 2000 Ft/db-os közvetlen önköltségen. Könyvelje le a befejezetlen termelés rakásra vételét is, melynek értéke 413 ezer forint!

6. Február 8-án: A bank értéktése megérkezett a bérfizetéshez szükséges összeg betétszámláról való leemeléséről.

7. Február 9-én: Bérfizetés a dolgozóknak a pénztárból.

8. Február 18-án: A késztermék készlet 75,04%-át értékesített 2750 Ft/db-os eladási áron (Kiss Bt.-nek).

9. Február 20-án: Az árukészlet 80%-át 1500 Ft/db + áfa ellenértéken értékesítik (Nagy Kft.-nek).
10. Február 25-én: Az értékesítésre került késztermékek 10%-át visszaküldik, az eladott áruk árából 10%-os minőségi engedményt adnak (a helyesbítő számlákat kiállították).

54. feladat

A Második Kft. vagyona 2003. 02. 01-jén, E Ft-ban:

Eszközök		Mérleg 2003. február 1. (ezer forintban)		Források	
Eszközök		Mérleg 2003. február 1. (ezer forintban)		Források	
Eszközök	16 095	Jegyzett tőke	38 240	Források	38 240
Immateriális javak		Lekötött tartalék			
Tárgyi eszközök	6 945	Eredménytartalék	11 231		11 231
Anyagok	4 250	Rövid lejáratú hitelek	4 972		4 972
Vevők	220	Szállítók			
Pénztár	10 100				
Elszámolási betétszámla		Források összesen	69 662		69 662

Kiegészítő adatok: Az immateriális javak értéksökkenése 6 215 ezer forint, a tárgyi eszközök értéksökkenése pedig 8 110 ezer forint. Az alapanyagok értéke 4 200 ezer forint (2500 db), a segédanyagok értéke 2 745 ezer forint (5490 db). Két szállítóval szembeni kötelezettség: „D” Bt. 3 750 E Ft, „C” Kft. 1 112 E Ft.

Feladat:

- a) Egészítse ki a hiányzó adatokat, és nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla alkalmazásával számlavázlaton!
- b) Rögzítse le a következő gazdasági eseményeket számlasorosan! Költséghely-költségviselő elszámolást alkalmazva.
- c) Állapítsa meg a vállalkozás összköltség jellegű üzemi, üzleti eredményét!
- d) Állítsa össze a záró mérleget!

Gazdasági események:

1. Február 2.: Árubeszerezés: 360 db 2900 Ft/db + 25% áfa.
2. Február 3.: Feladás a hónap költségéről:

	X termék	Y termék	Üzemi általános költségek
Anyagköltség	500 000	400 000	—
Alapanyagok	375 000	275 000	—
Segédanyagok	487 000		220 000
Béreköltség		126 440	
TBJ (29%)			
Értéksök. leírás			

A tárgyi eszközök értékesítését havonta lineárisan számolja el a társaság. A leírási kulcs az immateriális javaknál 12%. A tárgyi eszközök bruttó értékének 20%-át ingatlanok alkotják, amelyek értékesítéskor 2%, 55%-át termelőberendezések teszik ki 18%-os értékesítéssel, majd a fennmaradó 25%-ot egyéb berendezések alkotják 20%-os értékesítéssel.

3. Február 4.: Az üzemi költségek 70%-a felosztásra kerül a termékek között. A felosztott hányad 35%-a az X terméket, 65%-a pedig az Y terméket terhel.
4. Február 5.: A befizetéshez szükséges készpénz felvétele bankszámláról (bevételei pénztárbizonylat). (Levonandó költségek 20%). (A pénztárszámlára akkora összeget kell felvenni, hogy ki tudják fizetni a munkavállalóknak esedékes munkabért.)
5. Február 6.: Elszámolási betétszámláról kiegyenlítettük a „C” Kft.-vel szembeni kötelezettségünket.

6. Február 7.: Az X termékből 70 db-ot raktárra vettek, az Y-ból pedig 62-t. Állapítsa meg a befejezetlen termelés összeget mindkét termékből, ha X termék közvetlen önköltsége: 19 950 Ft/db, míg Y terméké 19 750 Ft/db.

7. Február 8.: Bértfizetés a dolgozóknak a pénztárból
8. Február 9. A bank terhelési értesítése megérkezett a pénzfelvételtől.
9. Február 19.: Értékesítéssel 52 db Y terméket 32 100 Ft/db + 25% áfa eladási áron. Az árukészletük 70%-át is eladják 4120 Ft/db + áfáért (Papír Bt.-nek).
10. Február 23.: A Vevő az Y termékből 12 db-ot visszaküld, és az áruk értékéből 5% árendeménnyt adnak (a számlát helyesbítik).

55. feladat

A „Lehetőség” Rt. kiemelt főkönyvi számláinak egyenlege 2001. 03. 01-jén:

Ingatlanok	39 500 000
Ingatlanok értékesítéskor	27 300 000
Műszaki gépek, berendezések, járművek	12 125 000
Műszaki gépek, berendezések, járművek értékesítéskor	7 620 000
Alapanyagok	4 250 000
Egyéb anyagok	10 650 000
Elszámolási betétszámla	220 000
Pénztár	22 000 000
Jegyzett tőke	10 300 000
Lekötött tartalék	8 750 000
Eredménytartalék	
Szállítók	
Rövid lejáratú hitelek	

Kiegészítő adatok: Az ingatlanok elhasználdása 20%-os. Két vállalattal szemben áll fenn kötelezettség: a „Jószívű” Kft.-vel szemben 8 465 E Ft, valamint a „Bökező” Rt.-vel szemben 10 200 E Ft. A vállalkozás egyetlen késztermék (A) előállításával foglalkozik.

Feladat:

- a) Egészítse ki a hiányzó adatokat, és nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mérleg számla alkaalmazásával számlavázlatokon!
- b) Rögzítse le a következő gazdasági eseményeket számlasorosan!
- c) A költséghelyszámlolásnak megfelelő eredménykimutatás alapján vezesse le az üzemi eredményt!
- d) Állítsa össze a záró mérleget!

Gazdasági események:

1. Március 3.: Feladás a hónap költségeiről:

Anyagköltség:	1 235 000
Alapanyagok	735 000
Segédanyagok	
Bétköltség:	316 680
Társadalombiztosítási járulékok (29%)	
Értékcsokkkenési leírás	

A tárgyi eszközök értékcsokkkenését havonta lineárisan számolja el a vállalkozás. A leírási kulcs az ingatlanoknál 2%, a termelő-berendeázések esetén 20%. A munkavállalókat terhel még 240 000 Ft személyi jövedelemadó is.

2. Március 5.: A termelés során 50 000 Ft értékű hulladék anyag keletkezett.

3. Március 6.: A befizetéshez szükséges összeg felvétele a pénztárba (Levonandó közterhek összeget jelen esetben csak a személyi jövedelemadó képezte.)

4. Március 7.: Árubeszerzés adatai: 170 db 1000 Ft/db + 25% áfa ellenértékben.

5. Március 9.: Befizetés a dolgozóknak, még ugyanezen a napon átutálja a vállalat a dolgozóktól levont személyi jövedelemadó-előleget.

6. Március 11.: 1500 db készterméket vesznek raktárra 2100 Ft/db közvetlen önköltségen. Könnyelje el a befejezetlen termelés készletre vételét is, ha a befejezetlen termelés értéke 165 000 Ft!

7. Március 14.: A késztermék készlet 80%-át értékesítik 3400 Ft/db + 25% áfa eladási áron.

8. Március 15.: A bank értesítése megérkezett a befizetéshez szükséges összeg betétszámláról való leemeléséről.

9. Március 17.: A korábban beszerzett árukból ugyanannak a vevőnek 100 db-ot értékesítettek 1600 Ft/db + 25% áfa ellenértékben.

10. Március 22.: Vevőnek az értékesített késztermék árából 10% minőségi engedményt adnak. A vevő visszaküld még 15 db árut is (mindkét eseményről a helyesbítő számlát kiállították).

56. feladat

Az Ötödik Kft. vagyona 2004. 03. 01-jén, E Ft-ban:

Eszközök	Mérleg 2004. március 1. (ezer forintban)	Források
Immateriális javak	18 235	Jegyzett tőke
Tárgyi eszközök		Lekötött tartalék
Anyagok		Eredménytartalék
Vevők	3 750	Rövid lejáratú hitelek
Pénztár	130	Szállítók
Elszámolási betétszámla	11 135	
Eszközök összesen		Források összesen

Kiegészítő adatok: Az alapanyagok értéke 5.130 ezer forint (2300 db), a segédanyagok értéke 1 860 E forint (5490 db). Két társasággal szemben áll fenn kötelezettségük: „Bő-kező” Bt. 3 160 E Ft, „Kicsinyes” Kft. 1 478 E Ft. Az immateriális javak értékcsokkene- se 7 420 E forint, a tárgyi eszközök értékcsokkენése pedig 9 230 E forint.

Feladat:

- Egészítse ki a hiányzó adatokat, és nyissa meg a főkönyvi számlákat nyitó mér- leg számla alkalmasaival naplóban!
- Rögzítse le a következő gazdasági eseményeket idősorosan! Költséghely- költségviselő elszámolást alkalmazva.
- Állapítsa meg a vállalkozás összérték jellegű üzemi, üzleti eredményét!
- Állítsa össze a záró mérleget!

Gazdasági események:

- Március 2.: Árubeszerzés: 540 db, 2300 Ft/db + 25% áfa értékben.
- Március 3.: Feladás a hónap költséggeiről:

Anyagérték	630 000	800 000	—
Alapanyagok	412 000	355 000	—
Segédanyagok	493 000		164 720
Bérlőérték			
TBJ (29%)			
Értékcsök. leírás	—	—	

A tárgyi eszközök értékcsokkენését havonta lineárisan számolja el a társaság. A leírási kulcs az immateriális javaknál 12,5%. A tárgyi eszközök bruttó értékének 15%-át ingat- lanok alkotják, amelyek értékcsokkენése 2%, 60%-át termelőberendezések teszik ki 18%-os értékcsokkენéssel, majd a fennmaradó 25%-ot egyéb berendezések alkotják 20%-os értékcsokkენéssel. A kifizetendő béreket még 400 000 Ft személyi jövedelem- adó is terheli.

3. Március 5.: A befizetéshez szükséges készpénz felvétele bankszámláról (bevételi pénztárbizonylat).
4. Március 6.: Elszámolási betétszámláról kiegyenlített a „Kicsinyes” Kft.-vel szembeni kötelezettségüket.
5. Március 8.: Befizetés a dolgozóknak a pénztárból. Ugyanezen a napon a dolgozók-tól levont szája-előleget is átutálja a társaság.
6. Március 9.: A bank terhelési értesítése megérkezett a pénzfelviteléről.
7. Március 14.: Az üzemi költségek 80%-a felosztásra került a termékek között. A felosztott hányszor 30%-a az X terméket, 70%-a pedig az Y terméket terhel.
8. Március 17.: Az X termékből 72 db-ot rakítárra vettek, az Y-ból pedig 45 db-ot. Alapítsa meg a befejezetlen termelés összegét mindkét termékből, ha X termék közvetlen önköltsége: 18 750 Ft/db, míg Y terméké 38 980 Ft/db!
9. Március 19.: Értékesítések 42 db Y terméket 47 100 Ft/db + 25% áfa eladási áron. Az árukészletük 75%-át is eladják 4400 Ft/db + áfáért.
10. Március 23.: Vevőknek az Y termékből 5% árengedményt adtak, és a vevő az áruk-ból 42 db-ot visszaküldött.

MEGOLDÁSOK

4. feladat

Az eszközök és a források megnevezése	Befektetett eszközök	Forgóeszközök	Saját tőke	Kötelezettségek
Ingatlanok	X			
Ingatlanok	X			
Vagyoni értékű jogok	X			
Pénztár		X		
Elszámolási betétszámla		X		
Munkavállalókkal szembeni tartozás				X
Szelemti termékek	X			
Eredménytartalék			X	
Szállítókkal szembeni kötelezettség				X
Műszaki berendezések, gépek	X			
Üzleti vagy cégérték	X			
Anyagok		X		
Tőketartalék			X	
Késztermékek		X		
Hosszú lejáratú bankbetétek	X			
Árnyék		X		
Költségvetéssel szembeni kötelezettségek				X
Társadalombiztosítással szembeni kötelezettségek				X
Jegyzett tőke			X	
Vevőkkel szembeni követelések			X	

7. feladat

Eszközök	vállalkozásban			Források	vállalkozásban	összesen
	A	B	C			
Befektetett eszközök	20 000	18 000	10 000	Saját tőke	22 000	30 000
Forró- eszközök	15 000	17 000	25 000	Hosszú lejáratú kötelezettségek	8 000	3 000
Készletek	5 000	5 000	15 000			
Követel- ések	4 000	0	7 000	Rövid lejáratú kötelezettségek	5 000	2 000
Pénzesz- közök	6 000	12 000	3 000			
Eszközök összesen:	35 000	35 000	35 000	Források összesen	35 000	35 000

1. Számítsa ki a hiányzó összegeket (lásd táblázatot)!

Összefüggések: Készletek + követelések + pénzeszközök = forróeszközök, forróeszközök + befektetett eszközök = eszközök összesen, saját tőke + kötelezettségek = források összesen, eszközök összesen = források összesen.

2. Hasonlítsa össze a három vállalkozás eszközeinek az összetételét!

Itt a forróeszközök és befektetett eszközök egymáshoz és a mérlegfőösszeghez viszonyított arányait és nagyságát kell vizsgálni, megosztási viszonyzatokkal, esetleg intenzitási viszonyzatokkal.

3. A források összetételét vizsgálva állapítsa meg, hogy mennyi a vállalkozások összes tartozása, mennyire van eladósodva!

A saját tőke és az idegen tőke (kötelezettség) arányát kell megnevezni.

4. Írja meg, hogy a vállalkozások eszközei (pénzeszközök, követelések) lehetővé teszik-e, hogy a vállalkozások elegendő legyenek rövid lejáratú kötelezettségeiknek a következő évben?

A forróeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek arányát kell kiszámítani. (A forróeszközökből kivonva a készletek értékét is ki szokták számítani.) Ha az eszköz a több, akkor van fedezet a kötelezettségre.

5. Ha a három vállalkozás közül csak az egyikbe fektethetne be pénzt, melyiket választaná? Indokolja meg választát!

Leginkább tőkeerosnek B vállalkozás számít, mert kevés kötelezettsége mellett a legtöbb likvid pénzeszközzel rendelkezik, a kötelezettségek szempontjából ezen vállalkozás tartalmazza a legkevésbé kockázatos. Persze mindig kérdés, hogy mennyit kell fizetni adott részesedésért, milyen hozam várható stb.

18. feladat

Relációanalízis:

A válaszok:

1 – az első állítás igaz, a második hamis

2 – az első állítás hamis, a második igaz

3 – mindkét állítás igaz

4 – egyik állítás sem igaz

5 – mindkét állítás igaz és közöttük ok-okozati összefüggés van

I. 1.:

II. 4.: mert a bizonylatot gépi úton is ki lehet állítani, valamint a bizonylatok meg-

örzésének időtartamát a számítévi szabályozás határozza meg.

III. 2.: mert az elemi esemény legalább két mérlegételt érint, az összetett gazdasági

esemény ennél többet.

IV. 1.:

V. 2.:

VI. 5.

20. feladat

T	1. Nyitó mérleg számla	K	
Ny. 7.)	8 150 000	Ny. 2.)	3 000 000
Ny. 8.)	2 750 000	Ny. 3.)	4 500 000
		Ny. 4.)	23 70 000
		Ny. 5.)	1 000 000
		Ny. 6.)	30 000
TF	10 900 000	KF	10 900 000

T	3. Árnyagok	K
Ny. 1.)	4 500 000	
2.)	200 000	
4.)	100 000	
TF	4 800 000	KF
ZE.	4 800 000	

T	5. Vevők	K
Ny. 1.)	1 000 000	1.) 800 000
TF	1 000 000	KF 800 000
ZE.	200 000	

T	7. Jegyzett tőke	K
Ny. 1.)	8 150 000	
0 KF	8 150 000	
ZE.	8 150 000	

T		9. Átvezetési számla		K
2.)	3.	3.	6.)	110 000
TF	110 000	KF	110 000	

T	2. Elszámolási betétszámla				K
Ny. 1.)	3 000 000	3.)	9.)	110 000	
TF	3 800 000	KF		110 000	
ZE*	3 690 000				
	*(Záró egy.)				

T	4. Ingatlanok	K
Ny. 1.)	2 370 000	
TF	2.370 000	KF
ZE.	2 370 000	
		0

T	6. Pénztár				K
Ny. 1.)	30 000	4.)	3.)	100 000	
TF	140 000	KF		100 000	
ZE.	40 000				

T	8. Szállítók	K
	Ny. 1.)	2 750 000
	2.) 3.)	200 000
TF	0	KF
		2 950 000
	ZE.	2 950 000

23. feladat

A nyitó mérleg összeállításához ki kell számítani a nyitó adatokat.

Eszközök: Bankszámla + Tehergépkocsi + Árúkeszlet + Vevők = 6 300 E Ft + 5 400 E Ft + 2 230 E Ft + 780 E Ft = 14 710 E Ft az eszközök összesített nyitó értéke. A 22. feladat módján a mérlegegyezőség összeüfűgésére hivatkozva: Összes E = Összes F.

Összes Forrás = 14 710 E Ft. Ebből a szállítók értéke 1 980 E Ft, felhasználva azon összeüfűgést, hogy a forrás oldal saját és idegen forrásokból áll össze.

14 710 E Ft – 1 980 E Ft = saját tőke értéke = 12 730 E Ft

Ezen adatok alapján a társaság nyitó mérlege a következő:

E(szköz)		Záró mérleg (ezer forint)	
A/II. (ingatlan)	2 370	D/I. (jegyzett tőke)	8 150
B/I. (anyag)	4 800	F/III. (szállító)	2 950
B/II. (vevő)	200		
B/IV. (pénztár + banksz.)	3 730		
Eszközök összesen	11 100	Források összesen	11 100

A gazdasági események és a zárás, majd a záró mérleg:

T		1. Nyitó mérleg számla		T		2. Tehergépkocsi-számla	
Ny. 6.)	12 730 000	Ny. 2.)	5 400 000	Ny. 1.)	5 400 000	Z	5 400 000
Ny. 7.)	1 980 000	Ny. 3.)	2 230 000	TF	5 400 000	TF	5 400 000
Ny. 4.)	780 000	Ny. 4.)	780 000				
Ny. 5.)	6 300 000	Ny. 5.)	6 300 000				
Z.	14 710 000	KF	14 710 000				
T		3. Árúk számla		T		4. Vevők számla	
Ny. 1.)	2 230 000	Z.	2 230 000	Ny. 1.)	780 000	1.)	5.)
TF	2 230 000	KF	2 230 000	Z.	12.)	80 000	
T		5. Elszámolási betétszámla		T		6. Saját tőke	
Ny. 1.)	6 300 000	Ny. 5.)	120 000	Z.	12.)	12 730 000	Ny. 1.)
1.)	4.)	6.)	7.)	500 000			
Z.	12.)	6 380 000					
TF	7 000 000	KF	7 000 000				
T		6. Saját tőke		T		7. Saját tőke	
Ny. 1.)	12 730 000	Ny. 1.)	12 730 000	Z.	12.)	12 730 000	Ny. 1.)
TF	12 730 000	KF	12 730 000				

T 7. Szállítók számla		T 8. Anyagok számla	
TF	2 210 000	TF	230 000
Z. 12.)	1 710 000	Z. 12.)	230 000
Ny. 1.)	1 980 000	Z. 7.)	230 000
K	2 210 000	K	230 000

T 9. Pénztár számla		T 10. Átvezetési számla	
TF	120 000	TF	120 000
Z. 12.)	15 000	Z. 5.)	120 000
4.) 11.)	105 000	Z. 9.)	120 000
K	120 000	K	120 000

T 11. Számltőképek számla		T 12. Záró mérleg számla	
4.) 9.)	105 000	Z. 2.)	5 400 000
Z. 12.)	105 000	Z. 6.)	12 730 000
TF	105 000	Z. 7.)	1 710 000
KF	105 000	KF	14 440 000

Z. 11.)	105 000	TF	14 440 000
Z. 9.)	15 000		
Z. 8.)	230 000		
Z. 5.)	6 380 000		
Z. 4.)	80 000		
Z. 3.)	2 230 000		
K	105 000		

E(szköz)		Záró mérleg (ezer forint)		F(orrás)	
A/II. (tehergépkocsi + számlitőgep)	5 505	D. (saját tőke)	12 730		
B/I. (anyagok + árak)	2 460	F/III. (szállítók)	1 710		
B/II (vevők)	80				
B/IV (pénztár + bankszámla)	6 395				
Eszközök összesen	14 440	Források összesen	14 440		

28. feladat

A társaság nyitó mérlegének összeállításához először az eszköz és forrás oldal értékét kell meghatározni:

Eszközök:

Elszámolási betétszámla + Vevők + Késztermékek + Tárgyi eszközök = 12 000 E Ft + 980 E Ft + 1 950 E Ft + 2 130 E Ft = 17 060 E Ft

A mérleg szerinti érték a tárgyi eszközöknel a nettó érték (Bruttó – ECS lásd 4. fejezet). Ennek meghatározása a kiegészítő információ alapján.
 Bruttó = 2 · nettó érték = 2 · 2 130 E Ft = 4 260 E Ft.

ECS = Bruttó – Nettó = 4 260 E Ft – 2 130 E Ft = 2 130 E Ft. (Ezen értékek kiszámlítása a nyitáshoz valamint a főkönyvi számlákon való könyveléshez szükséges.)

Források:

A mérlegegyezőség alapján a források összesen = eszközök összesen = 17 060 E Ft.

Saját tőke = Összes forrás – Szállítók – – Jövedelemelszámolási számla – Hosszú lejáratú kötelezettségek = 17 060 E – 730 E – 790 E – 1 983 E = 13 557 E Ft.

Nyitó mérleg 2003. 06. 01.		F	
Tárgyi eszközök	2 130	Saját tőke	13 557
Késztermékek	1 950	Hosszú lej. kötelezettség	1 983
Vevők	980	Szállítók	730
Elsz. betét	12 000	Jövedelem elsz. számla	790
Eszközök összesen:	17 060	Források összesen:	17 060

A feladat megoldását idősorosan mutatjuk be, számlasoros megoldások a 4. fejezetben találhatók.

Sz.	Kelt.	Tartozik szála.	Száma	Neve	Követel szála.	Száma	Neve	Megnevezés	T	Összeg
Ny.	06. 01.	4 db	Számla	1. Nyitó mérleg	Nyitás			Nyitás		19 190 000
		2./a	T. eszk.	Bruttó					4 260 000	
		3.	Késztermékek						1 950 000	
		4.	Vevők						980 000	
		5.	Elsz. betét						12 000 000	
Ny.	06. 01	1.	Nyitó mérleg	5 db	Számla	Nyitás		Nyitás	19 190 000	
		2/b	T. eszk.	ÉCS.						2 130 000
		6.	Saját tőke	7. Hossz. lej. k.						13 557 000
		8.	Szállítók	9. Jöv. elsz. szála						730 000
										790 000
1.	06. 02.	10.	Pénztár	11.	Átvez. szála	Kp. felvétel	790 000	790 000		
2.	06. 05.	9.	Jöv. elsz. szála	10.	Pénztár	Bérfizetés	790 000	790 000		
3.	06. 09.	11.	Átvez. szála	5.	Elsz. betét	Kp. felvétel	790 000	790 000		
4.	06. 10.	12.	Anyagok	8.	Szállítók	Anyagvásárlás	890 000	890 000		
5.	06. 12.	5.	Elsz. betét	4.	Vevők	Vevői lejestés	650 000	650 000		
6.	06. 16.	8.	Szállítók	12.	Anyagok	Minőségi eng.	89 000	89 000		
7.	06. 18.	8.	Szállítók	5.	Elsz. betét	Szállító ki-egyenlítő	460 000	460 000		
8.	06. 21.	10.	Pénztár	11.	Átvez. szála	Kp. felvétel	500 000	500 000		
9.	06. 23.	13.	Értékpapírok	5.	Elsz. betét	Értékpapír vásárlás	1 500 000	1 500 000		
10.	06. 24.	11.	Átvez. szála	5.	Elsz. betét	Kp. felv. terhelés	500 000	500 000		

F Záró mérleg 2003. 06. 24.

Tárgyi eszközök		2 130		Saját tőke		13 557	
Anyagok	801	Hosszú lej. kötelezettség	1 983				
Értékpapírok	1 500	Szállítók	1 071				
Vevők	330						
Pénztár	500						
Elsz. betét	9 400						
Eszközök összesen:	16 611	Források összesen:	16 611				

Megállapítható tehát, hogy a vállalkozás rendelkezésre álló vagyona 17 060 E Ft-ról 16 611 E Ft-ra csökkent, és a szerkezete a gazdasági események hatására megváltozott. (Vesse össze a nyitó mérleget a záró mérleggel!)

31. feladat

Hányzó adatok kiszámítása:

Szolgalmi jog mérleg szerinti értéke = Eszközök összesen – Jármuvek – Alapanyagok – Késztermékek – Vevők – Elszámolási betétszámla – Pénztár = 120 000 E Ft – 12 000 E Ft – 20 000 E Ft – 40 000 E Ft – 6 000 E Ft – 38 000 E Ft – 2 000 E Ft = 2 000 E Ft Ft (nettó értékű szolgalmi jog).

(A számlák miatt ki kell számítani a bekerülési értéket valamint az értékcsokkkenést is): Szolgalmi jog:

Használati fok = 20%, ez annyit jelent, hogy Bekerülési érték – értékcsokkkenés = 20%. (Tudjuk, hogy a bekerülési érték 100%, amiből könnyen ki lehet számítani az értékcsokkkenést.)

Bekerülési érték = 2 000 E Ft/0,2 = 10 000 E Ft,

Értékcsokkkenés = 10 000 E Ft · 0,8 = 8 000 E Ft.

Jármuvek:

Elhasználtság = Értékcsokkkenés = 40%. Bruttó érték – ECS (elhasználtság) = Használati fok.

Bekerülési érték = 12 000/(1 – 0,4) = 20 000 E Ft.

Értékcsokkkenés = 20 000 E Ft · 0,4 = 8 000 E Ft.

Jegyzett tőke:

Források összesen – Erdménytartalék – Szállítók – Fizetendő áfa – Jövedelem-elszámolás – Tb-kötelezettség = 120 000 E Ft – 20 000 E Ft – 50 000 E Ft – 3 000 E Ft – 2 000 E Ft – 2 000 E Ft = 40 000 E Ft.

1. Nyitó mérleg számla		2. Szolgalmi jog	
T	Ny.	T	Ny.
3.	8 000 000	1.	10 000 000
Ny.	8 000 000	TF	10 000 000
5.	8 000 000	Z.	10 000 000
Ny.	8 000 000	KF	10 000 000
11.	40 000 000		
Ny.	40 000 000		
12.	20 000 000		
Ny.	20 000 000		
13.	50 000 000		
Ny.	50 000 000		
14.	3 000 000		
Ny.	3 000 000		
15.	5 000 000		
Ny.	5 000 000		
16.	2 000 000		
Ny.	2 000 000		
TF	136 000 000		
KF	136 000 000		
3. Szolg. jog értécsók.		4. Tárgyi eszközök	
T	Ny.	T	Ny.
22.	8 000 000	1.	20 000 000
TF	8 000 000	TF	20 000 000
Ny.	8 000 000	Z.	20 000 000
KF	8 000 000	KF	20 000 000
5. Tárgyi eszközök értécsók.		6. Alapanyagok	
T	Ny.	T	Ny.
22.	8 000 000	1.	20 000 000
TF	8 000 000	TF	20 000 000
Ny.	8 000 000	Z.	20 000 000
KF	8 000 000	KF	20 000 000
1.	8 000 000		
Ny.	8 000 000		
2.)	13.)		
6.)	10.)		
TF	20 850 000		
KF	20 850 000		
22.	160 000		
TF	20 690 000		
K	20 850 000		

7. Késztermékek		8. Vevők	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	40 000 000	TF	6 000 000
Z. 22.	40 000 000	Z. 22.	3 000 000
KF	40 000 000	KF	3 000 000
9. Elszámolási betétszámla		10. Pénztár	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	38 000 000	TF	2 000 000
Z. 18.)	100 000	Z. 18.)	3 160 000
3.)	38 000 000	3.)	60 000
5.)	100 000	5.)	5 000 000
7.)	3 156 000	7.)	5 156 000
9.)	2 800 000	9.)	
19.)	30 344 000	19.)	
Z. 22.	38 100 000	Z. 22.	5 156 000
KF	38 100 000	KF	5 156 000
11. Jegyzett tőke		12. Eredménytartalék	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	40 000 000	TF	20 000 000
Z. 22.	40 000 000	Z. 22.	20 000 000
KF	40 000 000	KF	20 000 000
13. Szállítók		14. Fizetendő áfa	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	50 000 000	TF	3 000 000
Z. 6.)	32 000	Z. 6.)	3 000 000
2.)	800 000	2.)	3 000 000
5.)	800 000	5.)	3 000 000
9.)	160 000	9.)	3 000 000
11.)	40 000 000	11.)	3 000 000
22.)	51 000 000	22.)	3 000 000
KF	51 000 000	KF	3 000 000
15. Jüvedelmelszámlás		16. Tb-kötelezettség	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	5 000 000	TF	2 000 000
Z. 10.)	5 000 000	Z. 22.	1 000 000
KF	5 000 000	KF	2 000 000
17. Előzetesen felszámított áfa		18. Átvezetési számla	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	32 000	TF	100 000
Z. 13.)	32 000	Z. 9.)	3 160 000
4.)	170 000	4.)	3 160 000
12.)	210 000	12.)	3 260 000
KF	210 000	KF	3 260 000
19. Áfa pénzügyi elszámolása		20. Váltókövetelések	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	2 800 000	TF	3 000 000
Z. 9.)	166 000	Z. 22.	3 000 000
12.)	34 000		
22.)	3 000 000		
KF	3 000 000	KF	3 000 000
21. Bankhitelék számla		22. Záró mérleg számla	
T	Ny. 1.	T	Ny. 1.
TF	10 000 000	TF	127 034 000
Z. 22.	10 000 000	Z. 21.)	10 000 000
KF	10 000 000	KF	127 034 000

Hianyzo adatok:

A tárgyi eszközök használhatósági foka a könyvelés szerint azt jelenti, hogy mennyit érnek tárgyi időszaka elején ténylegesen a tárgyi eszközök, vagyis azok nettó értékét kapjuk meg, ha a Bruttó érték · használhatósági fokot vesszük.

Mivel az értécsökkenés értéke adott, ezért megállapítható, hogy az elhasználódás a bruttó érték 20%-át adja (1-használhatósági fok).

Tárgyi eszközök bruttó értéke = 600 E Ft/0,2 = 3 000 E Ft.

Jegyzett tőke értéke: Az összes eszköz értéke összeadva = 19 900 E Ft (3 000 E Ft - 600 E Ft + 15 000 E Ft + 1 000 E Ft + 1 500 E Ft).

A mérlegegyezőség elve alapján:
az összes eszközök értéke = összes források értéke = 19 900 E Ft.

$$\text{Jegyzett tőke értéke} = 19\,900 \text{ Ft} - 900 \text{ Ft} - 800 \text{ Ft} - 1\,300 \text{ Ft} = 16\,900 \text{ Ft.}$$

E	Záró mérleg 2006. január 31.	F
36. feladat		
Hiányzó adatok:		
Tárgyi eszközök bruttó értéke: Kiszámítási módja – Bruttó érték – Értékcsökkenés =		
= Nettó érték kiegészítői következik.		
A tárgyi eszközök használhatósági foka a könyvelés szerint azt jelenti, hogy mennyi érték tárgyi időszak elején ténylegesen a tárgyi eszközök, vagyis azok nettó értékét kapjuk meg, ha a Bruttó érték · használhatósági fokot vesszük.		
Mivel az értécsökkenés értéke adott, ezért megállapítható, hogy az elhasználódás bruttó érték 20%-át adja (1-használhatósági fok).		
Tárgyi eszközök bruttó értéke = 600 E Ft/0,2 = 3 000 E Ft.		
Jegyzett tőke értéke: Az összes eszköz értéket összeadva = 19 900 E Ft (3 000 E Ft – 600 E Ft + 15 000 E Ft + 1 000 E Ft + 1 500 E Ft).		
A mérlegegyezőség elve alapján:		
az összes eszköz érték = összes forrás érték = 19 900 E Ft.		
Jegyzett tőke értéke = 19 900 E Ft – 900 E Ft – 800 E Ft – 1 300 E Ft = 16 900 E Ft.		
1. Nyitó mérleg számla	K	T
Ny. 3.) 600 000	Ny. 2.) 3 000 000	
Ny. 7.) 16 900 000	Ny. 4.) 1 500 000	
Ny. 8.) 1 300 000	Ny. 5.) 1 000 000	
Ny. 9.) 800 000	Ny. 6.) 15 000 000	
Ny. 10.) 900 000		
TF 20 500 000	KF 20 500 000	
3. Tárgyi eszköz értécsök.	K	T
Ny. 1.) 600 000		
KF 600 000		
TF 0		
5. Vevők számla	K	T
Ny. 1.) 1 000 000		
TF 1 000 000	KF 500 000	
ZE 500 000		
6. Elszámolási betétszámla	T	K
Ny. 1.) 15 000 000		
TF 500 000		
TF 70 000		
TF 15 570 000	KF 14 120 000	
7. Árúknak tartó számla	T	K
Ny. 1.) 1 500 000		
TF 1 500 000		
TF 1 500 000	KF 1 500 000	
ZE 1 500 000		

Fokönyvi kivonat:

T	7. Jegyzett tőke	Ny. 1.) 16 900 000	0	ZE	16 900 000
K		KF 16 900 000			
		ZE 16 900 000			
T	8. Hátrasorolt kötelezettségek	Ny. 1.) 1 300 000	0	KF	1 300 000
K				ZE	1 300 000
T	10. Jövedelemelismólasí szá	4.) 13.) 900 000	Ny. 1.) 900 000	TF	900 000
K				KF	900 000
T	12. Előzetesen felsz. áfa	1.) 9.) 222 500	6.) 9.)	TF	22 250
K		3.) 9.) 5 000		KF	22 250
T	13. Pénztárszámla	2.) 14.) 1 050 000	4.) 10.) 900 000	TF	1 120 000
K		9.) 14.) 70 000	9.) 14.) 70 000	KF	1 120 000
T	11. Anyagok számla	1.) 9.) 800 000	6.) 9.) 89 000	TF	89 000
K		3.) 9.) 20 000		KF	89 000
T	9. Szállítók számla	6.) 2 db 111 250	Ny. 1.) 800 000	TF	511 250
K		7.) 6.) 400 000	1.) 2 db 1 112 500	KF	1 937 500
		3.) 2 db 25 000		ZE	1 426 250
T	13. Pénztárszámla	2.) 14.) 1 050 000	4.) 10.) 900 000	TF	1 120 000
K		9.) 14.) 70 000	9.) 14.) 70 000	KF	1 120 000
T	14. Átvezetési számla	5.) 6.) 1 050 000	9.) 13.) 70 000	TF	1 120 000
K		2.) 13.) 1 050 000	6.) 9.) 70 000	KF	1 120 000

40. feladat

	„A” termék	„B” termék	„C” termék	„D” szolgáltatás
Nyitó befejezetlen termelés	8 000	–	12 000	16 400
Tárgyidőszaki közvetlen költségek	90 000	200 000	72 060	10 000
– anyagköltség	15 000	10 200	12 000	74 000
– igénybe vett szolgáltatások	25 000	90 000	18 000	148 000
– bérköltség	7 750	27 900	5 580	45 880
Záró befejezetlen termelés	10 750	56 000	0	–
Elkészült termékek közvetlen önköltsége	135 000	272 100	119 640	294 280

Hányzó adatok:

Indulásnak a hiányzó adatok megállapítása már a korábbi fejezetekben említett módon történik, a mérlegegyezőség valamint a tárgyi eszközök értékének megállapításával.

Eszközök összesen = Források összesen = 50 000 E Ft

Vagyoni értékű jogok: Az értékcsoportok nominális értéke adott, ami meg kell, hogy egyezzen az elhasználódás %-os értékével, mindezek ismeretében meg lehet határozni a bruttó értéket, értékcsoportokértéket valamint a nettó értéket.

Bruttó érték = Értékcsoportokérték / (1–használati fok %) = $800 \text{ E Ft} / (1–60\%) = 2\,000 \text{ E Ft}$.

Értékcsoportokérték, már adott a feladatban = 800 E Ft.

Nettó érték = $2\,000 \text{ E Ft} - 800 \text{ E Ft} = 1\,200 \text{ E Ft}$.

Tárgyi eszközök: A vagyoni értékű jogoknál említett módszer felhasználásával.

Bruttó érték, feladatban adott = 12 500 E Ft.

Értékcsoportokérték = $12\,500 \text{ E Ft} \cdot 60\% = 7\,500 \text{ E Ft}$.

Nettó érték = $12\,500 \text{ E Ft} - 7\,500 \text{ E Ft} = 5\,000 \text{ E Ft}$.

Eredménytartalék: A források összesen – összes ismert forrás = $50\,000 \text{ E Ft} - 30\,000 \text{ E Ft} - 25\,500 \text{ E Ft} - 2\,500 \text{ E Ft} - 1\,000 \text{ E Ft} - 500 \text{ E Ft} = -1\,500 \text{ E Ft}$

Afa megállapítása: A feladat szöveges információi alapján két áfa-számla adja az 500 E Ft értékű áfatarozást. Tudjuk róluk, hogy az egyik duplája a másik értékének, ezért 500 E Ft = X – Y. (Korábbi tanulmányok alapján tudjuk, hogy a két számla összeget ki kell vonni egymásból.) $X = 2Y$.

500 E Ft = Y, amiből $X = 1\,000 \text{ E Ft}$.

Számlasoros elszámolásban:

T	1. Nyitó mérleg számla	K	T	2. Vagyoni ért. jogok bruttó	K
Ny.: 3.)	800 000	Ny.: 2.)	2 000 000	Ny.: 1.)	2 000 000
Ny.: 5.)	7 500 000	Ny.: 4.)	12 500 000		
Ny.: 11.)	30 000 000	Ny.: 6.)	1 000 000		
Ny.: 13.)	17 500 000	Ny.: 7.)	20 000 000		
Ny.: 14.)	2 500 000	Ny.: 8.)	4 000 000		
Ny.: 15.)	1 000 000	Ny.: 9.)	17 000 000		
Ny.: 17.)	1 000 000	Ny.: 10.)	1 800 000		
		Ny.: 12.)	1 500 000		
		Ny.: 16.)	500 000		
TF	60 300 000	KF	60 300 000		

T	3. Vagyoni ért. jogok ECS	Ny: 1.)	800 000
K			
T	4. Műszaki gépek bruttó ért.	Ny: 1.)	12 500 000
K			

T	5. Műszaki gépek ECS	Ny. 1.)	7 500 000
K			
T	6. Alapanyagok	Ny. 1.)	1 000 000
K			975 000

T	Ny.	1.)	4 000 000	9.)	2 db	1 750 000	K
		2.)	12 000 000	10.)	9.)	7 875 000	
		8.)	2 db				
			17 500 000				
8. Vevők							
T	Ny.	1.)	4 000 000	9.)	2 db	1 750 000	K
		2.)	12 000 000	10.)	9.)	7 875 000	
		8.)	2 db				
			17 500 000				
7. Késztermékek							
T	Ny.	1.)	20 000 000	2.)	20.)	8 000 000	K
		8.)	20.)				
			8 000 000				
			10 000 000				

T		9. Elszámolási betétszámla		T		10. Pénztárszámla		K	
Ny.	1.)	17 000 000	(5.)	1 000 000	Ny.	1.)	1 800 000	(3.)	2 500 000
(10.)	8.)	7 875 000	(13.)	(18.)	(3.)	21.)	700 000	(11.)	(18.)
(17.)	(19.)	500 000			(11.)	21.)	200 000		

T	11. Jegyzett tőke	Ny. 1.)	30 000 000	K
T	12. Eredménytartalék	Ny. 1.)	1 500 000	K

T	13. Szallitok	Ny. 1.)	17 500 000	3.)	10.)	2 500 000	Ny.	1.)	2 500 000	K
		4.)	2 db	6.)	23.)	1 100 000	6.)	18.)	5 000 000	
		15.)	2 db	6.)	15.)	425 000				
		15.)	2 db	6.)	22.)	50 000				

A társaság adott időszakban összesen 4 182 250 eredményt (nyereséget) ért el.

T	25. FNOK számla	16.) 18.)	517 750	18.) 26.)	517 750	K
---	-----------------	-----------	---------	-----------	---------	---

T	23. Szja-tízesítési köt. számla	6.)	14.	1 100 000	K
---	---------------------------------	-----	-----	-----------	---

T	21. Átvezetési számla	K
7.) 9.)	700 000	3.) 10.)
13.) 9.)	200 000	11.) 10.)
		700 000
		200 000

T	19. Hozamok számla	K
(9.) 8.)	1 400 000	(2.) 8.)
(18.) 26.)	22 700 000	(8.) 8.)
		(17.) 9.)
		500 000

T	17. Fizetendő áfa	K
9.) (8.)	350 000	
	Ny.	1 000 000
	2.) (8.)	2 400 000
	8.) (8.)	3 500 000

5.)	9.)	1 000 000	Ny.	6.)	6.)	14.)	425 000
15. T.b-kötelezettség							
K							

T	26. Évi eredmény számla		K
(18.) 20.)	18 000 000	(18.) 19.)	22 700 000
(18.) 25.)	517 750		
TF	18 517 750	KF	22 700 000
		ZE	4 182 250

T	16.)	250 000	24. Belegzeiten termelés	K
---	------	---------	--------------------------	---

T	22. Költségvetési kötelezettség	6.)	18.)	1 50 000
		6.)	18.)	51 750
		6.)	14)	50 000
K				

T	20. Ráfordítások számla	K
2.)	7.) 8 000 000	18.) 26.) 18 000 000
8.)	7.) 10 000 000	
Tf	18 000 000	Kf 18 000 000

T		18. Költségek számlája		K
1.)	6.)	975 000	12.)	8 000 000
4.)	13.)	1 000 000	14.)	25 000
6.)	14.)	5 000 000	16.)	250 000
6.)	15.)	1 450 000	16.)	25.)
6.)	22.)	150 000		517 750
6.)	22.)	51 750		
11.)	10.)	160 000		
TF		8 792 750	KF	8 792 750

T	Ny: 1.)	500 000
	4.)	250 000
	11.)	40 000
	15.)	400 000
	15.)	100 000
K	16. Előzetesen felsz. áfa	

50. feladat

Gazdasági események

1. (Február 3.): Árubeszerzés: $150 \text{ db} \cdot 4100 \text{ Ft/db} = 615\,000$ (nettó ár).
 Áfa $615 \text{ E Ft} \cdot 25\% = 153\,750$

2. (Február 4.): Hiányzó adatok kiszámítása:

I termék: bérköltség = $198\,650 / 29\% = 685\,000 \text{ Ft}$.

II. termék: Tb-járulék (29%) = $380\,000 \text{ Ft} \cdot 29\% = 110\,200 \text{ Ft}$.

Szerelölüzem: Tb-járulék = $234\,000 \text{ Ft} \cdot 29\% = 67\,860 \text{ Ft}$.

Értékcsokkénis: Kiszámításánál a kiegészítő adatokban meghatározott %-os mértékben kell figyelembe venni az értékcsokkénist. Minden tárgyi eszközre vonatkozóan lineáris értékcsokkénist kell alkalmazni. Fontos, hogy 1 hónap költségeit kísértjük figyelemmel a feladatban, ezért csak 1 havi értékcsokkénist lehet a számításnál figyelembe venni.

Ingatlanok értékcsokkénise = $(24\,000 \text{ E Ft} \cdot 0,02)/12 = 40 \text{ E Ft}$

Műszaki berendezések értékcsokkénise = $(31\,000 \text{ E Ft} \cdot 18\%)/12 = 465 \text{ E Ft}$.

Összes februárban elszámolható értékcsokkénis = $465 + 40 = 505 \text{ E Ft}$.

Az adatok megadása lehetővé teszi mind a költségem, mind a költségviselő költséghely elszámolást. Ismétlés: Költségem szerint („költségfajtaenként” elszámolás) – anyag jellegű, személyi jellegű valamint értékcsokkénis leírás tagolható.

Költségviselő-költséghely elszámolás: – Közvetlen költségszámlák (Költségviselő, költségszámlák) (Költséghelyek: ebben a példában az I. valamint a II. termékek termelésének költségei) – Közvetett költségszámlák (Költséghelyek: ebben a példában a szerelölüzem költségei). Bővebb áttekintést a jegyzet: Költségszámlák rendszere és a költségek könyvelése c. fejezet ad.

3. (Február 6.): A jövedelemelszámolási számla eddig csak a bruttó bért (bérköltség tartalmazta), ezt az összeget kell csökkenti a levonandó költségekkel (szja, munkavállalói járulék, nyugdíj + egészségbiztosítási járulék, magán-nyugdíjpénztári befizetés stb.), ennek pontos kiszámítása a mérlegben keretben követelmény, ezért a levonandó költségek (munkavállalótól levonandó, mert nem szabad már most sem elfelejteni a munkáltató által befizetendő költségek közül a Társadalombiztosítási járulékot, amelynek mértéke 2003-ban 29%) 30%-ban lettek meghatározva. A költségeket egy összegben terheljük a jövedelemelszámolási számlára. (A munkavállalótól levonásra kerülnek, de ezeket be kell fizetni általában az adóhatóságnak, közteher-jogcímenként 1000 Ft-ra kerekítve.)

Kiszámítása:

Először a bérköltséget (bruttó bér) kell összesíteni: (Jövedelemelszámolási számla egyenlege): $685 \text{ E Ft} + 380 \text{ E Ft} + 234 \text{ E Ft} = 1\,299 \text{ E Ft}$.

Levonandó közteher: $1\,299 \text{ E Ft} \cdot 30\% = 389\,700 \text{ Ft}$.

A munkavállalóknak a közterhekkel csökkentett jövedelmet kell kifizetni:
 $1\,299\text{ E Ft} - 389,7\text{ E Ft} = 909,3\text{ E Ft}$ a kifizetendő összeg befizetéskor.

4. (Február 7.): A termelés során keletkezett hulladékok csökkentik a termelés költségeit, valamint növeli a vállalkozás készletét. Remélhetőleg ezeket még hasznosítani (értékesíteni) lehet, ezért bírnak értékkel.

5. (Február 8.): A késztermékek raktaára vétel az egyik leginkább komplex feladat ebben a példában. Az adott időszakban elkészült késztermékek készletre vételéhez használt képlet: Nyitó befizetésen termelés költsége + Az időszakban felmerült költségek ± Költségkorrekciók = Az adott időszakot terhelő költségek összesen, ebből levonva (–) az eredmény terhére elszámolt költségeket (FNOK – Fel nem osztott költségek) = Az önköltségsszámítás körébe bevont költségek.

Az önköltségsszámítás körébe bevont költségeket időszak végén két fő csoportra lehet osztani:

– Időszak végi záró befizetésen termelés költségeire valamint

– Befejezett tevékenységek költségeire (Ezek lehetnek félkész vagy késztermékek). Elszámolási módjuk nagyban függ a költségszámolási formától, ezért a különböző megoldási fajtákban külön részletezésre kerülnek.

6. (Február 9.): A már korábban (február 6.) megállapított összeget kell kifizetni a munkavállalóknak: 909 300 Ft-ot.

7. (Február 10.): Az előző tételhez kapcsolódóan ugyanarról az összegről (909 300 Ft) érkezik meg a terhelési értesítés a bankszámlakivonaton.

8. (Február 11.): Az értékesítés könyvelésének formája szintén kapcsolódik az alkalmazott költségszámolási – eredménykimutatási formához, ezért az egyes megoldásokban a termelés mellett az értékesítés tételére is külön kitérünk.

9. (Február 12.): Ennél a tételnél nem szabad megfeledkezni a minőségi engedmény és a visszaküldés közötti különbségre. A minőségi engedménnyel csak az értékesített termékek (árak stb.) értékéből adnak engedményt – csak az árbevételeit, fizetendő áfát, vevőket érinti, míg a visszaküldésnél az értékesített termékek is visszaszállításra kerülnek, ezért az előzők mellett még a ráfordítást is korrigálni (csökkenteni) kell.

Számlasoros megoldás:

A) változat elsődleges költségviselő és költséghely számlákra elszámolva:*

T	E
1. Ingatlanok bruttó értéke	24 000 000
K	
T	2. Ingatlanok értékcsökkenése
	E
	2.)
	15.)
	40 000
K	9 500 000

T	3. Műsz. berend. bruttó ért.	E	31 000 000
K			

T	5. Alapanyagok	E	7 200 000
K			
		2.)	13.)
			450 000

T	7. Elszámolási betétszámla	E	5 250 000
K			
		2.)	15.)
			55 800
		7.)	19.)
			909 300

T	9. Rövid lejáratú hitelek	E	11 000 000
K			

T	11. Árúk	1.)	10.)
K			
		8.)	29.)
			307 500
			615 000

T	13. I. termék költségei	2.)	5.)
K			
		4.)	20.)
			40 000
		5.)	21.)
			1 050 000
		5.)	23.)
			1 012 650
		2.)	16.)
			685 000
		2.)	17.)
			198 650
		5.)	15.)
			279 000
		TF	2 102 650

T	15. Szerelőüzem költségei	2.)	6.)
K			
		2.)	16.)
			234 000
		5.)	13.)
			279 000
		5.)	14.)
			93 000
		2.)	17.)
			67 860
		2.)	2.)
			40 000
		2.)	4.)
			465 000
		2.)	7.)
			55 800
		2.)	10.)
			37 200

T	4. Műszaki berendezések ÉCS	E	13 500 000
K			
		2.)	15.)
			465 000

T	6. Egyéb anyagok	E	3 235 000
K			
		2.)	13.)
			240 000
		2.)	14.)
			120 000
		2.)	15.)
			70 000

T	8. Jegyzett tőke	E	26 000 000
K			

T	10. Szállítók	E	10 685 000
K			
		1.)	2 db
			768 750
		2.)	2 db
			46 500

T	12. Előz. felsz. áfa	1.)	10.)
K			
			153 750
		2.)	10.)
			9 300

T	14. II. termék költségei	2.)	5.)
K			
		2.)	5.)
			450 000
		2.)	22.)
			590 000
		2.)	24.)
			563 200
		2.)	16.)
			380 000
		2.)	17.)
			110 200
		5.)	15.)
			93 000
		TF	1 153 200

T	16. Jövedelemelszámolási számla	3.)	17.)
K			
		6.)	18.)
			909 300
		2.)	13.)
			685 000
		2.)	14.)
			380 000
		2.)	15.)
			234 000

T	17. Levont közhelyek + Tb	2.)	198 650	13.)	110 200	2.)	67 860	3.)	389 700
K		2.)	110 200	14.)	110 200	15.)	67 860	16.)	389 700
		3.)	198 650	16.)	389 700				

T	19. Átvezetési számla	7.)	909 300	3.)	909 300	18.)	909 300
K							

T	21. I. Késztermék	5.)	1 050 000	13.)	1 050 000	8.)	892 500	28.)	892 500
K									

T	23. I. befejezeten termelés	5.)	1 012 650	13.)	1 012 650
K					

T	25. Vevők számla	8.)	2 db	1 434 375	9.)	2 db	1 434 375	8.)	2 db	487 500
K										

T	27. Fizetendő áfa	9.)	25.)	28 688	8.)	25.)	286 875	8.)	25.)	97 500
K										

T	29. Eladott áruk besz. ért.	8.)	11.)	307 500
K				

T	18. Pénztár számla	3.)	909 300	19.)	909 300	6.)	909 300	16.)	909 300
K									

T	20. Hulladékok számla	4.)	40 000	13.)	40 000
K					

T	22. II. Késztermék	5.)	590 000	14.)	590 000
K					

T	24. II. befejezeten termelés	5.)	563 200	14.)	563 200
K					

T	26. Értékesítés árbevétele	9.)	25.)	114 750	8.)	25.)	1 147 500	8.)	25.)	390 000
K										

T	28. Ért. kvellen ráfordításai	8.)	21.)	892 500
K				

T				
K				

* Az elsődleges költségviselő-költséghely melletti költség-nem-elszámolás azt jelenti, hogy az előzővel párhuzamosan, de attól függetlenül zárt rendszerben másodlagosan a felmerült költségeket költség-nem szerint is elszámoljuk.

Például:

Anyagköltség: Február 4-én az összes felmerült anyagköltség (700 E Ft + 450 E Ft + 240 E Ft + 120 E Ft + 70 E Ft) = 1 580 E Ft.

T		30. Anyagköltség számla	
2.)	31.)	1 580 000	
T		31. Költségnem ellenszámla	
2.)	30.)	1 580 000	
K			

Az összes többi költségnevet ezentúl mintájára kell könyvelni. (Költségneveket a költségnem ellenszámlával szemben.)

Ezek után az összes költségnem számla és a költségnem ellenszámla egyenlege nulla kell, hogy legyen.

Mellékszámítások:

A költségviselő-költséghely elszámolásánál a közvetlenül-közvetetten a termeléshez kapcsolódóan kerülnek a költségek megbontásra.

Február 8.:

Késztermékek rakításra vétele:

A késztermékek közvetlen önköltségei adottak, ebből következik, hogy a feladat megoldása elején említett alkatalmazva kiszámítható a befajезettlen termelés értéke (feltevélezeve, hogy nem volt félkész termék).

I. Késztermék közvetlen önköltsége: $500\text{db} \cdot 2100 \text{ Ft/db} = 1\,050 \text{ E Ft}$.

II. Késztermék közvetlen önköltsége: $200\text{db} \cdot 2950 \text{ Ft/db} = 590 \text{ E Ft}$.

A két termékбől készült befajезettlen termelés értékének megállapításához ki kell számítani mindkét termék esetében az önköltségsszámítás körébe bevont költségek értékét. I. termék: Nyitó befajезettlen termelés költsége + időszakban a termékre felmerült költségek + Költségkorrekciók + „Pótlékolt” költségek = Önköltségsszámítás körébe bevont költségek.

Azért nem az eredmény terhére elszámolt költségekből indultunk ki, mert a feladat a pótlékolt költségek értékét megadta – természetesen a fel nem osztott költségek (FNOK) alkatalmazásával is ki lehetne számítani a kívánt összeget, mert azon költségek, amelyek nem tartoznak a „pótlékolt” költségek közé és nem kapcsolódnak közvetlenül a termékellátáshoz, lesznek a fel nem osztott költségek.

A számítás eredménye: Az önköltségsszámítás körébe bevont költségek = $0 + 700 \text{ E} + 240 \text{ E} + 685 \text{ E} + 198,65 \text{ E} - 40 \text{ E(hulladék)} + \text{pótlékolt költségek} = 1\,783\,650 + \text{pótlékolt költségek}$.

Pótlékolt költségek = A termelőgépek elhasználódását (értékcsökkenését) lehet felosztani. 5000 gépórából 3000 gépórát az I. termékre. $465 \text{ E} / 3 \text{ E gépóra} = 93 \text{ Ft/gépóra}$. Teljesített: $3000 \text{ gépóra} \cdot 93 \text{ Ft/gépóra} = 279 \text{ E Ft}$.

Tehát összesen: $1\,783\,650 + 279\,000 = 2\,062\,650$ Ft az önköltségszámítás körébe bevont költségek nagysága, amelyből eddig késztermékeként készletre vett a társaság 1 050 E Ft értékét.

A maradvány a zero befizetetlen termelés értéke = 2 062 650 Ft – 1 050 000 Ft = 1 012 650 Ft

11. termék: Az előző számitást alkalmazva az önköltség-számitásba bevont költségek

Eddig készlete vett: 590 E Ft késztermék.

Záró befejezőellenőrzés = 1 153 200 Ft - 590 000 Ft = 563 200 Ft.

Február 11.: Az értékesítésnél ezzel az elszámolással az árbevételről szemben az értékesítés közvetlen költségei között kell elszámolni az értékesített késztermékek közvetlen onkoltségeit.

önköltséget.

Ennek értéke: $500 \text{ db} \cdot 85\% \cdot 2100 \text{ Ft/db} = 892\,500 \text{ Ft}$.

Errekesites árbevétele: $500 \text{ db} \cdot 85\% \cdot 2700 \text{ Ft/db} = 1\,147\,500 + \text{áfa.}$

Ertekesített árú beszerzési értéke: $75 \text{ db} \cdot 4100 \text{ Ft/db} = 307,5 \text{ E Ft}$.

Errekesített áru árbevétele: $75\text{db} \cdot 5200\text{ Ft/db} = 390\text{ E Ft} + \text{áfa}$.

53. feladat

Eliső Rt. Mérleg 2001. február 1.

Eszközök	17 914	Források	71 196
Immateriális javak	31 884	Források összesen	71 196
Tárgyi eszközök	7 048		
Anyagok	3 900		
Vevők	250		
Pénztár	10 200		
Elszámolási betétszámla			
Eszközök összesen			

Anyagköltéség:
– alapanyagok
– segédanyagok
Bérlőköltség:
Társadalombiztosítási
járulékok (29%)
Értékesítőkénési leírás

723 653

(Értékcsoökkentési leírás részletezése: Immateriális javak: 246 354; Ingatlanok: 16 346; Műszaki gépek, berendezések: 264 803; Egyéb berendezések, felszerelések: 196 150)

T	1. Nyitó mérleg számla		K		
Ny.	3.)	5 736 000	Ny.	2.)	23 650 000
Ny.	5.)	7 346 000	Ny.	4.)	39 230 000
Ny.	11.)	35 360 000	Ny.	6.)	4 375 000
Ny.	12.)	11 679 000	Ny.	7.)	2 673 000
Ny.	13.)	12 530 000	Ny.	8.)	3 900 000
Ny.	14.)	5 263 000	Ny.	9.)	250 000
Ny.	15.)	6 364 000	Ny.	10.)	10 200 000
Ny.	16.)	6 994 000	Ny.	11.)	84 278 000
T	3. Immatériális javak ÉCS		K		
Z.	5 982 354		Ny.	1.)	5 736 000
	5 982 354			246 354	
	5 982 354			5 982 354	
T	5. Tárgyi eszközök ÉCS		K		
Z.	7 823 299		Ny.	1.)	7 346 000
	7 823 299			477 299	
	7 823 299			7 823 299	
T	7. Segédanyagok		K		
Ny.	1.)	2 673 000	Ny.	16.)	425 000
	Z.			2 248 000	
T	9. Pénztár		K		
Ny.	1.)	250 000		02.08	
	02.06. 26.)			455 000	
	705 000			950 000	
T	11. Jegyzett tőke		K		
Z.	35 360 000		Ny.	1.)	35 360 000
T	13. Eredménytartalek		K		
Z.	12 530 000		Ny.	1.)	12 530 000
T	15. Szállítók		K		
Z.	6 994 000		Ny.	1.)	6 364 000
	02.05. 2 szla			630 000	
	6 994 000			6 994 000	
T	17. Bérköltség		K		
	02.03. 18.)			700 000	
	Z.			700 000	
T	18. Jövedelemesz. szla		K		
	02.03. 32*			245 000	
	02.09. 9.)			455 000	
	Z.			700 000	
T	16. Anyagköltség		K		
	02.03. 6.)			935 000	
	02.04. 22.)			75 000	
	Z.			1 285 000	
	1 360 000			1 360 000	
T	14. Rövid lejáratú hitelek		K		
Z.	5 263 000		Ny.	1.)	5 263 000
T	12. Lekötött tartalek		K		
Z.	11 679 000		Ny.	1.)	11 679 000
T	10. Elszámolási betétszámla		K		
Ny.	1.)	10 200 000		02.08. 28.)	
	Z.			9 500 000	
	455 000			9 500 000	
T	8. Vevők		K		
Ny.	1.)	3 900 000		02.09. 18.)	
	02.25. 2.			700 000	
	02.25. 2.			322 438	
	02.25. 2.			54 000	
	Z.			6 587 937	
	7 664 375			7 664 375	
T	6. Alapanyagok		K		
Ny.	1.)	4 375 000		02.03. 16.)	
	Z.			935 000	
	3 440 000			3 440 000	
T	4. Tárgyi eszközök		K		
Ny.	1.)	39 230 000	Z.	39 230 000	

T	19. Bérjárulékok	K	203 000	Z.	203 000
T	20. TBK	K	203 000	Z.	203 000
T	21. Értéksökkenési leírás	K	723 653.	Z.	75 000
T	22. Hulladékok	K	75 000	Z.	75 000
T	23. STKÁV	K	2 500 000	Z.	2 500 000
T	24. Árúk	K	403 200	Z.	403 200
T	25. Előzetesen felszámított áfa	K	126 000	Z.	126 000
T	26. Átvezetési számla	K	455 000	Z.	455 000
T	27. Késztermékek	K	1 876 000	Z.	1 876 000
T	28. Befelejtetlen termelés	K	413 000	Z.	413 000
T	29. ELÁBÉ	K	403 200	Z.	403 200
T	30. Belf. ért. N° árbevétele	K	2 579 500	Z.	2 579 500
T	31. Fizetendő áfa	K	644 875	Z.	644 875
T	32.* Levonandó költségek	K	108 000	Z.	108 000
T	32.* Levonandó költségek	K	245 000	Z.	245 000

* Levonandó költségek értelmezése lásd előző feladat.

Eredmény: (ezer forintban)

– Belföldi értékesítés N° árbevétele + 2 710

– STKÁV + 1 225

– Anyag jellegetű ráfordítások – 1 688

– Anyagköltség ELÁBÉ 1 285

– Személyi jellegetű ráfordítások 403

– Berkölttség 917

– Bérjárulékok 700

– ÉCS 217

– Üzemi eredmény 606

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

- Baricz Rezső: Mértégtan I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1972.
- Baricz Rezső – Róth József: Könyvviteltan Aula Kiadó, Budapest, 1994.
- Baricz Rezső – Róth József: Könyvviteltan Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
- Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Budapest
- Bíró-Harangozóné-Fridrich-Mitró: Számviteli kézikönyv. UNIO Kft., Budapest, 1995.
- Fáy – Illés – Kozma – Novák – Sipos – Surányi – Szegőné – Tomcsányi: Vállalkozói könyvvizelési ismeretek Perfekt, Budapest, 1997.
- Ferencz László: Könyvviteltan Tankönyvkiadó, Budapest, 1978.
- Harangozóné – Bíró – Fridrich – Kresalek – Mitró: Számviteli kézikönyv 2002. UNIO Kft., Budapest, 2002.
- Könyvviteli alapismeretek Perfekt, Budapest, 1993.
- Nagy Gábor (szerkesztő): Könyvvizelés a kettős könyvvitel rendszerében Saldo, Budapest, 1993.
- Papp László: A könyvviteli információs rendszer elmélete Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
- Róth – Adorján – Lukács – Veit: Számviteli esettanulmányok 2002. Magyar Könyvvizsgálói Kamara, 2002.
- Sziva Miklós: Számvitel I. SZIF, 1994.
- Csaplárné Zsida Valéria – Sziva Miklós: Számvitel II. SZIF, 1996.
2000. évi C. törvény a számvitelről

